

ZESZYT NR 28

Katalog dobrych praktyk w edukacji

ŁÓDŹ 2020

PRACA ZBIOROWA POD REDAKCJĄ: GRAŻYNY ADAMIEC I JANUSZA MOOSA

AUTORZY: Aldona Ziętała (PM nr 58w Łodzi), Alicja Krzyżańska (PM nr 123 w Łodzi), Joanna Nowak (PM nr 123 w Łodzi), Katarzyna Wankiewicz (PM nr 192 w Łodzi), Ewa Grzegorek (PM nr 200 w Łodzi), Grażyna Łuszczynska (PM nr 200 w Łodzi), Kamila Mamos (PM nr 200 w Łodzi), Dorota Kulik (PM nr 200 w Łodzi), Kamil Dyjankiewicz (SP 29 w Łodzi), Magdalena Siwierska (SP nr 64 w Łodzi), Beata Nyga (SP nr 64 w Łodzi), Grzegorz Nawrot (SP nr 158 w Łodzi), Natalia Kostecka (SP nr 158 w Łodzi), Paulina Kizeweter (SP nr 166 w Łodzi), Anna Gontarska (ZSGT w Łodzi), Paweł Dawczyński (ZSTI w Łodzi), Iwona Bartosik (ŁSPS), Krzysztof Muszyński (ZSP w Łodzi), Jadwiga Jezierna (ZSP w Łodzi), Ewa Marczevska (ZSP w Łodzi), Grażyna Adamiec (ŁCDNiKP), Donata Andrzejczak (ŁCDNiKP), Barbara Kapruziak (ŁCDNiKP), Anna Koludo (ŁCDNiKP), Maria Michalak (ŁCDNiKP), Tomasz Misiak (ŁCDNiKP), Joanna Orda (ŁCDNiKP), Maria Stompel (ŁCDNiKP), Danuta Urbaniak (ŁCDNiKP)

REKOMENDACJE: Grażyna Adamiec (ŁCDNiKP), Elżbieta Ciesiołkiewicz (ŁCDNiKP), Iwona Filipowicz (ŁCDNiKP), Renata Fudała (ZSTI w Łodzi), Ewa Koper (ŁCDNiKP), Henryka Michalska (ZSP w Łodzi), Tomasz Misiak (ŁCDNiKP), Barbara Preczyńska (ŁCDNiKP), Małgorzata Sienna (ŁCDNiKP), Anna Sierba (ZSTI w Łodzi), Beata Wosińska (ŁCDNiKP)

REDAKCJA TECHNICZNA: DOROTA CERAN I JOANNA CYRAŃSKA

SKŁAD I ŁAMANIE: GRAŻYNA ADAMIEC

PROJEKT OKŁADKI: KRYSZYNA JANKOWSKA

WSZYSTKIE ZDJĘCIA DZIECI POCHODZĄ ZE ZBIORÓW PLACÓWEK OŚWIATOWYCH I SĄ OPATRZONE ZGODĄ NA PRZETWARZANIE WIZERUNKU

© ŁÓDZKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO 2020

WYDAWNICTWO I PRACOWNIA POLIGRAFICZNA
ŁÓDZKIEGO CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO
90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 29
tel. (42) 678 33 78, fax. (42) 678 07 98
e-mail: kontakt@lcdnikp.elodz.edu.pl
www.wckp.lodz.pl

Spis treści

Wstęp. Grażyna Adamiec	7
Przedszkole Miejskie nr 58 w Łodzi. Język migowy w przedszkolu. Aldona Ziętała	13
Przedszkole Miejskie nr 123 w Łodzi. Dzieci seniorom, seniorzy dzieciom. Alicja Krzyżańska, Joanna Nowak	18
Przedszkole Miejskie nr 192 w Łodzi. Gry terenowe w edukacji przedszkolnej. Katarzyna Wankiewicz	21
Przedszkole Miejskie nr 200 w Łodzi. Tu nasze miejsce, tu nasz kraj. Ewa Grzegorek, Grażyna Łuszczynska, Kamila Mamos, Dorota Kulik, Małgorzata Marczak	27
Szkoła Podstawowa nr 29 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Łodzi oraz XLVII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi. Z Puszkinem na kwarantannie. Łódzcy uczniowie napisali Międzynarodowe Dyktando im. Aleksandra Puszkina. Kamil Dyjankiewicz	32
Szkoła Podstawowa nr 29 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Łodzi oraz XLVII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi. „Zumiliśmy” po rosyjsku, czyli o dyktandzie w czasach pandemii. Kamil Dyjankiewicz	38
Szkoła Podstawowa nr 64 w Łodzi. O jakich zawodach marzą uczniowie? Magdalena Siwierska, Beata Nyga	43
Szkoła Podstawowa nr 158 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 6 w Łodzi. Zajęcia kulinarne w edukacji wczesnoszkolnej. Grzegorz Nawrot, Natalia Kostecka	50
Szkoła Podstawowa nr 166 w Łodzi. Dyslektycy żonglują - myślę kreatywnie, więc jestem. Paulina Kizeweter	53
Zespół Szkół Geodezyjno-Technicznych im. Sybiraków w Łodzi. Dobry start to początek sukcesu. Anna Gontarska	59
Projekt „Zawodowy Top” w Zespole Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi. Paweł Dawczyński	69

Kronika wydarzeń:

Laptopy dla uczniów – inicjatywa Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole. Iwona Bartosik	73
Projekt P-TECH, Fujitsu i Zespół Szkół Politechnicznych w Łodzi. Krzysztof Muszyński	76
Przegląd Twórczości Artystycznej Uczniów Szkół Zawodowych po raz 24 zakończony. Zespół Szkół Politechnicznych w Łodzi	78
Światowy Tydzień Przestrzeni Kosmicznej – World Space Week w Zespole Szkół Politechnicznych w Łodzi. Ewa Marczevska	81
Łódzkie szkoły zawodowe laureatami konkursu „Szkola dla pracodawców – pracodawcy dla szkoły”	82
Program kształcenia zawodowego i ustawicznego	84
Tydzień Umiejętności Zawodowych (EVSZ). Zawodowcy Przyszłości. Nowe kompetencje na nowe czasy	86
V Forum Edukacji Dorosłych, 23-27.11.2020	89
Zawodowcy w Łódzkiem – stypendia dla najzdolniejszych na BIS.	90
Cyfrowa przyszłość edukacji. X Weekend z Technologią Informacyjną. Anna Koludo, Tomasz Misiak	93
Akademia Twórczego Dyrektora Szkoły	98
Branża przemysłu mody, zeszyt metodyczny pt. Jak kształcić zdalnie w obszarze mody? Maria Michalak	100
Kształcenie zawodowe zdalne (nie) takie straszne. Poradnik metodyczny. Donata Andrzejczak	102
Kształcenie zawodowe na odległość, czyli jak to zrobić. Donata Andrzejczak	103
Konferencje branżowe:	
dla nauczycieli przedsiębiorczości oraz nauczycieli branży ekonomicznej i logistycznej „Kształcić efektywniej”. Donata Andrzejczak	120

dla nauczycieli kształcenia zawodowego branży budowlano- instalacyjnej i geodezyjnej pt. Organizacja procesu kształcenia w branży budowlano-instalacyjnej w czasie pandemii. Barbara Kapruziak	123
dla nauczycieli kształcenia zawodowego branży mechatroniczno - elektronicznej i elektroenergetycznej. Maria Stempel	125
dla nauczycieli kształcenia zawodowego branży informatycznej. Danuta Urbaniak	128
dla nauczycieli kształcenia zawodowego branży przemysłu mody pt. Edukacja zdalna – przydatne narzędzia do tworzenia materiałów dydaktycznych. Maria Michalak	132
dla nauczycieli kształcenia zawodowego branży mechanicznej i motoryzacyjnej. Joanna Orda	133
dla nauczycieli techniki pt. Ozdoby na święta Bożego Narodzenia – giełda pomysłów i inspiracji. Barbara Preczyńska, Bożena Piekarska	136
Pomysł do upowszechnienia	
Strategie uczenia się przydatne podczas nauki w klasie. Grażyna Adamiec	138
„Metoda stacji” czyli „Podróż z przygodami” jest uczeniem się przez doświadczenie. Grażyna Adamiec	140
Gry dydaktyczne motywujące uczniów. Grażyna Adamiec	142
Rozwijanie kreatywnego myślenia poprzez sesje HOT WORK. Grażyna Adamiec	144
Word Cafe techniką kreatywności. Grażyna Adamiec	146
Uczenie się z przerwami. Grażyna Adamiec	148
Metoda lapbooka tylko online. Donata Andrzejczak	150
Odwrócona lekcja online. Donata Andrzejczak	152

Wstęp

Do ważnych prac Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego należy katalogowanie i upowszechnianie dobrych praktyk z obszaru edukacji. Realizujemy w ten sposób jedno z określonych w prawie oświatowym zadań statutowych ośrodka doskonalenia nauczycieli. Od 2013 roku wydajemy *Katalog dobrych praktyk w edukacji* co sprawiło, że znaleźliśmy się w gronie nielicznych instytucji publikujących takie opisy.

Wydając *Katalog* skutecznie informujemy o działaniach, które podnoszą jakość i atrakcyjność procesu kształcenia wychowanków i uczniów. Zdaniem J. Moosa dyrektora ŁCDNiKP „uczenie się od innych, refleksja nad wszystkimi funkcjami przedszkola i szkoły, pozaformalne osiągnięcie kompetencji, wdrażanie do praktyki różnych koncepcji pedagogiki humanistycznej, tworzenie w szkole podsystemów edukacji artystycznej, przedzawodowej i prozawodowej, obywatelskiej, a także tworzenie warunków do rozwoju samorządności będą wzbogacane, doskonalone w wyniku studiowania opisywanych praktyk zorientowanych na uzyskiwanie wysokich efektów uczenia się.”

Katalog dobrych praktyk w edukacji jest wizytówką pracy poszczególnych przedszkoli i szkół, wyrazem dążenia do utrwalenia, zarejestrowania oraz popularyzowania najważniejszych i najciekawszych rozwiązań edukacyjnych. Skutkuje zmianą wizerunku, zobowiązuje do koncentracji na kreatywności, aktywności, zaangażowaniu, umiejętności współpracy i odpowiedzialności za uzyskiwane rezultaty.

Dobra praktyka to autorskie rozwiązanie, jest zgłaszane do *Katalogu* przez osobę rekomendującą. Dobre praktyki stanowią nieodłączny wyróżnik pracy edukacyjnej. W chwili obecnej do szkół i placówek oświatowych, a także ministerstw resortowych, wszystkich partnerów,

przedstawicielei władz wojewódzkich i samorządowych trafiło 27 zeszytów *Katalogu dobrych praktyk w edukacji*. Dołożono wszelkich starań, by treści w nim zawarte stale aktualizować, tak by tworzyły wyjątkową bazę dobrych praktyk edukacyjnych. Może ona okazać się przydatna nie tylko dyrektorom (z uwagi na znaczenie opisów w kontaktach z pracodawcami, kandydatami do szkoły, uczniami, ich rodzicami, a także władzami oświatowymi), ale także samym przedsiębiorcom, pracodawcom wspierającym osoby uczące się w osiągnięciu kwalifikacji, kreowaniu własnego rozwoju, budowaniu ścieżki kariery.

W tej chwili, w przygotowaniu znajduje się dwudziesty ósmy zeszyt *Katalogu*. Bardzo liczymy na zaangażowanie się w proces rejestrowania dobrych praktyk tych szkół i placówek oświatowych, które nie zgłosiły żadnych rozwiązań do upowszechnienia. Zapraszamy do jego współtworzenia także szkoły i placówki spoza łodzi. W ten sposób *Katalog* stanie się platformą wymiany doświadczenia i dorobku aktywnych, innowacyjnych nauczycieli i szkół.

W tym miejscu należy także przywołać, ważną dla procesu katalogowania dobrych praktyk i ich upowszechniania, nową serię wydawniczą ŁCDNiKP *Prezentacje dorobku edukacyjnego nauczycieli*. W ramach tej serii wydano 2 zeszyty. Każdy dotyczy innej placówki. W pierwszym zeszycie zaprezentowano innowacje Miejskiego Ośrodka Socjoterapii nr 4 w Łodzi, innowacje ważne dla procesu kształcenia, opisy projektów, konkursów, inicjatyw na rzecz środowiska. W zeszycie drugim przedstawiono dorobek nauczycieli Zespołu Szkół Politechnicznych w Łodzi organizujących międzynarodową wymianę młodzieży tej szkoły z młodzieżą z Niemiec. W kolejnym zeszycie opisano dorobek zawodowy i osobowość trzech innowatorów Zespołu Szkół Edukacji Technicznej w Łodzi. W trzech zeszytach przedstawiono ciekawe rozwiązania, w których rozwijane są procesy nowatorskiego podejścia pedagogicznego nauczycieli, gdzie dominują metody projektowe i różne metody wyzwajające twórczość i aktywność uczących się.

Serie wydawnicze Centrum, które mogą okazać się pomocne w odkrywaniu znaczenia pracy edukacyjnej, poznawaniu interesujących i twórczych nauczycieli i pedagogów, refleksyjnym spojrzeniu na możliwości przenoszenia pomysłów na grunt własnej instytucji, to między innymi:

1. Katalog dobrych praktyk w edukacji – 27 zeszytów, w przygotowaniu zeszyt 28,
2. Prezentacje dorobku edukacyjnego nauczycieli – 3 zeszyty, w przygotowaniu są dwa kolejne,
3. Mistrzowie czyli nauczycielski Zespół Postępu Pedagogicznego – 2 zeszyty,
4. Innowacyjni Nauczyciele.

Wszechstronne i różnorakie wykorzystanie pozycji z tych serii będzie zależało od twórczej inwencji jej czytelników.

Grażyna Adamiec

Przedszkole Miejskie nr 58 w Zespole Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi

---

Dyrektor przedszkola: Sylwia Kubiak

Język migowy w przedszkolu

Autorka: Aldona Ziętała, nauczycielka przedszkola

Język migowy to języki, którymi porozumiewają się między sobą osoby niesłyszące (głuche, głuchonieme). Każdy język migowy posiada system konwencjonalnych znaków i reguł gramatycznych. Istnieje wiele języków migowych używanych przez społeczności niesłyszących w różnych państwach, wśród nich także polski język migowy (PJM) i system językowo migowy (SJM). Każdy język migowy posiada swe charakterystyczne słownictwo migowe – *znaki ideograficzne*, które określają poszczególne słowa, czasem krótkie zwroty.

Stanowią one podstawę komunikacji językowej. Uzupełnieniem znaków ideograficznych są *znaki daktylograficzne*, na które składa się alfabet palcowy, a więc zestaw znaków oznaczających poszczególne litery alfabetu (w alfabecie polskim także niektóre digrafy, jak np. sz, rz, cz), znaki liczebników głównych i porządkowych itp.

Moje zainteresowanie nauką języka migowego wyniknęło z potrzeby nawiązania kontaktu z małym dzieckiem. Z językiem migowym spotkałam się po raz pierwszy na zajęciach logopedycznych. Od około osiemnastu lat funkcjonuje jako równoległy system komunikacji

w mojej rodzinie. Jednocześnie stale spotykam osoby głuche, a więc poszerzam zasób słownictwa i zdolności komunikowania się z nimi.

Aby prawidłowo porozumiewać się i posiadać określony zasób słów zapisałam się i ukończyłam kurs dla nauczycieli N1 prowadzony przez Polski Związek Głuchych Oddział w Łodzi. Na zachodzie język migowy jako metoda rozwoju dziecka jest popularny od wielu lat. Okazuje się, że język ten nie jest tylko mową ludzi niesłyszących lub z wadą słuchu, ale umożliwia dzieciom szybsze

przyswajanie wiedzy. Pierwsze w Polsce badania były prowadzone w Instytucie Języka Polskiego przez Danutę Mikulską doktorantkę na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Według badań kilkumiesięczne dzieci, które równoległe uczyły się języka fonicznego i migowego, rozwijały się szybciej, miały więcej empatii i lepszy kontakt z otoczeniem, a intelektualnie prześcigały swoich rówieśników o rok.

Na początku zastanawiałam się czy przenieść moje doświadczenie na grunt przedszkolny. Może spotkam się ze sprzeciwem wśród dzieci lub nawet ich rodziców. Zrobiłam pierwsze rozpoznanie: przedstawiłam na zebraniu z rodzicami w jaki sposób zamierzam wprowadzać znaki, ile ich będzie i do czego w sytuacjach codziennych (przedszkolnych) mogą nam się przydać. Ku mojemu zdziwieniu cała grupa rodziców wyraziła ochotę, aby ich dziecko poznało podstawy języka migowego. Zajęcia z migania odbywają się pomiędzy normalnie prowadzonymi zajęciami. Podczas pracy wykorzystuję proste migi do zobrazowania sytuacji dydaktycznych lub wychowawczych. Dzieci przyjęły zajęcia z wielką radością i niezwykle przykładały się do nauki. Same inicjowały powtarzanie gestów w trakcie spontanicznych zabaw w przedszkolu. Część z nich starała się pokazywać znaki rodzicom i rodzeństwu w domu.

Język migowy pozwala dzieciom na przyjemne ćwiczenie bez stresującej atmosfery „musisz to umieć”. Pomija trudną technikę odczytywania lub zapisywania, a opierając się na przekazie obrazkowym, ćwiczy spostrzegawczość i koordynację wzrokowo – motoryczną. Do zalet nauczania języka migowego należy dodać rozwój

manualności rąk. Daktylografia ćwiczy sprawność palców, mięśni dłoni i nadgarstka. Dzięki temu przyszły pierwszoklasista usprawnia dotąd niezbyt potrzebne mięśnie dłoni i łatwiej mu będzie poprawnie i bez wysiłku trzymać pióro lub ołówek. Zabawy dłońmi i palcami pomagają dzieciom w orientacji w stronach swojego ciała oraz w nazewnictwie palców. W toku prowadzonych zajęć zauważyłam kolejną zależność – dzieci szybciej zapamiętują tekst podany w sposób wielozmysłowy, w tym przypadku podany obrazowo z gestem.

Ważnym aspektem nauki języka migowego były walory wychowawcze. Doskonały sposób do przeprowadzenia zajęć i pokazania dzieciom „inności”, ludzi którzy nie słyszą lub mają problemy z mówieniem.

Dzieci wykazały się ogromną wrażliwością i z pełnym zrozumieniem przyjęły fakt istnienia odmiennego sposobu mówienia.

Aby stopniowo uwrażliwiać również osoby dorosłe (rodziców lub opiekunów), na problemy osób niesłyszących staram się przygotować na każdą uroczystość z udziałem rodziców wiersz lub piosenkę z pokazywaniem znaków przez dzieci. W rozmowach indywidualnych z rodzicami dowiaduję się, że podoba się taka forma prezentacji dzieci.

Jeżeli w przedszkolu uda się choć odrobinę przybliżyć do siebie dwa światy ludzi słyszących i głuchych, to w przyszłości może mniej będzie agresji i przemocy w szkole z powodu niedostosowania społecznego.

Bibliografia:

1. Hollak J. Jagodziński T. Słownik mimiczny dla głuchoniemych i osób z nimi styczność mających, IGO, Warszawa 1879, przedruk PZG Łódź, 2011
2. Szczepankowski B., Niestyszący - głusi - głuchoniemi: Wyrównywanie szans, WSiP, Warszawa 1999
3. Szczepankowski B. Język migany w szkole - 1, WSiP, Warszawa 2001
4. Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, tom II, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2003

Zdjęcia: ze zbiorów przedszkola

Osoba rekomendująca: Elżbieta Ciesiołkiewicz - doradca metodyczny wychowania przedszkolnego

Przedszkole Miejskie nr 123 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Alicja Krzyżańska

Dzieci seniorom, seniorzy dzieciom

Autorzy: Alicja Krzyżańska, dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 123 w Łodzi, Joanna Nowak, nauczyciel Przedszkola Miejskiego nr 123 w Łodzi

W Przedszkolu Miejskim Nr 123 w Łodzi wdrażany jest projekt „Dzieci Seniorom, Seniorzy Dzieciom”.

Współpracę z seniorami - „Domu Dziennego Pobytu” - „Wrzos” rozpoczęto w 2016 roku.

Najważniejszym celem projektu jest budowanie systemu wartości i wychowywanie dzieci tak, aby były wrażliwe na los osób starszych, umiały dostrzec rolę seniorów w rodzinie i społeczeństwie, potrafiły i chciały nieść im pomoc.

Przedszkole zorganizowało szereg spotkań, imprez, uroczystości, zajęć warsztatowych z udziałem dzieci, seniorów i rodziców. Najważniejsze uroczystości, w których czynnie byli zaangażowani zarówno seniorzy i dzieci to:

- 100 - lecie obchodów Niepodległości,
- Kolędowanie przy choince,
- Herbatka u babci i dziadka,
- Walentynki,

- Wielkanocne niespodzianki.

W ramach współpracy zorganizowano wiele zajęć warsztatowych zarówno na terenie przedszkola, jak i Domu Dziennego Pobytu, które przybliżyły dzieciom polskie tradycje ludowe związane z:

- andrzejkami, tj. „Wieczór wróżb i tajemnic andrzejkowych”,
- świętami Bożego Narodzenia tj. warsztaty plastyczne połączone ze słuchaniem opowieści o najważniejszych tradycjach bożonarodzeniowych), oraz
- świętami wielkanocnymi i ich symboliką tj. warsztaty kulinarne.

Seniorzy w dowód wdzięczności zorganizowali dzieciom przedstawienie teatralne „Czerwony Kapturek”, „Niegrzeczny Grzesio”, oraz „Koncert piosenek z bajek dla dzieci”. Ważnym i stałym elementem integracji z seniorami było czytanie bajek jak również baśni oraz opowiadań o zwyczajach i legendach ludowych tj. przekazywanie dziedzictwa kulturowego. Czytanie bajek i baśni angażowało w przeżywanie tekstu, nie tylko umiejętności intelektualne, ale również emocjonalne. Dawało to możliwości dostrzegania seniorom swoich problemów, pozytywnych i negatywnych doświadczeń oraz stwarzało okazję do dzielenia się swoimi spostrzeżeniami z małymi słuchaczami.

Spotkania te miały niewątpliwy sukces terapeutyczny dla czytających i słuchających. W kontaktach międzypokoleniowych seniorzy niejednokrotnie pokonywali własne obawy przed porażką, jak również nabierali wiary we własne możliwości. Spotkania seniorów z przedszkolakami pozwoliły podzielić się swoimi kompetencjami, a dzieciom pozwoliły na zbliżenie się do tej grypy wiekowej. Interakcje międzypokoleniowe dawały możliwości dokonywania zmian w społecznej tożsamości dzieci i seniorów.

Wszystkie spotkania z seniorami były wspianą zabawą z tańcami, pioskami przy muzyce oraz wspólnym biesiadowaniem.

Innowacyjnością działań projektowych jest wspieranie roli osób starszych jako pośredników wiedzy, tradycji i umiejętności. Dzięki seniorom dzieci zyskują dostęp do historii i dziedzictwa kulturowego, poczucia tożsamości również narodowej i nowej perspektywy. Przykłady dotyczą działań, w ramach których osoby starsze tworzą archiwa i dokumentację lokalnej historii i legend, po to aby przekazać je dzieciom, dzieląc z nimi doświadczenie zabawy i życia w danej społeczności dawniej i obecnie. Przedszkole staje się miejscem, w którym kształtowane są postawy wyzwajające szacunek dla osób starszych, który gwarantuje właściwie układające się relacje międzyludzkie w dorosłym życiu.

Przewidywane efekty wdrożenia:

Wszystkie podejmowane działania są okazją do wzajemnego poznania się i wzmocnienia więzi międzypokoleniowej. Są również spełnieniem marzeń zarówno dla dzieci, jak i osób starszych (seniorów) często samotnych, pozbawionych kontaktu z bliskimi. To samorealizacja dająca poczucie satysfakcji, to odpowiedzialność wobec zaproszonych gości. Długoletnia i systematyczna współpraca z seniorami to wspaniała lekcja nauki akceptowania i tolerancji wobec ludzi starszych oraz uczenia empatii w stosunku do drugiego człowieka. Współpraca z seniorami jest okazją do poznawania tradycji, zwyczajów, obyczajów (ludowych i narodowych) i wspólnego ich kultywowania. To niezapomniane chwile, które dostarczają radosnych i niezapomnianych przeżyć. To nasze osobiste przekonanie, że to czego nauczymy nasze przedszkolaki na zawsze zapisze się w ich pamięci i zaowocuje w kolejnych etapach ich życia.

Osoba rekomendująca: Beata Wosińska, doradca metodyczny wychowania przedszkolnego

Przedszkole Miejskie nr 192 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Agnieszka Górską

Gry terenowe w edukacji przedszkolnej

Autorka: Katarzyna Wankiewicz, nauczycielka przedszkola

„Małe detale są istotne. To małe rzeczy sprawiają, że duże rzeczy mogą się wydarzyć.”

John Wooden

Ruch to zdrowie, a gry terenowe są jedną z podstawowych form aktywności wypoczynku dzieci. Czemu więc ich nie stosować podczas zajęć dydaktycznych w przedszkolach? Gry terenowe utrwalają nawyki oraz postawy przydatne w życiu społecznym, np. umiejętność przyporządkowania się zasadom, normom obowiązującym, współdziałania z innymi, przewyciężanie trudności, znoszenie porażek lub niepowodzeń. Gry w terenie pobudzają do myślenia, wnioskowania, uczą odpowiedzialności za wykonanie zadania. Grę terenową można łatwo przygotować - wystarczy zaplanować odpowiednią tematykę, miejsce oraz wykonać pomoce dydaktyczne.

Aby gra terenowa była dobrze opracowana należy zaplanować kilka szczegółów:

- cel gry – co byśmy chcieli osiągnąć, czego nauczyć dzieci,
- czas gry – ile czasu ma trwać i o jakiej porze chcielibyśmy ją przeprowadzić,
- temat – czyli w co byśmy się z dziećmi chcieli pobawić, czego ma gra terenowa dotyczyć,
- miejsce – musimy się zastanowić, jakie miejsce będzie odpowiednie miejsce, aby było bezpiecznie i inspirujące,
- i najważniejsze – jasne i przejrzyste zasady gry.

Dzieci z Przedszkola Miejskiego nr 192 w Łodzi chętnie uczestniczą w grach terenowych. Dotychczas przeprowadzono dwie takie gry -

jedną o tematyce bożonarodzeniowej, druga zaś dotyczyła kolorów w języku angielskim.

Celem pierwszej gry terenowej było rozwijanie zainteresowań przyrodniczych, utrwalanie kompetencji matematycznych i umiejętności kodowania i dekodowania oraz utrwalenie wiadomości o symbolach i tradycjach Bożonarodzeniowych. Na początku dzieci zostały ponownie przywitane przez nauczyciela oraz zostały im wyjaśnione zasady gry. Wysłuchały listu od Św. Mikołaja „Zapraszam Was na wędrowkę po najbliższym otoczeniu. Przed Wami różne zadania do wykonania. Waszym zadaniem będzie przejść drogę wyznaczoną przeze mnie i odnalezienie 6 kopert z zadaniami do wykonania (znajdzone koperty zabieramy ze sobą, co się da rozwiązać na miejscu to rozwiązujemy). Wasza Pani dokumentować będzie wasze działania robiąc zdjęcia. Życzę powodzenia i super zabawy Św. Mikołaj”.

Pierwsze zadanie, które czekało na dzieci to odkodowywanie słów za pomocą przypisanych do obrazków liter (Święta Bożego Narodzenia). Po poprawnym wykonaniu zadania otrzymały kopertę z numerem kolejnego zadania. Następne zadanie - przy użyciu materiału przyrodniczego dzieci ułożyły bożonarodzeniowe obrazki. Powstały piękne gwiazdy, prezenty, śnieżynki, itp. Kiedy dzieci otrzymały kopertę z numerem 3, podekscytowane poszły szukać kolejnego zadania. Okazało się, że musiały ułożyć puzzle świąteczne. Tym razem oprócz koperty z kolejnym numerem zadanie otrzymały kolorowe kartki. Bardzo ich to zdziwiło... Poszły szukać kolejnego, czwartego już zadania – okazało się, że muszą dokonać działań matematycznych, a wynik przedstawić przypinając odpowiednia liczbę spinaczy do choinki. Za poprawne wykonanie działań otrzymały małe kolorowe kółeczka i numer kolejnego zadania. Dotyczyło ono policzenia najbliższych drzew oraz wyszukania za pomocą centymetra krawieckiego drzewa z najgrubszym pniem. Chodziły, mierzyły, szacowały, sprawdzały także ile osób potrzeba, aby objąć drzewo. Wybrały najgrubsze. Wykonały zadanie poprawnie więc, jak w poprzednich zadaniach, otrzymały kopertę z numerem – tym razem 6. Ostatnie zadanie na świeżym powietrzu polegało na tym, że z wyciętych z papieru kubeczków miały ułożyć wieże zgodnie z podanym kodem. Za poprawne ułożenie otrzymały pocięte kolorowe paski – co z nich powstanie dowiedziały się dopiero w przedszkolu. Po powrocie do przedszkola z elementów zebranych podczas gry terenowej wspólnie wykonano kartkę bożonarodzeniową oraz łańcuch na choinkę.

Druga zaś gra terenowa, miała na celu rozwijanie kompetencji językowych w zakresie języka angielskiego oraz utrwalania umiejętności kodowani i dekodowania informacji. Uczestniczyła w niej grupa dzieci 6- i 4-letnich.

Ogród przedszkolny był zamknięty i aby wejść na jego teren w pierwszym zadaniu dzieci 6–letnie musiały odkodować nazwy kolorów w języku angielskim zaszyfrowane alfabetem Morse’a, zaś dzieci 4–letnie po usłyszeniu koloru wyszukiwały odpowiedni klucz z papieru. Po wykonaniu zadania furtka ogrodu została otwarta a dzieci otrzymały kartkę z numerem kolejnego zadania.

Do kolejnego zadania potrzebna była aplikacja kodów QR. Dzieci losowały kartkę z kodem QR i za pomocą telefonu nauczyciela (potrzymanie choć przez chwilę telefonu swojej pani sprawiło dzieciom mnóstwo radości) odkodowywały. Gdy właściwie wykonały to zadanie na telefonie pojawiał się obrazek koła w danym kolorze, zaś zadaniem dzieci było wymienienie nazwy koloru w języku angielskim. I standardowo otrzymały kolejną kartkę z numerem. Tym razem czekało na nich zadanie ruchowe. Na różnych sprzętach w ogrodzie rozłożone były figury w danym kolorze. Nauczyciel wypowiadał nazwę

koloru w języku angielskim – wybrane dziecko biegło do miejsca zaznaczonego podanym kolorem i głośno wypowiadało jego nazwę. Następnym zadaniem był to tajemniczy obrazek zasłonięty różnymi kolorowymi kółeczkami. Dziecko nazywało po angielsku kolor, który ma być odsłonięty. Po odkryciu okienka dziecko próbowało odgadnąć, co kryje się na obrazku. Po odsłonięciu większości kółeczek pojawiła się cyfra 5, co wskazywało kolejny numer zadania. Dzieci od razu pobiegły szukać miejsca oznaczonego tą cyfrą. Znalazły pudełko, a w nim balony. Wraz z nauczycielem dzieci wypowiadały krótki wierszyk - zaklęcie: My magic spoon catch a pink balloon! Zadaniem dziecka było wyłowienie balonika w odpowiednim kolorze za pomocą łyżki. Zadanie to usprawniało koordynację wzrokowo- ruchową. Zadanie nr 6 to wspólna zabawa w kilkusobowych grupach. Do tego zadania potrzebne były kolorowe piłeczki w różnych kolorach. Każda z grup otrzymała piłeczki jednego koloru. Dzieci z poszczególnych grup przy muzyce podawały sobie piłeczkę z rąk do rąk. Podczas pauzy w muzyce podawana była nazwa koloru w języku angielskim. Grupa, które miała piłeczkę we wskazanym kolorze skakała w miejscu. Zakończeniem gry terenowej była zabawa z matą XXL i kostką do gry. Celem tego działania było przeliczanie w języku angielskim oczek na kostce, wykonanie odpowiedniej liczby skoków na macie i podawanie nazwy koloru, na którym dziecko stanęło. Pogoda nam sprzyjała a radość dzieci przeogromna.

Wydaje mi się, że gry terenowe są ciekawą formą aktywizowania dzieci, dlatego warto wykorzystywać je w pracy z przedszkolakami.

Zdjęcia: ze zbiorów przedszkola

Osoba rekomendująca: Elżbieta Ciesiołkiewicz, doradca metodyczny wychowania przedszkolnego

Przedszkole Miejskie nr 200 w Łodzi

Dyrektor przedszkola: Małgorzata Marczak

„Tu nasze miejsce, to nasz kraj...”

Autorki: Ewa Grzegorek, Grażyna Łuszczynska, Kamila Mamos, Dorota Kulik, nauczycielki przedszkola, Małgorzata Marczak, dyrektor przedszkola

„Jest takie miejsce u zbiegu dróg, gdzie się spotyka z zachodem wschód...

Nasz pępek świata, nasz biedny raj..., jest takie miejsce, taki kraj.”

To fragment piosenki satyryka, aktora i piosenkarza Jana Pietrzaka, która towarzyszy nam przez całe dotychczasowe życie. Teksty jego

piosenek oddają niesamowite emocje, podobnie jak uroczystości, organizowane w naszym przedszkolu z okazji Święta Niepodległości.

Dzień 11 listopada 1918 roku to szczęśliwa data dla wszystkich Polaków. W tym dniu polscy obywatele poczuli wolność, odzyskując autonomię i nadzieję na lepsze jutro. Na cześć wydarzeń listopadowych co roku w naszym przedszkolu organizujemy uroczystości, konkursy lub innego rodzaju aktywności jednocząc się wokół tematu patriotyzmu, oczywiście dostosowując stopień trudności do grupy wiekowej.

W tym roku także przygotowaliśmy dzieci do udziału w występach w Festiwalu Twórczości Patriotycznej „Jestem sobie Polak mały”. Mimo, że czasy, w których żyjemy nie ułatwiają możliwości jednoczenia i wspólnoty ze względu na sytuację epidemiczną, to znalazłyśmy sposób aby tym bardziej pokazać, że przy zachowaniu środków ostrożności i zasad reżimu sanitarnego możemy cieszyć się Świętem wszystkich Polaków.

Poprzedzeniem prezentacji artystycznych dzieci były prowadzone przez nauczycielki zajęcia, na których uczyliśmy patriotyzmu, przywiązania do ojczyzny, do ziemi rodzinnej. Wpajałyśmy szacunek do polskich symboli, rozwijałyśmy świadomość narodową i zapoznawałyśmy z kulturą i tradycją regionalną. Działania dydaktyczne nie były jednak jedynymi formami pracy naszych przedszkolaków. Chętne dzieci wspólnie z rodzicami wykonywały kotyliony w barwach biało-czerwonych, które zestawione razem na sztaludze, stanowiły dodatkową biało-czerwoną dekorację na uroczystości „Jestem sobie Polak Mały”.

Festiwal Twórczości odbył się 10 listopada 2020r. Wówczas wszystkie przedszkolaki przyszły ubrane na galowo. Do bluzek i koszul miały przyczepione samodzielnie zrobione kotyliony, serca lub flagi w barwach ojczystych. Uroczyście świętowaliśmy ten wyjątkowy dla nas Polaków dzień. Dzieci śpiewały piosenki wojskowe, które towarzyszyły żołnierzom podczas działań wojennych, deklamowały wiersze, związane ze świętem naszej ojczyzny oraz śpiewały piosenki patriotyczne z naszych obecnych czasów. Grupy najstarsze

zaprezentowały układy taneczne do piosenek patriotycznych oraz inscenizację tematyczną. Wszystkie występy były bardzo ujmujące, pełne radości, entuzjazmu i wzruszeń. Z całą pewnością zapadną wszystkim głęboko w pamięć.

Ze względów bezpieczeństwa, związanego z Covid-19, każda z grup prezentowała występ na udekorowanym holu a fotorelacje były przekazywane rodzicom drogą internetową.

Ukoronowaniem naszych prezentacji było odśpiewanie „Mazurka Dąbrowskiego” dokładnie o godzinie 11.11. Dzieci w klasach odśpiewały hymn Polski, przyłączając się tym samym do akcji „Szkoła do hymnu”, realizowanej przez placówki oświatowe z całej Polski.

Dzięki udziałowi w takich uroczystościach przedszkolaki od najmłodszych lat uczą się patriotyzmu, a poprzez wyrazy twórczości artystycznej oddają szacunek symbolom narodowym, i budują poczucie przynależności i miłości do kraju ojczystego.

Rok szkolny 2020/2021 z powodu Covid-19 jest wyjątkowo trudnym rokiem do realizacji różnych projektów, konkursów czy właśnie uroczystości.

Jednak pomimo występujących trudności chociażby z powodu nieobecności dzieci, nauczycieli czy obsługi, przedszkole poradziło sobie, a dzień ten wszyscy przeżywaliśmy dumnie i z uśmiechem na twarzy mając świadomość tego, iż przyczyniamy się do kształtowania postaw naszych małych przedszkolaków.

„...Jest takie miejsce, taki kraj. Z pokoleń trudu, z ofiarnej krwi. Zwycięskiej chwały nadejdą dni. Dopomóż Boże i wytrwać daj! Tu nasze miejsce, to nasz kraj!”

Zdjęcia: ze zbiorów przedszkola

Osoba rekomendująca: Elżbieta Ciesiołkiewicz, doradca metodyczny wychowania przedszkolnego

Szkoła Podstawowa nr 29 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Łodzi oraz XLVII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

---

*Dyrektor szkoły: Elżbieta Jurek (ZSzP nr 3),
Wojciech Ulatowski (XLVII LO)*

Z *Puszkinem* na kwarantannie Łódzcy uczniowie napisali Międzynarodowe Dyktando im. Aleksandra Puszkina

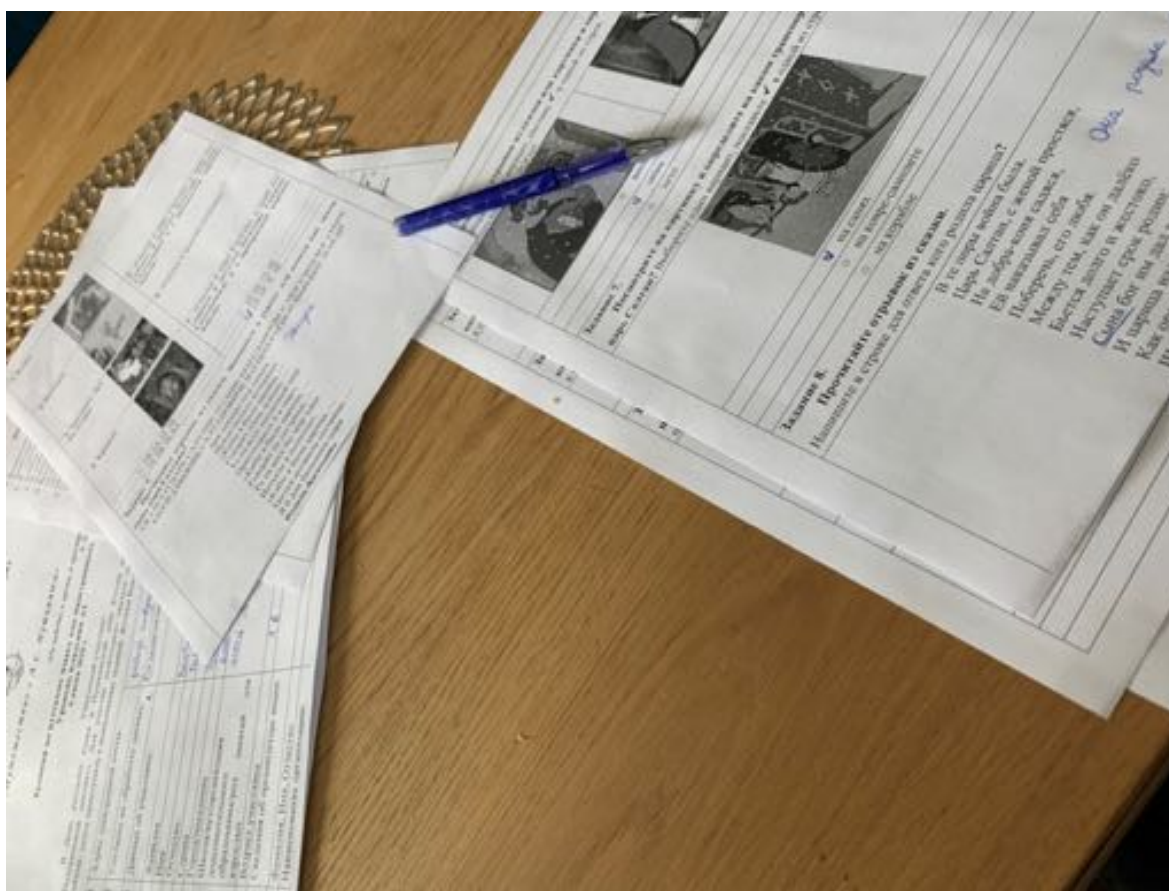
---

*Autor: Kamil Dyjankiewicz, nauczyciel języka
rosyjskiego*

6 czerwca już po raz drugi moi uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 29 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Łodzi oraz 47 Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi wzięli udział w **Międzynarodowym Dyktandzie im. Aleksandra Puszkina**.

Tym razem, z powodu panującej na całym świecie epidemii Koronawirusa, młodzież nie zasiadła w szkolnych ławkach, a w domu przed komputerem, na działce w lesie, a nawet zadania rozwiązywała podczas spaceru z psem.

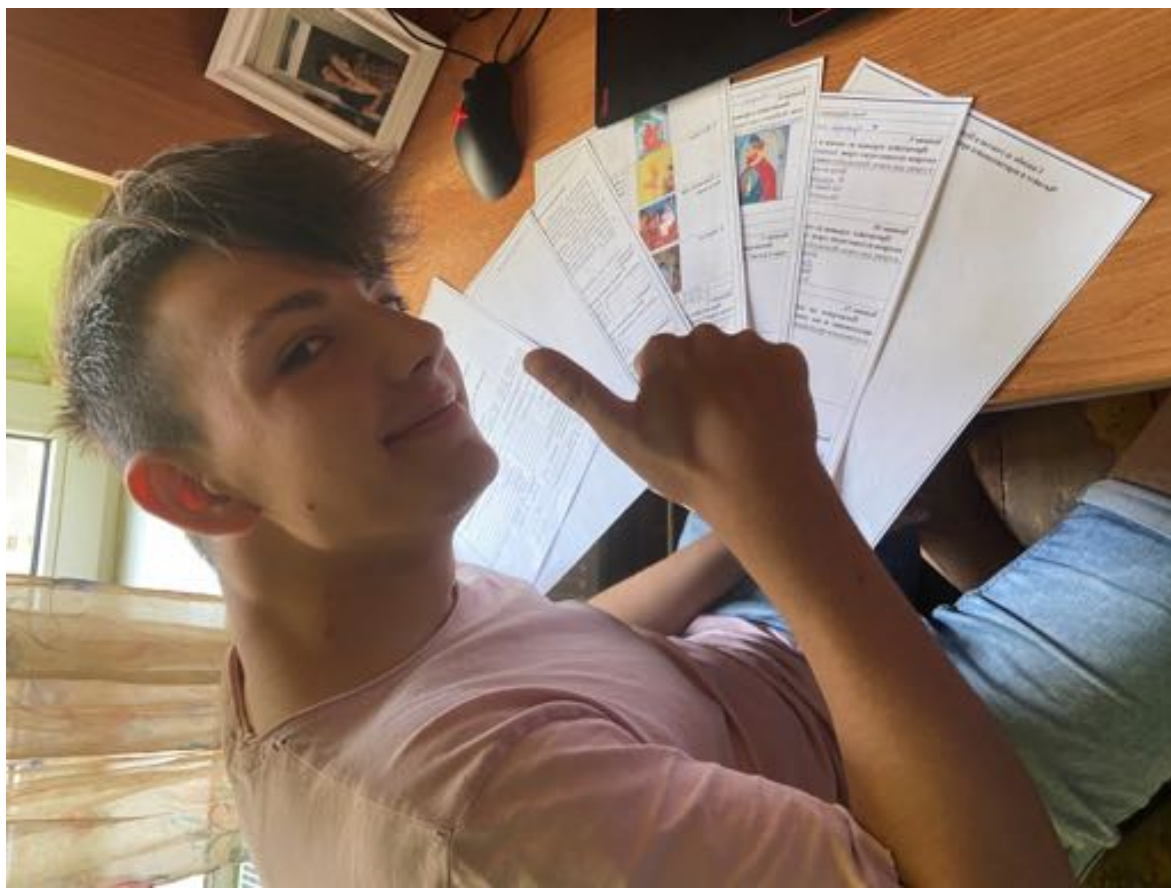

Ucieszył mnie fakt, że mimo soboty i pięknej pogody moi podopieczni zechcieli poświęcić ponad godzinę na świętowanie w ten sposób *Międzynarodowego Dnia Języka Rosyjskiego*, który przypada właśnie 6 czerwca. Dlatego równo o godzinie 10 wysłałem mailem zadania, następnie poprzez Messengera uczniowie konsultowali się ze mną, gdy pojawiały się u nich problemy natury merytorycznej i technicznej.

Choć słowo „dyktando” kojarzy się wielu ze sprawdzaniem wiedzy ortograficznej, to w przypadku tej akcji edukacyjnej chodzi o coś zupełnie innego. Zamierzeniem jej jest bowiem przybliżenie życia i twórczości Puszkina. Dlatego też uczniowie musieli wykazać się m.in. wiedzą na temat podróży rosyjskiego pisarza, a także rozpoznać głównych bohaterów jego bajek

W tym roku **Międzynarodowe Dyktando im. Aleksandra Puszkina** miało dodatkowo jeszcze symboliczny wymiar. Zostałem bowiem zwycięzcą Międzynarodowego Konkursu na opracowanie materiałów dla „dyktanda” w kategorii: „Język rosyjski jako obcy”. To m.in. moje zadania rozwiązywali uczniowie na całym świecie, w tym młodzież ze Szkoły Podstawowej nr 29 w Łodzi oraz XLVII Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi.

Oto przykład jednego z nich:

<p>Прочитайте слова, произнесённые Ф.М. Достоевским о Пушкине. Восстановите пропущенный фрагмент, выберите один ответ, поставьте ✓ в таблице.</p>
<p>«Никогда ещё ни один _____, ни прежде, ни после его, не соединялся так задушевно и родственно с народом своим, как Пушкин...»</p>
<p>о русский поэт</p>
<p>о русский писатель</p>
<p>о русский живописец</p>

W zadaniu należało wskazać brakujące słowa, które zostały wypowiedziane na temat Aleksandra Puszkina przez innego rosyjskiego pisarza i myśliciela - Fiodora Dostojewskiego.

To jedynie dowód na to, że młodzież chce uczyć się języka rosyjskiego, pogłębiać wiedzę dotyczącą kultury rosyjskiej, a moje działania w promowaniu języka naszego wschodniego sąsiada przynoszą wymierne korzyści - sukces odnieśli zarówno uczniowie (niektórzy uzyskali stuprocentowy wynik!), jak i ja.

Podsumowując, nie sądziłem, że na finiszu roku szkolnego, w warunkach „społecznej kwarantanny” uda mi się zachęcić uczniów do udziału w międzynarodowej akcji.

Zdjęcia: ze zbiorów Kamila Dyjankiewicza

Szkoła Podstawowa nr 29 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Łodzi oraz XLVII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

---

*Dyrektor szkoły: Elżbieta Jurek (ZSzP nr 3),
Wojciech Ulatowski (XLVII LO)*

„Zumiliśmy” po rosyjsku, czyli o dyktandzie w czasach pandemii

---

Autor: Kamil Dyjankiewicz, nauczyciel języka rosyjskiego

Po raz drugi w tym roku zdecydowałem się zorganizować w Łodzi *Totalne Dyktando* – wieloletni międzynarodowy projekt, którego ideą jest pisanie dyktanda w tym samym czasie na całym świecie. Co roku tekst przygotowuje znany rosyjski pisarz. W tegorocznej edycji autorem był Andriej Gielasimow.

Akcja zwyczajowo odbywała się na początku kwietnia. W tym roku, z powodu pandemii, organizatorzy przenieśli wydarzenie na 17 października. Umożliwiono także udział online.

Od początku zdecydowałem się na organizację *Totalnego Dyktanda* w wersji tradycyjnej – w szkole. Dlatego w środę, po uroczystościach związanych z Dniem Nauczyciela, przygotowałem salę dla uczestników, w pełni odpowiadającą wymogom sanitarnym. Z miarką sprawdzałem odległości między stolikami, przy wejściu ustawiłem płyn do

dezynfekcji i rękawiczki. Z dumą oczekiwałem na sobotę. Jednak dzień później – w czwartek, sytuacja diametralnie się zmieniła. Okazało się, że ze względów epidemiologicznych jest niemożliwa.

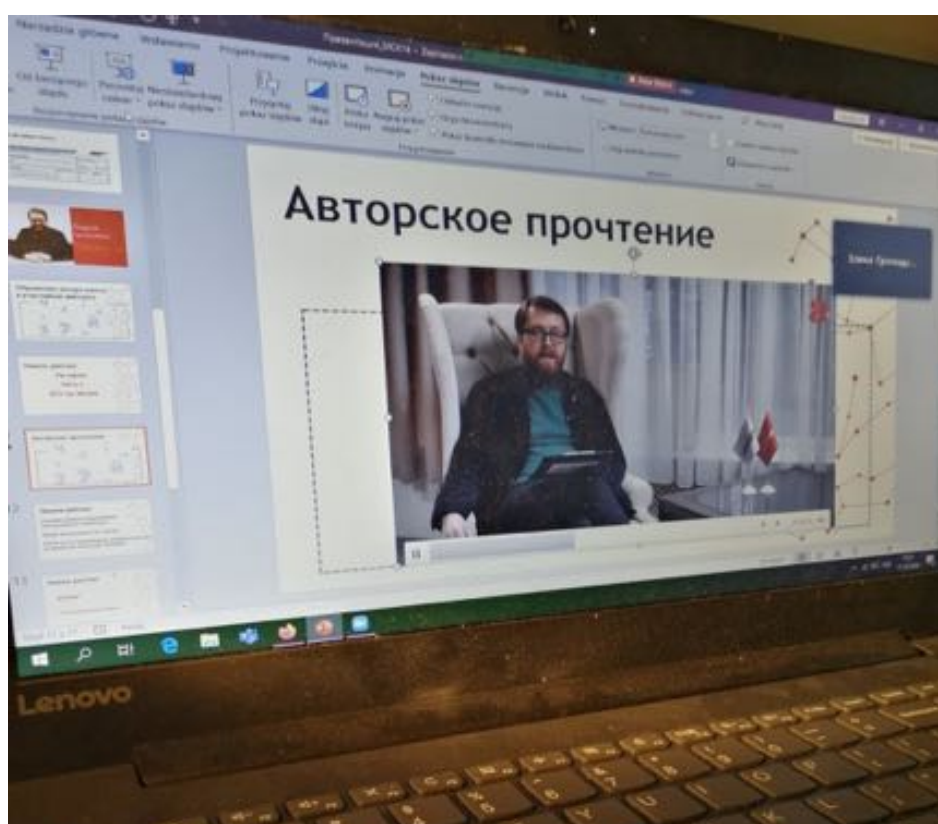
Do namysłu miałem niewiele czasu. Do wydarzenia zostawało kilkadziesiąt godzin, musiałem działać. Choć mogłem odesłać uczestników do „sieci” na Dyktando, żeby napisali poprzez stronę głównego organizatora, to nie chciałem pozostawiać ich samych. Dlatego zdecydowałem się utworzyć wydarzenie na Zoomie i poprowadzić Dyktando. Oczywiście było to dla mnie dodatkowe wyzwanie. W przeprowadzeniu wydarzenia pomogła mi Szkoła Języka Rosyjskiego „*Na Wostok*”.

I tak w sobotnie południe „zumiło” z nami 28 osób, które, zamiast usiąść w szkolnych ławach, zasiadło przed swoimi komputerami, smartfonami. Wśród nich było wielu moich uczniów, ale w wydarzeniu wzięli również udział studenci, mieszkańcy naszego województwa,

a nawet nasi rodacy, mieszkający na co dzień w Rosji. Nie odbyło się jednak bez problemów. Ktoś pisał, że nie otwiera mu się program, od innego uczestnika program wymagał hasła, a jeszcze ktoś nas nie słyszał. Jednak zdecydowanej większości udało się napisać Dyktando, co mnie bardzo ucieszyło. Uczestnicy pisali jedną z czterech części historii Konstantina Ciółkowskiego - rosyjskiego uczonego polskiego pochodzenia, jednego z pionierów kosmonautyki, twórcy modelu teorii ruchu i budowy rakiety kosmicznej.

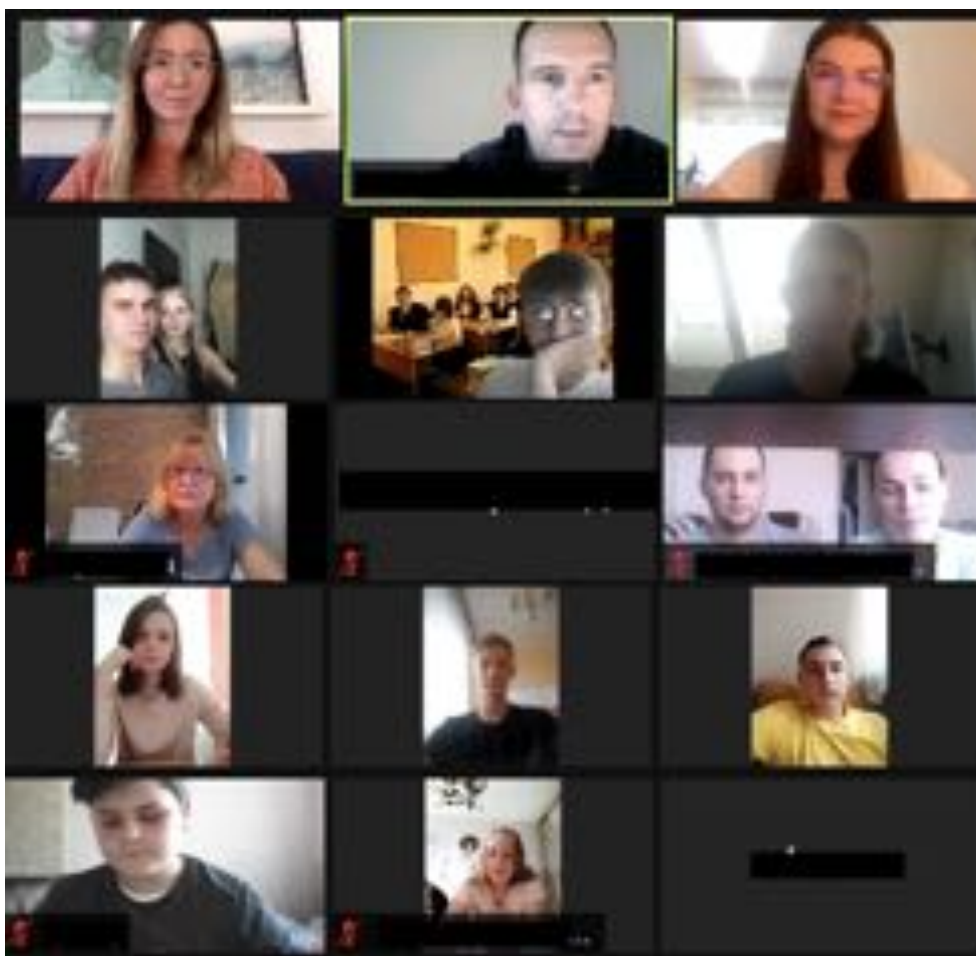

Poziom uczestników tegorocznego Dyktanda był dość wysoki. Większość popełniała nieliczne błędy ortograficzne. Zdecydowanie słabiej wypadła interpunkcja. W głównej mierze piszący zapominali wydzielać zwroty imiesłowowe. Zwycięzca nie popełnił żadnego błędu ortograficznego i zaledwie 2 błędy interpunkcyjne!

Dwa tygodnie później ponownie spotkaliśmy się na Zoomie, by podsumować wydarzenie. Główną nagrodą była książką Andrieja

Gielasimowa z jego autografem, którą specjalnie z myślą o uczestnikach przywiozłem ze swojej ostatniej podróży do Moskwy. Ale dzięki nawiązaniu współpracy, w głównej mierze, z lokalnymi instytucjami laureaci otrzymali także kursy językowe, vouchery do restauracji, a także książki i podręczniki do nauki języka rosyjskiego.

Poza ogłoszeniem wyników Dyktanda dla uczestników przygotowaliśmy więcej emocji. Zorganizowaliśmy interaktywny językowo-kulturoznawczy test na *Kahoot!* Konkursowicze musieli m.in. odgadnąć, na którym zdjęciu jest Ałła Pugaczowa, kto jest autorem wiersza „Zimowy wieczór”, co jest farszem *pielmieni* oraz dokończyć refren piosenki „*Bietyje rozy*”. Oprócz konkursu wszyscy uczestnicy wzięli udział w loterii. Specjalne koło w aplikacji *ClassTools* wylosowało szczęśliwca, który dostał płytę Augustina Griszyna – lidera

moskiewskiej rock grupy Dlina Dychania. Artysta gościł w mojej szkole rok temu, podczas swojej podróży do Polski. Wówczas wystąpił ze swoim programem artystycznym i zagrał mini-koncert dla siódmo i ósmoklasistów.

Dla uczestników zorganizowaliśmy również mini-wykład, podczas którego dowiedzieli się m.in. co to jest „Iwan-ciaj”, jak przyrządzić prawdziwie *pielmieni* oraz jaki jest odpowiednik rosyjski „zimnych nóżek”.

Nie zważając na sytuację epidemiczną, wydają mi się, że udało nam się zorganizować małe święto języka rosyjskiego. I chociaż odbyło się to online – dostarczyło uczestnikom wiele pozytywnych wrażeń. Konkursowicze czekają już na kolejne Dyktando, które odbędzie się w kwietniu 2021. W jakiej formie? Nikt nie wie. Ale tegoroczna edycja pokazała, że żadna sytuacja nie jest w stanie zmienić naszych planów i zamierzeń. Ważne, żeby chcieć i działać. W moim przypadku, żeby realizować swoje pasje i zamiłowanie do języka rosyjskiego.

Zdjęcia: ze zbiorów Kamila Dyjankiewicza

Szkoła Podstawowa nr 64 im. H. Ch. Andersena w Łodzi

Dyrektor szkoły: Anna Jagielska

O jakich zawodach marzą uczniowie?

Autorzy: Magdalena Siwierska, Beata Nyga

W roku szkolnym 2019/2020 Szkoła Podstawowa nr 64 w Łodzi im. H. Ch. Andersena wzięła udział w projekcie „Modelowanie wewnątrzszkolnych systemów orientacji zawodowej w przedszkolu i szkole podstawowej”.

Tegorocznemu

projektowi nadano nazwę „Zawód moich marzeń”. Uczestniczyły w nim dwie klasy VIC i VID. Koordynatorkami projektu były panie Beata Nyga i Magdalena Siwierska. Pierwszym działaniem w projekcie było przygotowanie ankiety i zapytanie uczniów o to, jaki zawód chcieliby wykonywać. Następnym podział uczniów w zespoły związane z konkretnym zawodem.

W trakcie trwania projektu uczniowie wzięli udział w wielu działaniach. Ze względu na ogłoszony stan pandemii odwołano niektóre wyjścia i zmodyfikowano plan działania.

Założono grupę projektową w aplikacji Teams i określono zadania do wykonania.

Każdy uczeń miał wybór - czy chce pracować indywidualnie czy w ustalonej wcześniej grupie.

Do zadań uczestników należało:

- Przygotowanie i upublicznienie zdjęcia z planszą przedstawiającą nazwę zawodu;
- Przygotowanie plakatu lub prezentacji multimedialnej opisującej wybrany zawód – jego charakterystykę, sposób zdobycia uprawnień, perspektywy, zalety i wady;
- Wykonanie i upublicznienie zdjęcia w stroju lub z atrybutami charakterystycznymi dla danej profesji.

Każdy uczestnik łączył się z nami na Teams i omawiał swoją prezentację lub plakat. Otrzymywał informację zwrotną na temat poprawności wykonania zadania.

Uczniowie, którzy wybrali zawód informatyk dodatkowo wykonali prezentacje dotyczące całego projektu.

Dzieci wybrały różne zawody, między innymi:

1. Mechatronik – uczestniczyły w warsztatach mechatronicznych w Pracowni Edukacji Przedzawodowej przy ŁCDNiKP.
2. Informatyk, programista – uczniowie samodzielnie wyszukiwali informacje o tym zawodzie, wykorzystując umiejętności poruszania się w sieci.
3. Elektronik – w szkole podczas lekcji techniki odbyły się warsztaty z elektroniki. Dzieciom bardzo podobało się łączenie przewodów i obserwowanie, co następuje.
4. Zoolog – na ten wybór wpływ miały wycieczki szkolne.
5. Nauczyciel – Zapewne motywacją do wyboru tego zawodu była obserwacja nas – nauczycieli.
6. Architekt – poznając ten zawód uczniowie samodzielnie tworzyli makiety budynków i miast.

7. Piekarz/cukiernik – dzieci wzięły udział w warsztatach cukierniczych. W domu samodzielnie kontynuowały próby kulinarne na miarę MasterChefa.
8. Strażak – bardzo trudny i odpowiedzialny zawód, często pojawiający się w marzeniach chłopców.
9. Operator alarmowy – kolejna odpowiedzialna praca, do której potrzebna jest umiejętność zachowania spokoju w trudnych sytuacjach.
10. Drukarz/introligator – uczniowie wzięli udział w warsztatach introligatorskich przeprowadzonych przez jedną z mam. Następnie, podczas wizyty w drukarni mogli obserwować cały proces powstawania książki.

11. Trener piłkarski – zawód/ spełnienie marzeń wielu chłopców.
12. Kucharz – i kolejny przyszły MasterChef.
13. Sportowiec – zawód trudny, wymagający wielu lat ciężkich treningów, ale znalazł się w preferencjach naszych uczniów.
14. Piosenkarz – zawód, który wymaga talentu nie tylko muzycznego, ale też aktorskiego, obycia ze sceną, kamerą - uczeń, który go wybrał ma takie zdolności i umiejętności. Na dowód tego, zamiast prezentacji, nakręcił bardzo ciekawy film.
15. Policjant – zawód niebezpieczny, ale po kilku spotkaniach z przedstawicielami tej profesji podczas lekcji, został również wybrany przez uczniów.
16. Projektant mody – na ten wybór miały wpływ zajęcia z szycia realizowane na lekcjach techniki.
17. Siatkówka – czyli kolejny sportowiec. Wcześniej pięciobój, teraz siatkówka.
18. Trener Judo- nadal pozostajemy w sferze sportu.
19. Weterynarz, czyli zawód, o którym marzą dziewczynki.

Część z tych zawodów uczniowie wybrali, gdyż od lat uczestniczą w zajęciach sportowych, trenują, uprawiają jakąś dyscyplinę.

Część z nich obserwuje rodziców wykonujących pracę. Jednak duża grupa dzieci wybrała zawód, bo zainteresowała się nim podczas zajęć i wycieczek prowadzonych podczas realizacji projektu.

Uczniowie bardzo chętnie pracowali. Przygotowali ciekawe prace, pojawiły się nawet filmy.

Dzięki udziałowi w projekcie uczniowie rozwijali zainteresowania. Poznawali również zawody swoich koleżanek i kolegów, gdyż wszystkie prace publikowane były na czacie grupy. Wybór ścieżki kariery będzie dla nich łatwiejszy, bo już mają zarysowany jej kierunek.

Zdjęcia: Beata Nyga, Magdalena Siwierska

Osoba rekomendująca: Barbara Preczyńska, nauczyciel konsultant w ŁCDNiKP

Szkoła Podstawowa nr 158 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 6 w Łodzi

---

Dyrektor szkoły: Grzegorz Nawrot

Zajęcia kulinarne w edukacji wczesnoszkolnej

Autorzy: Grzegorz Nawrot, dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 6 w Łodzi, Natalia Kostecka, nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej

W Szkole Podstawowej nr 158 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 6 w Łodzi zajęcia kulinarne w edukacji wczesnoszkolnej realizowane są od początku powstania Szkoły Podstawowej nr 158 czyli od roku szkolnego 2017/2018. Zajęcia odbywają się cyklicznie i wpisały się w kalendarz wydarzeń szkolnych. Są one bardzo lubiane przez wszystkich uczniów, którzy z ogromnym zaangażowaniem w nich uczestniczą. Podczas zajęć uczniowie pod nadzorem nauczyciela przygotowują różne przysmaki, ale zawsze dbają o to, by składały się z samych zdrowych produktów. I tak, w uczniowskim menu pojawiły się już między innymi zdrowe kolorowe kanapki przygotowane na chleбку własnoręcznie upieczonym w prodiżu; muffinki z bakaliami i masłem orzechowym, maślane ciasteczka na słodko i wytrawnie, naleśniki, koktajle owocowo – warzywne; sushi; bezglutenowe ciasto „brownie z czerwonej fasoli”; „kulki mocy” z owocami, ziarnami i gorzką czekoladą; sałatkę jarzynową; meksykańskie tortille; „fit” gofry; rogaliki z domową marmoladą i inne.

Ponadto podczas zajęć uczniowie spożywali własnoręcznie wyciskane soki ze świeżych owoców.

W ramach tych działań zorganizowano jedno ze spotkań, z rodowitymi Ormianami, zatytułowane: Dzień Ormiański, na które zaproszono uczniów z sąsiedniej szkoły oraz właścicieli znanej w Łodzi ormiańskiej restauracji. Podczas tego dnia uczniowie poznawali tajniki kuchni ormiańskiej, przedstawione przez rodowitych Ormian. Nie tylko próbowali oryginalnego pieczywa lavash i pierogów khinkali, ale mieli też okazję własnoręcznie przyrządzić szaszłyki, nadziewane papryczki, gołąbki zawijane w marynowane liście winogron, pasty i sałatki ormiańskie. Podczas takich zajęć kulinarnych dzieci nie tylko poznawały nowe smaki, ale także uczą się bezpiecznie korzystać z przyborów i sprzętów kuchennych. Ponadto wspaniale odnajdują się podczas pracy zespołowej oraz czytania i modyfikowania rozmaitych przepisów kulinarnych. Już na drugich i kolejnych zajęciach kulinarnych zespół klasowy doskonale radził sobie z samodzielnym sprzątnięciem po gotowaniu, segregacją odpadów, odpowiednim przestrzeganiem zasad bezpieczeństwa. Dzieci ukształtowały następujące umiejętności: samodzielność, zaangażowanie, otwarcie na nowe wyzwania, współpracy w grupie, odpowiedzialności za siebie i innych, kreatywności i innowacyjności, o czym świadczą ich pomysły na przygotowywanie nowych potraw z domowych produktów. Uczniowie chętnie poszukują „nowych” inspirujących tematów kulinarnych. Zwieńczeniem, każdych zajęć była wspólna celebracja i kosztowanie przygotowanych smakołyków. Uczniowie z ogromną dumą częstowali pracowników szkoły i rówieśników z sąsiednich klas swoimi wyrobami. Dzięki kolejnym tematom przewodnim zajęć kulinarnych, poznawali tradycje i ciekawostki o różnych kulturach z całego świata.

Zajęcia spotkały się również z niezwykle dużym uznaniem wśród rodziców, którzy w informacjach zwrotnych przekazywali wyrazy wdzięczności twierdząc z niedowierzaniem, że dzieci proszą o warzywa na kanapki lub zdrowe zamienniki słodczy!

Przewidywane efekty wdrożenia:

- uczniowie są bardziej otwarci na nowe smaki,
- uczniowie kształtują umiejętność korzystania z przyborów i sprzętów kuchennych,
- uczniowie są bardziej samodzielni,
- uczniowie zdobywają wiedzę na temat nowych kultur – zwyczajów i tradycji żywieniowych z różnych regionów świata,
- uczniowie kształtują nawyki zdrowego odżywiania, co przekłada się na zamianę słodczy na zdrowe przekąski.

Osoba rekomendująca: Ewa Koper, nauczyciel konsultant w ŁCDNiKP

Szkoła Podstawowa nr 166 w Łodzi

Dyrektor szkoły: Zbigniew Truskiewicz

Dyslektycy żonglują - myślę kreatywnie, więc jestem

Paulina Kizeweter

Dziecko dotknięte dysleksją ma do przebycia niełatwą drogę przez szkolne lata. Jest to czas, w którym inność budzi niepokój, a u dyslektyka ta inność jest głęboko w nim.

Chyba każdy nauczyciel zna ucznia, który bywa na lekcji rozkojarzony, wolno pisze, słabo czyta i często nie wie o czym. Pomoc dobrego pedagoga jest nieoceniona. Aby trafnie rozpoznać problem, niezbędna jest konsultacja ucznia w poradni pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Po badaniu często okazuje się, że problemy dziecka leżą w dysleksji rozwojowej. Uczniów z takimi deficytami jest coraz więcej. Specjaliści z poradni wydają zalecenia do pracy z uczniem w szkole i w domu. Zazwyczaj rodzic nie kończył terapii pedagogicznej, trudno mu zrozumieć, na czym dokładnie polega problem jego dziecka. Nauczyciel przy natłoku obowiązków i różnorodności przypadków uczniowskich - mimo najlepszych chęci - czasami nie poświęca dyslektykom tyle czasu, ile potrzeba. Bywa, że frustracja rośnie u całej trójki – nauczyciela, rodzica i ucznia – bo dyslektyk dalej słabo czyta, myli liter, nie umie znaleźć informacji w tekście, gubi się w toku lekcji i nie rozumie poleceń.

Sama opinia i sztamkowe zalecenia nie pomogą dziecku. Mechaniczne powtarzanie utartych schematów nie poprawia funkcjonowania ucznia na lekcjach. I nagle w moje ręce wpada książka Romana Warszawskiego: *Jak wyleczyłem dziecko z dysleksji*. Na tę publikację naprowadza mnie pani Iwona Filipowicz podczas sesji dla nauczycieli języka polskiego. Tytuł wykładu pani metodyk „Skazani na błędy?” przybiera formę pytania. Pod koniec każdy zna już odpowiedź.

Tak. Dyslektyk jest skazany na błędy, ale okazuje się, że nie muszą one definiować go jako dziecka leniwego i niezdolnego. Wystarczy nie patrzeć na niego przez pryzmat umiejętności bezbłędnego pisania i płynnego czytania.

Roman Warszawski, jako tata małego dyslektyka, opisał w swojej książce własne doświadczenia. Autor stoczył walkę o przyszłość syna. Rozczarowany dotychczasowymi metodami pracy z dyslektykami, odkrywa nowe sposoby - w Polsce jeszcze mało znane. Masaż terapeutyczny, kinezylogia, metody relaksacyjne to gotowe tematy do zbadania dla każdego, kto chce się przekonać, że dysleksja jest uleczalna.

Od dawna przyglądam się funkcjonowaniu dyslektyków w szkole. Zapraszam ich na zajęcia pozalekcyjne *Myślę kreatywnie, więc jestem*. Już sama nazwa podoba się uczniom. Wreszcie nie są to zajęcia wyrównawcze z języka polskiego.

Inspiracją do opracowania innowacji stały się dla mnie refleksje wychowawców klas, nauczycieli i rodziców na temat trudności dzieci w radzeniu sobie z samodzielną nauką oraz wykorzystywaniem swojej kreatywności. Te problemy nie dotyczą oczywiście tylko dyslektyków, ale to głównie dla nich opracowuję ćwiczenia na kolejne lekcje. Chcę pobudzić u uczniów zachowania twórcze, wykazywanie się samodzielnością i kreatywnym podejściem do zadań. Inspiracją stały

się również odbyte szkolenia z zakresu tutoringu oraz treningu kreatywności. Ta wiedza pozwoliła mi na zbudowanie wizji dziecka w okresie szkolnym wymagającego wzmożonej opieki z zakresu umiejętności: twórczego działania, uważnego obserwowania, słuchania, współdziałania w grupie, tworzenia notatek, uczenia się.

Zajęcia mają na celu rozwój kreatywności, który jest tak samo ważny, tak jak nauka czytania i pisanie. Ćwiczenie swojej kreatywności poprawia samopoczucie i sprzyja dobrej dyspozycji do uczenia się, procesom koncentracji uwagi, myślenia, pamięci, przyswajania wiedzy. Zależy mi, aby u uczniów wzrosła motywacja do uczenia się i satysfakcja z uczęszczania do szkoły,

Na naszych spotkaniach wytrwale szukamy niezwykłości. Uczymy się uważności, umiejętności zadawania pytań, tworzenia skojarzeń.

Próbujemy pracować inaczej niż na lekcjach, bo i tematyka zajęć jest oryginalna. Zainspirowana licznymi szkoleniami z zakresu działania kreatywnego, zbierałam pokaźny zasób ćwiczeń rozwijających nieszablonowe myślenie u uczniów. Zagadki, kombinowanie, ruch... pomagają w synchronizacji półkul mózgowych. Pozwalają dyslektykowi wyjść z zajęć prowadzonych przez polonistkę z poczuciem satysfakcji, sukcesu, dobrze wykonanego zadania.

Nauczyciele znają stałą adnotację zamieszczaną w opiniach poradni psychologiczno-pedagogicznych – „należy podnosić samoocenę ucznia i wzmacniać poczucie własnej wartości”. Zadanie trudne do realizacji, gdyż pochwała „świetnie sobie poradziłeś” z czasem przestaje działać. Zwłaszcza, że z czytania ze zrozumieniem znów naciągana trójka.

Moje zajęcia są właśnie odpowiedzią na zalecenie poradni dotyczące dbania o kondycję psychiczną dyslektyka. W pracy chętnie stosuję techniki twórczego myślenia pomagające w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych. Takie problemy ma dziecko, które jest zagubione i nie rozumie swojej sytuacji. Wierzę, że stymulowanie kreatywności dzieci, może pomóc w uniknięciu stanów depresyjnych - czasami maskowanych drażliwością, lenistwem.

Uczniowie z opinią dyslektyka często mają niską samoocenę. Kolejne porażki podkopują wiarę w własne możliwości. A powinni nawet bez ocen bardzo dobrych, mieć poczucie wartości, poznać smak sukcesu.

Na pierwszych zajęciach zazwyczaj próbuję pomóc uczniom określić, która półkula mózgowa jest u nich dominująca. Czy są raczej artystycznymi duszami czy umysłami ścisłymi? Gdy dzieci już to określą, często pytają: „Proszę Pani, a to dobrze czy źle”. Nie ma to znaczenia. Najważniejsze są połączenia nerwowe między tymi półkulami. Rozdaję uczniom kolorowe i delikatne jak mgła chusty ze

sklepu z artykułami do kuglarstwa. Żeby mostów łączących półkule mózgowie był jak najwięcej, ćwiczymy żonglerkę. Uczniom bez problemów natury dyslektycznej po kilku próbach udaje się ta sztuka. Dyslektycy zabierają chusty do domu, czasami kupują własne, do czego ich zachęcam. Początkowo uczniowie nie wierzą, że żonglerka może przynieść jeszcze jakieś korzyści prócz dobrej zabawy.

Po wielu próbach udaje się. Chusty równomiernie podrzucane i łapanie robią wrażenie. Wraz z nauką tej sztuki okazuje się, że uczniowie znają język hiszpański, chociaż nigdy się go nie uczyli. Gdy pierwszy raz słyszą miniwykład Mateusza Grzesiaka po hiszpańsku (<https://www.youtube.com/watch?v=78FpZVVEpk8&t=72s>),

nic z niego nie rozumieją. Jednak częste i coraz sprawniejsze żonglowanie to trening cierpliwości i wytrwałości. W efekcie korzystnie wpływa na umiejętność relaksacji. Do zalet żonglerki można zaliczyć również stymulację wyobraźni, rozwój koncentracji. Tak przygotowani dyslektycy już rozumieją, co znaczą słowa: el profesor, pardon, seniorita, te quiero, chica bonita, gracias, por favor.... Kolejne wsłuchiwanie się w hiszpańską wypowiedź Mateusza Grzesiaka, pozwala ją zrozumieć.

Na zajęciach pomagam opanować sztukę zadawania pytań (np.: zadaj 5 pytań do hasła „sito”). Dyslektycy wytrwale szukają odpowiedzi na zaskakujące pytania. Po kilku rundach zabawy *Znasz odpowiedź! ...Jest w Twojej głowie* nikt na pytanie Co jest okrągłe i czerwone? nie udziela tak banalnej odpowiedzi jak „jabłko”. Zaczyna się eksplozja kreatywności. Cały czas szukamy niezwykłości. Uczniowie tworzą obrazki z cienia, który rzucił spod latarki długopis, szukają innych zastosowań dla danego przedmiotu, tworzą coś z niczego. Na początku w wyrazie MAKULATURA kryje się tylko kilka innych wyrazów (...kura, mak...), ale nie poddajemy się. W stanie *flow*, który uskrzydla i jest

radością tworzenia, po jakimś czasie mamy tych wyrazów kilkadziesiąt!

Cieszę się, gdy dyslektycy przed kartkówkami chrupią orzechy włoskie i żonglują chustami. Zaklinają rzeczywistość. Ich wiara w to, że odpowiednie przygotowanie pomoże na sprawdzianie, przynosi niezwykle efekty.

Ostatnio coraz częściej wychodzimy z ławek. Próbujemy ćwiczeń z zakresu kinezylogii. Jest to skuteczna metoda terapii dysleksji, o której mało kto wie. Nic więc dziwnego, że rodzice „moich” dyslektyków nic na jej temat nie wiedzą. Ćwiczę z uczniami. Widzą, że ta gimnastyka to koordynacja ruchu, która i mnie sprawia trudność. Jednak praktyka czyni z nas mistrzów. „Kinezylogia Edukacyjna niesie w sobie wielki optymizm, ponieważ zakłada, że „nic nie jest stracone”, można wrócić do dowolnego etapu rozwoju ruchowego i wszystko przepracować jeszcze raz. Zawsze możliwy jest powrót do takiego stanu, gdy nauka była łatwa i przyjemna”.

Wykonujemy „leniwe ósemki” i „ruchy naprzemienne”. Mamy nadzieję, że te ćwiczenia pomogą w płynniejszym czytaniu i pewnością, że przyniosą nam dobrą zabawę.

Wyszukuję kursów dla nauczycieli dotyczących kinezylogii. Wypytyuję kolegów uczących wychowania fizycznego, czy mogliby na szerszą skalę prowadzić takie zajęcia ruchowe dla naszych dyslektyków. Zgłębiają temat. Zaczynamy działać wspólnie. Efekty niestandardowej pracy z nimi są dla mnie zaskakujące.

Osoba rekomendująca: Iwona Filipowicz, nauczyciel doradca metodyczny w ŁCDNiKP

Zespół Szkół Geodezyjno-Technicznych im. Sybiraków w Łodzi

Dyrektor szkoły: Grażyna Załuga

„Dobry start to początek sukcesu”

Anna Gontarska

Zespół Szkół Geodezyjno-Technicznych im. Sybiraków w Łodzi realizuje projekt pt. „ Dobry start to początek sukcesu” w ramach projektu „Staż zagraniczne dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych oraz mobilność kadry kształcenia zawodowego” Program Operacyjny: WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014–2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego . Czas realizacji projektu to: 1.10.2019 r. – 30.09.2020 r., a jego wartość to 644 846,39 PLN.

Projekt zakładał organizację staży i praktyk zawodowych dla 79 uczniów naszej szkoły w dwuletnim okresie realizacji projektu. Partnerem i organizatorem praktyk po stronie hiszpańskiej jest firma EUROMIND PROJECTS AVENIDA CIUDAD DE LINARES 2 PASAJE z siedzibą w Sewilli. W projekcie biorą udział uczniowie kształcący się w zawodzie technik geodeta i technik informatyk.

Głównym celem projektu jest:

- wspieranie osób uczących się w osiągnięciu efektów kształcenia (wiedzy, umiejętności i kompetencji) w celu poszerzenia ich możliwości rozwoju osobistego, ich zaangażowania w roli świadomych i aktywnych członków społeczeństw oraz zwiększenia

- ich szans na zatrudnienie na europejskim rynku pracy i poza jego granicami;
- wspieranie doskonalenia zawodowego osób pracujących w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży mające na celu wprowadzenie innowacji i ulepszenie jakości nauczania, prowadzenia szkoleń i pracy z młodzieżą w całej Europie;
  - znaczne zwiększenie znajomości języków obcych wśród uczestników;
  - podniesienie poziomu wiedzy i znajomości innych kultur i krajów wśród uczestników, oferując im możliwość tworzenia sieci kontaktów międzynarodowych umożliwiającym aktywne uczestnictwo w życiu społecznym i rozwój poczucia europejskiego obywatelstwa i tożsamości;
  - zwiększenie zdolności, atrakcyjności i międzynarodowego wymiaru organizacji działających w dziedzinie kształcenia, szkolenia i pracy z młodzieżą, aby były one w stanie oferować działania i programy, które lepiej odpowiadają potrzebom indywidualnych osób w Europie i poza nią;
  - wzmocnienie efektów synergii i procesu przejścia między kształceniem formalnym, pozaformalnym, szkoleniem zawodowym, zatrudnieniem i przedsiębiorczością;
  - zapewnienie lepszego uznawania kompetencji zdobytych podczas okresów nauki za granicą.

Przygotowany w porozumieniu z partnerem z Hiszpanii plan praktyk miał na celu:

- zapoznanie przyszłych geodetów z obsługą drona oraz wykonywaniem opracowań fotogrametrycznych w oparciu o wyniki pomiarów terenowych.
- przygotowanie przyszłych informatyków do pracy pod środowiskiem umożliwiającym projektowanie aplikacji mobilnych OS Android.

Geodeci w szczególności mieli możliwość:

- wykonania transformacji zobrazowania z rzutu środkowego na ortogonalny za pomocą oprogramowania komputerowego,
- wykonania projektu lotu,
- wykonania obserwacji fotogrametrycznych przy wykorzystaniu odpowiednich sensorów podczepionych do drona,
- opracowania wykonanych obserwacji,
- posługiwania się dronem i sterowania dronem.

Informatycy podczas praktyk mogli:

- konfigurować środowisko programistyczne ECLIPS do tworzenia aplikacji mobilnych,
- tworzyć projekty po OS Android i elementy grafiki wykorzystywane w aplikacjach, tworzyć formularze w systemach mobilnych i interfejsy pozwalające na wybór różnych języków,
- projektować menu aplikacji.

Podczas wykonywania zadań uczniowie rozwijali samodzielność zawodową oraz zapoznali się ze specyficznym słownictwem

zawodowym. Zajęcia prowadzone były w języku angielskim.

Zakładane efekty projektu to:

- ukształtowanie umiejętności zawodowych,
- rozwinięcie samodzielności zawodowej podczas wykonywania zadań oraz zapoznanie się ze specjalistycznym słownictwem na stanowisku pracy,
- zapoznanie się z nowymi technologiami wykorzystującymi wiadomości i umiejętności nabyte w praktyce organizacyjnej i produkcyjnej oraz poruszanie się na europejskim rynku pracy,
- uzyskanie dodatkowych umiejętności praktycznych w zakresie stosowania nowych technologii, które potwierdzone zostaną certyfikatem Europass Mobilność oraz Europejski System Transferu Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym (ECVET),
- zdobycie kompetencji językowych.

Uzyskane certyfikaty i umiejętności zapewnią uczniom łatwiejsze uznanie i rozpoznawanie umiejętności i kwalifikacji w krajach UE. Zapewnią też skuteczniejszą integrację i konkurencyjność na rynku pracy.

Projekt realizowany był w trzech etapach.

W pierwszym etapie uczniowie przygotowywani byli do odbywania praktyk zagranicznych. W ramach obowiązkowych pozalekcyjnych zajęć przygotowawczych młodzież odbyła kurs pierwszej pomocy, przyswajała słownictwo zawodowe w języku angielskim, zapoznawała się z kulturą Hiszpanii oraz odbywała zajęcia przedmiotowe wprowadzające do zagadnień prezentowanych podczas praktyk.

Drugim etapem był udział uczniów w dwutygodniowych praktykach. Miejscem odbywania praktyk była miejscowość Sewilla, gdzie

znajdowały się kameralne rezydencje przystosowane do przebywania uczniów. Na miejscu do dyspozycji uczniów były klimatyzowane pokoje z pełnym węzłem sanitarnym i wyżywieniem, dostępem do pralni i innych pomieszczeń socjalnych. Uczniowie mieli do dyspozycji jadalnię, pracownię do nauki języka hiszpańskiego, strefę gier oraz bezpłatny dostęp do Internetu.

Zgodnie z programem praktyk uczniowie kształcący się na kierunku technik geodeta poznali zasady wykonywania pomiarów fotogrametrycznych z wykorzystaniem drona wraz z przetwarzaniem wyników pomiarów. Zajęcia podzielone były na prace terenowe i prace kameralne.

Uczniowie kształcący się na kierunku technik informatyk uczyli się programowania w systemie Android.

Pobyt w Hiszpanii pozwolił również na realizację programu kulturalnego, w tym zapoznanie się z historią i kulturą hiszpańską. Podczas praktyk młodzież przeszła 15-godzinny kurs języka hiszpańskiego oraz odbyła szereg wycieczek, w tym do Malagi, Cadizu, Gibraltaru i Faro (Portugalia). Wycieczki i poznanie historii miast pozwoliły na przybliżenie miejsc i wydarzeń ściśle związanych z kulturą półwyspu iberyjskiego.

Ostatnim trzecim etapem projektu była ewaluacja projektu. Wśród uczniów, rodziców i opiekunów zawodowych przeprowadzono ankiety i wywiady pozwalających na ocenę projektu. Zgodnie z wymogami instytucji zarządzającej POWER uczniowie zobowiązani byli do wypełnienia spersonalizowanej ankiety. Każdy uczestnik otrzymał na swój adres mailowy pytania, na które musiał odpowiedzieć w terminie 14 dni od zakończenia mobilności w Sewilli. W trakcie przeprowadzonych wywiadów z uczestnikami projektu, ich opiekunami i rodzicami ocenie podlegał zakres czynności i zadań do

wykonania podczas mobilności, warunki bytowe i wyżywienie oraz oferta kulturalna.

Z dokumentacji projektu wynika, że w projekcie brało udział 79 uczniów ZSGT kształcących się na kierunku technik informatyk i technik geodeta, którzy uczęszczali do klasy 2, 3 i 4.

Tabela poniżej przedstawia podstawowe informacje o uczestnikach projektu z uwzględnieniem ilości kobiet i mężczyzn.

Tabela. Ilość uczniów biorących udział w projekcie z podziałem na kobiety i mężczyzn

Nazwa zawodu	Okres trwania praktyk	Klasa	Ilość kobiet	Ilość mężczyzn	Łącznie ilość osób
Technik informatyk	21.04.- 04.05.2019.	4	0	15	15
Technik geodeta	04.08.- 17.08.2019.	4	11	6	17
Technik geodeta	03.11.- 16.11.2019.	3	4	11	15
Technik geodeta	05.01.- 18.01.2020.	2	5	10	15
Technik informatyk	19.01.- 01.02.2020.	3	4	13	17
Ogółem			24	55	79

Wśród wszystkich uczniów bezpośrednio po powrocie przeprowadzono wywiad pogłębiony, który dał możliwość oceny

praktyk pod kilkoma względami. Z rozmów z uczestnikami projektu wynika, że najlepiej oceniana była możliwość poznania nowych metod i technik wykorzystywanych do pracy w zawodzie geodety i informatyka oraz motywacja do dalszego rozwoju zawodowego. Młodzież wysoko oceniła ofertę kulturalną towarzyszącą praktyce oraz całość organizacji praktyki.

Poniżej prezentowane są wyniki przeprowadzonych wywiadów z uczniami:

Pytanie: Jak oceniasz praktykę pod względem: (odpowiedź bardzo dobrze i dobrze)

Odpowiedź uczestników:

- *poznania nowych metod i technik wykorzystywanych do pracy w zawodzie – 100%,*
- *motywacja do dalszego rozwoju zawodowego – 100%,*
- *możliwości wykorzystania kwalifikacji zawodowych – 92%,*
- *poszerzenie wiedzy praktycznej – 89%,*
- *zdolności do zaadaptowania się w obcej kulturze – 87%,*
- *poprawy znajomości języka obcego/ przezwyciężenia barier w komunikowaniu się/wzmocnienia Twojej pewności siebie – po 85%.*

Pytanie: *Jak oceniasz następujące aspekty praktyki: (odpowiedź bardzo dobrze i dobrze)*

Odpowiedź uczestników:

- *atmosfera w pracy – 100%,*
- *oferta kulturalna towarzyszącą praktyce – 99%,*
- *zakwaterowanie i posiłki – po 98%,*
- *organizacja praktyki – 98%,*
- *komunikacja z pracownikami/prowadzącymi praktyki – 88%,*
- *podróż – 87%.*

Najniżej wśród młodzieży oceniono podróż, która trwała ok. 12 godzin i odbywała się z lotniska w Berlinie lub Krakowa, gdzie dowożono młodzież busem. Na lotnisku uczniowie z opiekunami musieli być co najmniej dwie godziny przed wylotem, a loty planowane były w godzinach rannych lub nocnych.

W projekcie założono również przeprowadzenie wywiadów z rodzicami i opiekunami zawodowymi. Rodzice jako najważniejszy rezultat wyjazdu wskazywali zdobywanie wiedzy i umiejętności zawodowych oraz doskonalenie języków obcych (90% badanych). Z wywiadu przeprowadzonego z rodzicami wynika wprost, że wartością dodaną praktyk jest możliwość poznania innej kultury i kształtowanie postaw otwartości, tolerancji, samodzielności. 100% badanych rodziców wyraziłoby zgodę na udział dziecka w kolejnym takim projekcie.

Pytanie: Jakie najważniejsze korzyści wynikały z udziału dziecka w projekcie?

Odpowiedź rodziców:

- zdobycie wiedzy i umiejętności zawodowych w ciekawy sposób – 90%,
- doskonalenie umiejętności językowych – 89%,
- kształtowanie postaw otwartości, tolerancji – 70%,
- poznanie innej kultury – 70%,
- możliwość podróży – 67%.

Opiekunowie zawodowi (nauczyciele przedmiotów zawodowych geodezyjnych i informatycznych) natomiast oceniali realizację programu praktyk, warunki ich odbywania oraz dostęp do nowoczesnych narzędzi dydaktycznych. Najwyżej oceniono program praktyk oraz zaangażowanie prowadzących praktyki. Zajęcia prowadzone były zgodnie z programem, w sposób ciekawy dla uczniów, ze szczególnym zaangażowaniem prowadzących.

Pytanie: Jak ocenia Pan/Pani praktyki dla uczniów przeprowadzone przez euroMind?

Odpowiedź opiekunów:

- zaangażowanie prowadzących praktyki – 100%,
realizacja programu praktyk – 100%,
- dostęp uczniów do nowoczesnych narzędzi dydaktycznych – 83%,
- warunki odbywania praktyk – 83%.

Dodać należy, że firma EuroMind - partner projektu jest firmą rzetelną, o dużym doświadczeniu w organizacji mobilności zagranicznych. Do dyspozycji uczestników projektu firma oddelegowywała opiekuna, który koordynował wszelkie działania podczas pobytu w Hiszpanii. Młodzież bardzo lubiła spędzać czas ze swoimi wykładowcami i opiekunami.

Niewątpliwie realizacja projektu przyczyniła się nie tylko do poszerzenia wiedzy niezbędnej do wykonywania zawodu geodety i informatyka, ale przede wszystkim wpłynęła na kształtowanie kompetencji miękkich wśród uczestników takich jak: tolerancja, dostosowanie do warunków pracy, otwartość, radzenie sobie w sytuacjach stresowych, rozwijanie ciekawości świata. Zespół Szkół Geodezyjno-Technicznych im. Sybiraków w Łodzi planuje realizację kolejnych projektów z mobilności zagranicznych, w których chętnie uczestniczą uczniowie naszej szkoły.

Osoba rekomendująca: Małgorzata Sienna, ŁCDNiKP

Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych im. Jana Nowaka Jeziorańskiego w Łodzi

---

Dyrektor szkoły: Renata Fudała

Projekt „Zawodowy Top”

Koordynator szkolny projektu: Paweł Dawczyński

Projekt „Zawodowy Top” (Oś priorytetowa: XI Edukacja Kwalifikacje Umiejętności Działanie: XI.3 Kształcenie zawodowe) jest **współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Projekt trwać będzie przez 2 lata, tzn. od 1 września 2020 roku do 31 sierpnia 2022 roku. Do udziału w nim zaproszono uczniów z klas drugich i trzecich Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi. Łącznie w projekcie uczestniczyć będzie 102 uczniów i uczennic szkoły.**

Celem projektu jest wsparcie Szkoły na rzecz podnoszenia u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy oraz poprawa zdolności do zatrudnienia absolwentów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz dostosowanie kierunków kształcenia i szkolenia zawodowego do regionalnego rynku pracy we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Cele osiągnane będą poprzez:

- doskonalenie *umiejętności i kompetencji zawodowych oczekiwanych przez pracodawców* regionu łódzkiego i zwiększające szanse uczniów na rynku pracy;
- rozwój współpracy z firmami z regionu łódzkiego zaangażowanymi w organizację wysokiej jakości staży;
- zwiększenie kompetencji zawodowych nauczycieli ZSTI w obszarach ważnych z punktu widzenia potrzeb pracodawców;
- stworzenie w szkole warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy dla nauczania w zawodach: mechanik, mechatronik i informatyk;
- wsparcie w podnoszeniu przez uczniów kompetencji kluczowych z matematyki, fizyki i języka angielskiego;
- zdobywanie przez uczniów i nauczycieli nowych umiejętności wynikających z konieczności dostosowania szkoły zawodowej do regulacji rynku pracy.

Uczestnicy projektu będą odbywać staże w firmach regionu łódzkiego, co przybliży im specyfikę pracy w tej branży i da absolwentom nowe możliwości zatrudnienia.

W ramach projektu przewidziana zajęcia:

a) **dla mechaników i mechatroników:** kurs spawania, kurs z zakresu programowania i obsługi obrabiarek: tokarki i frezarki CNC, kurs komputerowego wspomaganie projektowania: skanery 3D i drukarki 3D, kurs projektowania w językach wysokiego poziomu, zastosowanie programowania do układów sterowania, kurs na uprawnienia elektryczne SEP.

b) **dla informatyków** - specjalistyczne kursy zawodowe takie jak,

Grafika komputerowa, Zarządzanie aplikacjami, Elementy multimedialne na stronach internetowych.

Dla chętnych uczniów spośród zrekrutowanych do udziału w projekcie zaplanowano: a) zajęcia pozalekcyjne rozwijające kompetencje kluczowe z matematyki, fizyki i języka angielskiego, b) wyjazdy na specjalistyczne edukacyjno-zawodowe targi branży mechanicznej i mechatronicznej oraz specjalistyczne warsztaty informatyczne.

Planowane są również wycieczki zawodowe na targi branżowe, konferencje min.: Targi Automaticon (Warszawa), Targi Innowacje – Technologie – Maszyny (Poznań).

Wszyscy uczestnicy zajęć odbywać będą płatne 150 godzinne staże w łódzkich zakładach pracy.

Dla 5 nauczycieli zaplanowano udział w szkoleniach zwiększających ich kompetencje zawodowe: Tworzenie stron www w języku HTML, Szkolenie z zakresu programowania obrabiarek CNC, Kurs praktyczny obrabiarek CNC.

Zajęcia w projekcie prowadzić będą nauczyciele ZSTI oraz wykładowcy uczelni i trenerzy branżowi.

Szkoła zostanie wyposażona w programy komputerowe, drukarkę i tonery, pamięci zewnętrzne i wewnętrzne, rzutniki, laptop, stanowiska dydaktyczne do montażu i eksploatacji układów pneumatycznych i elektropneumatycznych, moduły do symulacji sterowania procesami technologicznymi, narzędzia pomiarowe, generatory, oscyloskop, rezystory suwakowe, słuchawki, tablety graficzne, stanowiska spawalnicze, dydaktyczną obrabiarkę cnc, podręczniki.

Źródło informacji:

<https://zst-i.pl/strona/zawodowy-top>

Osoba rekomendująca: Renata Fudała, dyrektor Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi, Anna Sierba, wicedyrektor szkoły, Grażyna Adamiec, ŁCDNiKP

Kronika wydarzeń

Wybór: Grażyna Adamiec

Laptopy dla uczniów – inicjatywa Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole

---

Iwona Bartosik, przewodnicząca Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole

W dniu 16 października 2020 roku w Urzędzie Miasta Łodzi, Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole zorganizowało uroczystość wręczenia listu intencyjnego dyrektorom szkół, w związku z przekazaniem siedemnastu szkołom zrzeszonym w Klubie Przodujących Szkół środków finansowych na zakup laptopów dla uczniów.

Ze względu na panującą epidemię, Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole wstrzymało w tym roku inicjatywę dotyczącą przyznawania stypendiów dla uzdolnionych uczniów oraz nagradzania nauczycieli nowatorów. Środki finansowe zaplanowane na stypendia i nagrody Zarząd Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole postanowił przeznaczyć dla szkół na zakup laptopów, które wspomogą proces dydaktyczny, w tym kształcenie zdalne w okresie pandemii oraz podczas realizacji różnego rodzaju projektów, które wymagają stosowania nowoczesnych technologii.

Przekazano 85 tysięcy złotych dla siedemnastu szkół, w tym dwunastu z Łodzi i pięciu z województwa łódzkiego; dla każdej szkoły po 5 tysięcy zł. Inicjatywę poparł finansowo pan Piotr Hammer, prezes firmy HAMMERMED, przekazując środki dla jednej szkoły. W poprzednich

latach, jako darczyńca wspierał projekt Stypendium dla ucznia.

W uroczystości wzięli udział: pani Małgorzata Moskwa-Wodnicka, Wiceprezydent Miasta, pan Sylwester Pawłowski, Przewodniczący Komisji Edukacji Rady Miejskiej oraz członkowie Zarządu ŁSPS. Uroczystość poprowadziła pani Iwona Bartosik, Przewodnicząca Stowarzyszenia.

Poniżej prezentujemy listę szkół, które otrzymały wsparcie na zakup laptopów:

1. Szkoła Podstawowa nr 34 w Łodzi - dyrektor Agnieszka BŁAŻEJCZYK,
2. Szkoła Podstawowa nr 64 w Łodzi - dyrektor Anna JAGIELSKA,
3. Szkoła Podstawowa nr 71 w Łodzi - dyrektor Małgorzata KOTLICKA,
4. Szkoła Podstawowa nr 143 w Łodzi - dyrektor Agnieszka SASIN-DZIUDA,
5. Szkoła Podstawowa nr 149 w Łodzi - dyrektor Małgorzata STACIWA,
6. Szkoła Podstawowa nr 182 w Łodzi - dyrektor Iwona SOSNOWSKA,
7. I Liceum Ogólnokształcące w Łodzi - dyrektor Ewa WOJCIECHOWSKA,
8. XV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi - dyrektor Ewa KACZOROWSKA,
9. XXVI Liceum Ogólnokształcące w Łodzi - dyrektor Małgorzata WIŚNIEWSKA,
10. XXXI Liceum Ogólnokształcące w Łodzi - dyrektor Ewa ŁOŚ,
11. Zespół Szkół Ekonomiczno - Turystyczno - Hotelarskich w Łodzi - dyrektor Kamila NIEWIADOMSKA,

12. Zespół Szkół Gastronomicznych - dyrektor Zofia WRZEŚNIEWSKA,
13. II Liceum Ogólnokształcące w Tomaszowie Mazowieckim - dyrektor Arkadiusz BRONIAREK,
14. Zespół Sportowych Szkół Ogólnokształcących w Skierniewicach - dyrektor Sławomira WENUS,
15. Szkoła Podstawowa nr 2 w Kutnie - dyrektor Anna WIŚNIEWSKA,
16. Szkoła Podstawowa nr 9 Kutnie - dyrektor Małgorzata MARGULSKA-HACZYK,
17. Szkoła Podstawowa w Uniejowie - dyrektor Piotr KOZŁOWSKI.

Osoba rekomendująca: Grażyna Adamiec, ŁCDNiKP

Projekt P-TECH, Fujitsu i Zespół Szkół Politechnicznych w Łodzi

---

Zespół Szkół Politechnicznych z Łodzi dołączył 1 września 2020 roku do elitarnego grona 220 szkół z całego świata biorących udział w globalnym projekcie edukacyjnym P-TECH.

Porozumienie o współpracy w ramach projektu podpisał przedstawiciel firmy Fujitsu, wiceprezydent Łodzi oraz dyrektor szkoły.

Uczniowie będą zdobywać praktyczne umiejętności w dziedzinie informatyki, uzyskają kwalifikacje, które ułatwią im start w dorosłe życie zawodowe. Doskonalić będą umiejętności interpersonalne i komunikacyjne. Udział w projekcie jest dla uczniów wyróżnieniem. W ciągu 5 lat edukacji uczniowie będą mieli bezpośredni kontakt

z pracodawcą z branży IT. W ramach projektu przewidziano wykłady, praktyki i program mentorski co pozwoli im pogłębić wiedzę techniczną.

Wydarzenie opisał: Krzysztof Muszyński, nauczyciel przedmiotów zawodowych informatycznych

Osoba rekomendująca: Henryka Michalska, dyrektor Zespołu Szkół Politechnicznych w Łodzi, Grażyna Adamiec, ŁCDNiKP

Źródło informacji:

<https://zsp9.pl/porozumienie-o-wspolpracy-z-firma-fujitsu/>

<https://uml.lodz.pl/aktualnosci/arttykul/36256/2020/9/1/>

<http://tvtoya.pl/news/show/25896>

Przegląd Twórczości Artystycznej Uczniów Szkół Zawodowych po raz 24 zakończony

---

Zespół Szkół Politechnicznych w Łodzi

3.11.2020. W Zespole Szkół Politechnicznych w Łodzi miało miejsce ogłoszenie wyników i wręczenie nagród finalistom i laureatom **Przeglądu Twórczości Artystycznej Uczniów Szkół Zawodowych**. W ramach XXIV edycji (2019/2020) Przeglądu Twórczości zostały przeprowadzone trzy konkursy: fotograficzny, literacki i plastyczny. W zmaganiach konkursowych wzięło udział 111 uczniów z 32 szkół zawodowych z naszego miasta i województwa łódzkiego. W projekt zaangażowanych było 47 nauczycieli, artystycznych opiekunów młodzieży. Nagrody dla Laureatów ufundowało łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole.

Do **konkursu fotograficznego** – zgłoszono 53 fotografie 35 uczestników. W tej kategorii przyznano trzy nagrody i jedno wyróżnienie.

Do **konkursu literackiego** – zgłoszono 40 utworów 31 uczestników. W kategorii poezja przyznano trzy nagrody, w kategorii proza również trzy nagrody.

Do **konkursu plastycznego** – zgłoszono 56 prac 49 uczestników. Przyznano trzy nagrody i jedno wyróżnienie.

Nagrodzeni, to uczniowie Zespołu Szkół nr 3 w Pabianicach, Zespołu Szkół Przemysłu Mody w Łodzi, Zespołu Szkół Politechnicznych w Łodzi, Zespołu Szkół Elektroniczno-Informatycznych w Łodzi, Zespołu Szkół

Zawodowych w Ozorkowie, Zespołu Szkół Geodezyjno-Technicznych w Łodzi, Zespołu Szkół Elektryczno-Elektronicznych w Radomsku, Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich w Łodzi, Zespołu Szkół nr 2 w Pabianicach, Zespołu Szkół Ekonomii i Usług w Łodzi, Zgierskiego Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Zgierzu.

W Przeglądzie udział wzięli również uczniowie z następujących placówek edukacyjnych: Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łodzi, Zespołu Szkół Budowlano-Technicznych w Łodzi, Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Widzewie, Zespołu Szkół Kształcenia Rolniczego w Zduńskiej Dąbrowie, Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wolborzu, Zespołu Szkół Edukacji Technicznej w Łodzi, Zespołu Szkół Elektroniczno-Informatycznych w Łodzi, Zespołu Szkół Gastronomicznych w Łodzi, Zespołu Szkół nr 1 w Wieluniu, Zespołu Szkół Poligraficznych w Łodzi, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Sieradzu, Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 1 Radomsku, Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Łasku, Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Piotrkowie Trybunalskim, Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 2 Centrum Kształcenia Zawodowego w Łowiczu, Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 3 w Łowiczu, Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Rawie Mazowieckiej, Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Szczercowie, Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Wieruszowie, Zespołu Szkół Samochodowych i Mechatronicznych w Łodzi, Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w Skierniewicach, Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 w Kutnie.

Organizator dziękuje nauczycielom i młodzieży za włączenie się do grona społeczności, dla której twórcze odkrywanie prawd i wyrażanie pokładów emocji za pomocą artystycznej ekspresji jest równie istotne, jak edukacja zawodowa.

My dziękujemy organizatorowi i partnerom tego wydarzenia.

Przy organizacji XXIV edycji Przeglądu Twórczości Artystycznej Uczniów Szkół Zawodowych pracował Sztab Organizacyjny w składzie: **koordynator – Monika Stępniaak-Jankowska, członkowie: Dorota Białkowska, Jadwiga Jezierna i Agnieszka Kłosińska.**

Wydarzenie organizowane jest we współpracy z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz Wojewódzkim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Łodzi.

Osoba rekomendująca: Henryka Michalska, dyrektor Zespołu Szkół Politechnicznych w Łodzi, Grażyna Adamiec, ŁCDNiKP

Źródło informacji:

<https://zsp9.pl/przeglad-tworczosci-artystycznej/xxiv-przeglad/>

Światowy Tydzień Przestrzeni Kosmicznej – World Space Week w Zespole Szkół Politechnicznych w Łodzi

---

W dniach 4-10 października obchodzony jest na świecie Światowy Tydzień Przestrzeni Kosmicznej – World Space Week. Ustanowiony został przez Zgromadzenie Ogólne ONZ i obchodzony jest od 2000 roku, aby uczcić wkład badań nad przestrzenią kosmiczną w rozwój ludzkości.

W bieżącym roku również w Zespole Szkół Politechnicznych w Łodzi zorganizowano obchody Światowego Tygodnia Przestrzeni Kosmicznej, które zostały zarejestrowane na stronie World Space Week: <https://www.worldspaceweek.org/> wśród ponad 9000 wydarzeń z całego świata.

Koło Miłośników Fizyki i Astronomii PRYZMAT zaprosiło młodzież do udziału w dwóch konkursach: plastyczno-konstrukcyjnym „Model satelity” oraz „Co wiem o Kosmosie i satelitach?”, realizowanego w formie quizu internetowego oraz do udziału w zajęciach Koła, na których złożony został model Międzynarodowej Stacji Kosmicznej z klocków Lego.

Opiekunem wydarzenia jest Ewa Marczevska, nauczyciel fizyki. Wydarzenie opisała Jadwiga Jezierna, nauczyciel biblioteki.

Osoba rekomendująca: Henryka Michalska, dyrektor Zespołu Szkół Politechnicznych w Łodzi, Grażyna Adamiec, ŁCDNiKP

Źródło informacji: <https://zsp9.pl/swiatowy-tydzien-przestrzeni-kosmicznej-world-space-week/>

Łódzkie szkoły zawodowe laureatami konkursu „Szkola dla pracodawców - pracodawcy dla szkoły”

Celem konkursu jest promocja szkół i pracodawców osiągających wysoką jakość i efektywność współpracy w kształceniu zawodowym. Organizatorem konkursu jest Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie.

Łódzkie szkoły zawodowe ponownie nagrodzono w konkursie.

Przypominamy. W VI edycji Ogólnopolskiego Konkursu „Szkola dla pracodawców - pracodawcy dla szkoły”, Zespół Szkół Edukacji technicznej w Łodzi zdobył dwa wyróżnienia!! W dniu **6 lutego 2020 roku**, w Warszawie Dyrektor Szkoły Dorota Stefaniak odebrała z rąk przedstawicielki MEN dwa wyróżnienia w konkursie.

W obszarze:

- **elektryczno-elektronicznym i teleinformatycznym** zdobyła wraz z firmą F&F Filipowski **II miejsce** (wyróżnienie),
- **mechanicznym** razem z UDT Oddział Łódź **III miejsce** (wyróżnienie).

6 listopada 2020 roku podczas dwudniowej konferencji „Rozwój współpracy z pracodawcami w zakresie podnoszenia adekwatności, jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego oraz doradztwa zawodowego” ogłoszono **wyniki VII edycji Ogólnopolskiego Konkursu „Szkola dla pracodawców - pracodawcy dla szkoły”**. Ze względów epidemiologicznych konferencja odbyła się w formie online za pośrednictwem wirtualnej przestrzeni VirBELA. Statuetki i dyplomy zostały przesłane do szkół pocztą tradycyjną.

- Obszar zawodowy „**Budownictwo, drogownictwo i instalacje budowlane**

W gronie laureatów VII edycji konkursu znajduje się Zespół Szkół Edukacji Technicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, ul. Warecka 41, 91-212 Łódź. Projekt zrealizował dzięki współpracy z pracodawcą: Galmet Sp. z o.o., ul. Raciborska 36, 48-100 Głubczyce,

- Obszar zawodowy „**Mechaniczny**”

Wyróżnienie zdobył Zespół Szkół Samochodowych w Łodzi, ul. Wojciecha Kilara 3/5, 91-335 Łódź. Projekt zrealizował dzięki współpracy z pracodawcą: PPG Industries Poland Sp. z o.o., ul. Stanisława Bodycha 47, 05-816 Michałowice.

W konkursie przedstawiono całe spektrum działań, które podejmowano z partnerami i patronami szkoły, aby kształcenie zawodowe w Zespole Szkół Edukacji Technicznej w Łodzi, Zespole Szkół Samochodowych w Łodzi stało na najwyższym poziomie. Gratulujemy szkołom, że znajdują się wśród najlepszych szkół w Polsce!

Osoba rekomendująca: Dorota Stefaniak, dyrektor Zespołu Szkół Edukacji Technicznej w Łodzi, Grażyna Adamiec, ŁCDNiKP

Źródło informacji:

<https://www.ore.edu.pl/2020/11/ogloszenie-wynikow-konkursu-szkola-dla-pracodawcow-%E2%94%80-pracodawcy-dla-szkoly-%E2%94%80-vii-edycja/>

<https://www.ore.edu.pl/2020/01/ogloszenie-wynikow-vi-edycji-konkursu-szkola-dla-pracodawcow-pracodawcy-dla-szkoly/>

Program kształcenia zawodowego i ustawicznego

Program kształcenia zawodowego i ustawicznego, to projekt jest realizowany w ramach Osi Priorytetowej VII. Infrastruktura dla usług społecznych, Działanie VII.4 Edukacja, Poddziałanie VII.4.4 Kształcenie zawodowe i ustawiczne - miasto Łódź w czterech łódzkich placówkach edukacyjnych: Zespole Szkół Techniczno-Informatycznych, Technikum nr 3 (dawna nazwa Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3, Zespole Szkół Zawodowych Specjalnych oraz CKZiU. Inwestycja zmienia jakość kształcenia zawodowego.

W wyniku realizacji projektu nastąpi zakup niezbędnego wyposażenia i przeprowadzenie niezbędnych prac remontowych (prac modernizacyjnych), celem zwiększenia dostępu do wysokiej jakości kształcenia zawodowego i ustawicznego. Docelowo ma to przyczynić się do możliwości zaoferowania uczniom bardziej indywidualnej i wyspecjalizowanej opieki edukacyjnej oraz kształcenia wyższej jakości dopasowanego do potrzeb rynku pracy. Przełoży się to na nabywanie przez nich kompetencji opartych na indywidualnych predyspozycjach i posiadanie umiejętności ułatwiających dostosowanie do zmieniających się warunków i potrzeb rynku pracy. Projekt obejmuje działania zmierzające do dopasowania infrastruktury do potrzeb osób z różnym stopniem niepełnosprawności. Rozpoczęto go w czerwcu 2018, wkrótce nastąpi jego zakończenie.

Źródło informacji:

<https://uml.lodz.pl/dla-mieszkanow/projekty-unijne/projekty-infrastrukturalne/>

<https://zim.lodz.bip-e.pl/zim/projekty-ue/rpo-wl-2014-2020/program-ksztalcenia-zaw>

<https://zim.lodz.bip-e.pl/zim/projekty-ue/rpo-wl-2014-2020/program-ksztalcenia-zaw-1>

<https://zim.lodz.bip-e.pl/zim/projekty-ue/rpo-wl-2014-2020/program-ksztalcenia-zaw-2>

<https://zim.lodz.bip-e.pl/zim/projekty-ue/rpo-wl-2014-2020/program-ksztalcenia-zaw-3>

Tydzień Umiejętności Zawodowych (EVSW) 9-13.11.2020 Odkryj swój talent

---

Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych (European Vocational Skills Week) organizowany jest od 2016 roku. Jest to coroczna inicjatywa Komisji Europejskiej, związana z podniesieniem świadomości korzyści płynących z kształcenia zawodowego i podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Mottem inicjatywy jest Discover Your Talent! (Odkryj swój talent). Tydzień EVSW 2020 zaplanowano jako wydarzenie hybrydowe w dniach 9-13 listopada 2020 roku – odbywało się stacjonarnie w Berlinie, w ramach prezydencji Niemiec, i online w całej Unii Europejskiej.

Tematem tegorocznej akcji było VET for Green and Digital Transitions (Kształcenie i szkolenie zawodowe w zakresie zielonych i cyfrowych przemian), zgodnie z priorytetami Komisji dotyczącymi Europejskiego Zielonego Ładu i Cyfryzacji Europy.

Organizatorzy zachęcali szkoły i placówki do przygotowywania lokalnych edycji EVSW uznając, że przyczyni się to do promocji idei uczenia się przez całe życie, a także sprzyjać będzie upowszechnieniu ich osiągnięć.

Przykład pierwszy (9.11.2020). Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji zorganizowała **konferencję online** pt. **Zawodowcy przyszłości**. Przeprowadzono debaty: otwierającą Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych w Polsce, nt. „System Edukacji a rynek pracy. Szanse

i wyzwania” oraz plenarną nt. „Branżowa szkoła przyszłości a kompetencje przyszłości”. W ramach „Przestrzeni umiejętności i inspiracji” uczestnicy mogli wybrać dwie sesje spośród dziewięciu. Tematyka sesji dotyczyła zagadnień: Pracodawca kluczowym partnerem w kształceniu zawodowym; Program „Młode Kadry” – trampolina do sukcesu!; Języki obce na rynku pracy. Czy kwalifikacje zawodowe plus znajomość języków obcych dają lepszą szansę na zatrudnienie?; To CLIL or not to CLIL? Dwujęzyczność w szkołach zawodowych; Czy mobilność to klucz do kariery? Wyniki międzynarodowego badania absolwentów zagranicznych staży zawodowych; Synergia szkoły z biznesem a przygotowanie zawodników do konkursów WorldSkills; Zrób kolejny krok w karierze!; Innowacyjne podejścia do organizacji kształcenia branżowego; Od mobilności do kwalifikacji – rola systemu ECVET w rozwijaniu kompetencji przyszłości.

Źródła informacji:

<https://www.frse.org.pl/2020-odkryj-swoj-talent-zawodowcy-przyszlosci-juz-9-11-2020/>

Przykład drugi (24.11.2020). Związek Pracodawców Motoryzacji i Artykułów Przemysłowych wraz z Polską Izbą Motoryzacji i Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną w ramach projektu pn. „Rada ds. kompetencji w sektorze motoryzacyjnym z uwzględnieniem elektromobilności” (POWR.02.12.00-00-SR01/17) przygotował Konferencję (online) Sektorowej Rady nt. **Nowe kompetencje na nowe czasy**. W trakcie konferencji zaplanowano pokazanie najlepszych praktyk firm motoryzacyjnych w obszarze szkolnictwa

zawodowego w zakresie kompetencji Przemysłu 4.0 i elektromobilności, m.in. na przykładzie doświadczeń nowouruchomionego zakładu Mercedes-Benz Manufacturing oraz nowych inicjatyw edukacyjnych jego partnerów. Organizatorom bardzo zależało na pokazaniu kontekstu europejskiego i branżowego, stąd pojawiła się inicjatywa zaproszenia do uczestnictwa w konferencji przedstawiciela Komisji Europejskiej ds. motoryzacji z prezentacją na temat priorytetów KE w obszarze mobilności i przemysłu motoryzacyjnego, tak, aby określić ramy, w których branża motoryzacyjna będzie się poruszać w okresie najbliższych 10–15 lat.

Źródła informacji:

https://online.ikongres.pl/conference/iii_konferencja_nowe_kompetencje_na_nowe_czasy

Polecamy zapoznanie się z raportem „Poza horyzont – Kurs na edukację. Przyszłość systemu rozwoju kompetencji w Polsce”. Ekspertyza 24.

<https://oees.pl/ekspertyzy/>

V Forum Edukacji Dorosłych, 23–27.11.2020

Forum Edukacji Dorosłych to coroczna konferencja dla użytkowników Elektronicznej platformy na rzecz uczenia się dorosłych w Europie – EPALE. Organizowana jest przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji oraz działające w jej ramach Krajowe Biuro EPALE.

W tym roku zaproszono zainteresowanych, aż na pięć dni niczym nieograniczonego dostępu do wiedzy; sprawdzonych metod, narzędzi i przykładów dobrych praktyk oraz do spotkań ze specjalistami, inspirującymi mówcami i praktykami, którzy zabrali uczestników do świata edukacji dorosłych!

Motywy przewodnim tegorocznego forum było **wsparcie uczącego się**. Rozmawiano o tym, jak można dodatkowo wpłynąć na proces uczenia się, usprawnić go; sprawić, żeby jego efekty były jeszcze lepsze. Pokazano, jakich narzędzi można użyć oraz jak motywować i angażować słuchaczy.

W Forum uczestniczyli m.in. konsultanci Ośrodka Kształcenia Zawodowego, Ośrodka Zarządzania w Edukacji ŁCDNiKP.

Źródła informacji:

<https://epale.ec.europa.eu/pl/blog/v-forum-edukacji-doroslych-wez-udzial>

<https://www.frse.org.pl/v-forum-edukacji-doroslych-zapraszamy-do-rejestracji/>

Zawodowcy w Łódzkiem – stypendia dla najzdolniejszych na BIS

Projekt pn. „**Zawodowcy w Łódzkiem – stypendia dla najzdolniejszych na BIS**” realizowano w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa XI. Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności, Działanie XI.3 Kształcenie zawodowe, Poddziałanie XI.3.3 Program stypendialny dla uczniów zdolnych szkół prowadzących kształcenie zawodowe współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i krajowych środków publicznych. Program stypendialny „**Zawodowcy w Łódzkiem – stypendia dla najzdolniejszych na BIS**” realizowano w roku szkolnym 2019/2020 przez Departament Kultury i Edukacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego. W roku szkolnym 2018/2019 zrealizowano projekt pn. „**Zawodowcy w Łódzkiem – stypendia dla najzdolniejszych**”.

Celem programu stypendialnego jest umożliwienie rozwoju edukacyjnego zdolnych uczniów, kształcących się w ogólnodostępnych szkołach zawodowych mających siedzibę na terenie województwa łódzkiego (z wyłączeniem szkół policealnych oraz szkół dla dorosłych), którzy osiągają wysokie wyniki w nauce.

Stypendium adresowane było do uczniów co najmniej II klasy, którzy uzyskali średnią ocen nie niższą niż 4,5 ze wszystkich przedmiotów zawodowych, obliczoną na podstawie świadectwa szkolnego ukończenia danej klasy z poprzedniego roku szkolnego, w przypadku drugiej edycji programu - nie pobierali stypendium w ramach pierwszej edycji projektu „Zawodowcy w Łódzkiem – stypendia dla najzdolniejszych”, nie pobierają innego stypendium za wyniki w nauce

finansowanego lub współfinansowanego z środków UE.

W ramach programu uwzględniano:

1. Czy kierunek, w którym kształci się uczeń wpisuje się w:

- inteligentne specjalizacje regionu (określone w LORIS 2030 czyli Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa łódzkiego): Energetyka (w tym odnawialne źródła energii); Informatyka i Telekomunikacja; Innowacyjne Rolnictwo i Przetwórstwo Rolno-Spożywcze; Medycyna, Farmacja, Kosmetyki; Nowoczesny Przemysł Włókienniczy i Mody; Zaawansowane Materiały Budowlane;
- w zawód deficytowy określony w Barometrze zawodów 2018 (pierwsza edycja) i odpowiednio 2019 (druga edycja) w województwie łódzkim dla danego powiatu;

2. Czy uczeń uzyskał tytuł laureata lub finalisty turniejów, konkursów, olimpiad na poziomie wojewódzkim, krajowym, międzynarodowym (poprzedni rok szkolny).

Każdy stypendysta w okresie trwania stypendium posiada opiekuna dydaktycznego, z którym wspólnie opracowują IPR (Indywidualny Plan Rozwoju).

Efekty:

W ramach projektu „Zawodowcy w łódzkiem – stypendia dla najzdolniejszych”, czyli w pierwszej edycji 2018/2019 **otrzymało stypendium** za okres 10 miesięcy - **2742 uczniów** oraz **88 uczniów z niepełnosprawnościami**.

W ramach projektu „Zawodowcy w łódzkiem – stypendia dla najzdolniejszych na BIS” czyli w drugiej edycji 2019/2020 **otrzymało stypendium** za okres 10 miesięcy - **1132 uczniów** oraz **103 uczniów z niepełnosprawnościami**.

Źródła informacji (stan na dzień 26.10.2020):

<https://zawodowcy.lodzkie.pl/wp-content/uploads/2019/12/Regulamin-Zawodowcy-w-%C5%81%C3%B3dkiem-stypendia-dla-najzdolniejszych-na-BIS.pdf>

<https://zawodowcy.lodzkie.pl/wp-content/uploads/2020/01/Za%C5%82%C4%85cznik-nr-1-Lista-rankingowa-niepe%C5%82nosprawni-II-edycja-2.pdf>

<https://zawodowcy.lodzkie.pl/wp-content/uploads/2020/01/Za%C5%82%C4%85cznik-nr-2-Lista-rankingowa-pozostali-II-edycja-1.pdf>

<https://zawodowcy.lodzkie.pl/wp-content/uploads/2020/03/Lista-rankingowa-pozostali-II-edycja-zmiana.pdf>

<https://zawodowcy.lodzkie.pl/wp-content/uploads/2018/09/Regulamin-przyznawania-stypendi%C3%B3w-w-ramach-projektu-pn.-Zawodowcy-w-%C5%81%C3%B3dkiem-stypendia-dla-najzdolniejszych.pdf>

<https://zawodowcy.lodzkie.pl/wp-content/uploads/2018/12/Lista-os%C3%B3b-z-niepe%C5%82nosprawno%C5%9Bciami.pdf>

<https://zawodowcy.lodzkie.pl/wp-content/uploads/2018/12/Lista-pozosta%C5%82ych-uczni%C3%B3w.pdf>

CYFROWA PRZYSZŁOŚĆ EDUKACJI

X Weekend z Technologią Informacyjną

Anna Koludo i Tomasz Misiak

Jubileuszowy X Weekend z Technologią Informacyjną, zorganizowany przez Ośrodek Nowoczesnych Technologii Informacyjnych Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, odbył się 23 i 24 października 2020 roku - ze względu na sytuację epidemiologiczną po raz pierwszy online, w MS Teams. Jednak w wirtualu było równie ciekawie, jak w realu, o czym przekonali się uczestniczący bez wychodzenia z domu w wydarzeniu nauczyciele z Łodzi i całego kraju. Hasło dwudniowego spotkania brzmiało tym razem: „Cyfrowa przyszłość edukacji”. Partnerem strategicznym organizatora była firma Microsoft, zaś technologicznym firma Agraf - Systemy Interaktywne. Bezpłatne warsztaty przeprowadzili trenerzy ŁCDNiKP, młodzieżowi edukatorzy z Akademii Młodych Twórców, nauczyciele innowatorzy zaproszeni eksperci oraz przedstawiciele firm współorganizujących przedsięwzięcie. Uczestnicy piątkowo-sobotniego wirtualnego spotkania rozmawiali o kodowaniu i programowaniu na każdym poziomie edukacyjnym, poznawali tajniki robotów mobilnych, napędu hybrydowego i inteligentnych układów cyfrowych, odkrywali bogactwo i różnorodność zastosowań chmury cyfrowej Office 365 w dydaktyce i organizacji pracy szkoły, badali najnowsze możliwości usprawniania i urozmaicania dzięki technologii informacyjnej procesów dydaktycznych w różnych obszarach kształcenia, a także - co szczególnie ważne w obecnej sytuacji - prowadzenia ich na odległość. Wśród przeprowadzonych online

w ciągu dwóch dni, w sześciu turach 35 warsztatów na 31 tematów - zróżnicowanych merytorycznie, ale w równym stopniu aktualnych i przydatnych praktycznie w edukacji - każdy znalazł bez wątpienia coś szczególnie interesującego dla siebie.

X Weekend z Technologią Informacyjną uroczystie zainaugurowała piątkowa sesja plenarna. Otworzył ją witając uczestników Janusz Moos - dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Następnie istotne i aktualne kwestie przedstawili w swoich wystąpieniach: Jarosław Pawlicki (wicedyrektor Wydziału Edukacji UMŁ) - „Edukacja w czasie pandemii z perspektywy urzędu”, Artur Rudnicki (Industry Executive - Education, Microsoft Polska) - „Od zdalnej nauki do szkoły przyszłości. Jak rozwijać cyfrową szkołę z Microsoft?” oraz Anna Koludo (wicedyrektor ŁCDNiKP) - „Strategie konstruktywistyczne w kształceniu zdalnym”. Dokonano również prezentacji warsztatów, a także firm biorących udział w wydarzeniu.

Merytoryczne bogactwo spotkań warsztatowych zorganizowanych w ramach X Weekendu z Technologią Informacyjną było doprawdy imponujące. Aby się o tym przekonać, najlepiej po prostu wymienić tematy: „Cyberbezpieczni – cyberświadomi” (Agnieszka Bartos-Wydziałkowska, Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich w Łodzi); „Jak wykorzystać technologie 3D do rozbudzenia różnych zainteresowań” (Jacek Kawalek, Zespół Szkół nr 1 im. H. Sienkiewicza w Kołobrzegu); „Samochód hybrydowy w aspekcie internetu rzeczy” (Jarosław Koludo, ŁCDNiKP); „Szybkie testy i sprawdziany” (Dorota Wojtuś, ŁCDNiKP); „Zabawy z programowaniem” (Lidia Aparta, ŁCDNiKP); „Wykorzystanie zasobów LearningApps w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej” (Anna Rostrygin i Elżbieta Ciesiołkiewicz, ŁCDNiKP); „Przygotowanie filmów w Windows 10” (Jarosław Koludo, ŁCDNiKP); „Kształcenie hybrydowe” (Tomasz Bondar

i Krzysztof Fortuna, firma Vision Distribution); „Nowa odłona Office 365 i Teams” (Artur Rudnicki - Zespół Szkół Technicznych w Radomiu, trener Microsoft); „Thymio wywróci lekcję do góry nogami” (Piotr Kaniecki, firma Agraf); „Programowanie w C++” (Sławomir Szaruga, ŁCDNiKP i Stanisław Polit, AMT); „Jak dobrze wybrać szkołę i zawód? Badanie predyspozycji zawodowych z wykorzystaniem nowych technologii” (Ewa Koper i Marek Wilmowski, ŁCDNiKP); „Strona internetowa w WordPress online” (Katarzyna Koludo-Durkiewicz, XXV LO w Łodzi); „Stream – biblioteka filmów w chmurze” (Tomasz Krupa, ŁCDNiKP); „Zajęcia z programowania ramienia robota w Scratch”(Artur Grochowski, firma Mechatronik); „Kodowanie w strategii STEAM (Anna Koludo i Jarosław Koludo, ŁCDNiKP); „eTwinning - narzędzia informatyczne do współpracy” (Alina Wujcik, Joanna Krzemińska, Marlena Kowalska (ambasadorki eTwinning); „Obraz wart tysiąca słów” (Anna Koludo ŁCDNiKP, Katarzyna Koludo-Durkiewicz, XXV LO w Łodzi); „Cyfrowe kłódki, czyli pomysł na escaperoom w komórce” (Miroslaw Malinowski, SP nr 36 w Łodzi); „Labdisc jako narzędzie wspierające rozwój ucznia” (Katarzyna Skolimowska i Adam Cyrański, ŁCDNiKP oraz firma Agraf); „Programowanie w Pythonie” (Sławomir Szaruga, ŁCDNiKP i Witold Kardas, AMT); „Akredytacja Erasmusa” (Barbara Wrąbel, ŁCDNiKP); „Jak poprzez naukę programowania uczyć kompetencji przyszłości” (Iwona Brzózka, Stowarzyszenie Cyfrowy Dialog); „Notesy zajęć” (Anna Koludo i Lidia Aparta, ŁCDNiKP); „Od układu analogowego do Internetu rzeczy (Jarosław Koludo, ŁCDNiKP oraz firma Agraf); „Pixblocks - programowanie w Pythonie (Adam Cyrański, ŁCDNiKP); „Zagrożenia płynące z dostępności kryptowalut (Sławomir Szaruga ŁCDNiKP i Tymon Kozanecki, AMT); „Szyfrowanie plików” (Dorota Wojtuś, ŁCDNiKP); „Dlaczego Sway?” (Anna Koludo, ŁCDNiKP); „Programowanie z robotem Maqeen łatwiejsze niż myślisz” (Lidia

Aparta i Jarosław Koludo, ŁCDNiKP oraz firma Agraf); „TINKERCAD - symulacje prostych układów elektronicznych” (Michał Durkiewicz, ŁCDNiKP).

Okoliczności uniemożliwiły zorganizowanie jubileuszowego X Weekendu z Technologią Informacyjną wiosną 2020 roku, w pierwotnie planowanym marcowym terminie. Zmagając się z pandemią społeczność edukacyjna zakończyła miniony i rozpoczęła bieżący rok szkolny. Na szczęście jednak w październiku, na przekór wszystkim trudnościom i przeszkodom, na przekór zmęczeniu i zniechęceniu, Łódzkiemu Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego udało się zorganizować online’ową edycję unikatowego na skalę kraju spotkania, w którym wzięło udział blisko 200 osób związanych z systemem edukacji łódzkiej i pozałódzkiej. Weekend z Technologią Informacyjną na trwale już wpisał się do kalendarza interesujących, proinnowacyjnych wydarzeń edukacyjnych, a jego ostatnia edycja była możliwa dzięki nowoczesnej, cyfrowej technologii informacyjnej, która - jak głosi hasło wydarzenia - jest przyszłością edukacji.

Przypomnijmy. W październiku 2019 roku odbył się IX Weekend z Technologią Informacyjną. Zorganizowano wówczas 48 warsztatów, w których uczestniczyło 106 nauczycieli.

Tydzień po IX łódzkim Weekendzie zespół Ośrodka Nowoczesnych Technologii Informacyjnych zorganizował podobne wydarzenie w Kutnie, w porozumieniu z Urzędem Miasta Kutno – III Weekend z Technologią Informacyjną w Kutnie. Uczestniczyło w nim 62 nauczycieli z wszystkich typów szkół i przedszkoli Kutna i powiatu kutnowskiego. Zorganizowano wówczas 25 warsztatów i dwie sesje plenarne. Tematy, jakie były poruszane podczas Weekendów

z Technologią Informacyjną 2019, dotyczyły między innymi kształtowania twórczego, logicznego i algorytmicznego myślenia; kodowania i programowania na każdym poziomie edukacyjnym; programowania robotów; wspierania organizacji pracy szkoły w chmurze cyfrowej Office 365; projektowania materiałów dydaktycznych; technologii informacyjnych wspierających procesy dydaktyczne w różnych obszarach kształcenia; bezpieczeństwa w sieci; współpracy międzynarodowej w programie Erasmus+; podręczników w kształceniu informatycznym; wykorzystania różnych narzędzi informatycznych w pracy nauczyciela.

Akademia Twórczego Dyrektora Szkoły

Rozpoczęto działalność Akademii Twórczego Dyrektora Szkoły (ATDS) w roku szkolnym 2020/2021. Pierwsze spotkanie przebiegało pod hasłem „Zarządzanie w czasach (nie) pewności”. Odbyło się ono online, 24 listopada 2020 roku. Otworzył je dyrektor Janusz Moos podkreślając w swojej wypowiedzi wyzwania stojące przed dyrektorami w czasach pandemii i wynikających z tego zmian w pracy szkół i placówek edukacyjnych.

ŁCDNiKP, poprzez skierowaną do nauczycieli i dyrektorów ofertę usług edukacyjnych, wychodzi naprzeciw potrzebie podniesienia kompetencji cyfrowych kadry pedagogicznej, w szczególności w zakresie organizacji edukacji zdalnej i wykorzystywania TIK w pracy z uczniami.

Przykłady nowych możliwości organizacji pracy zdalnej i wykorzystania dostępnych narzędzi, a także związku edukacji zdalnej z konstruktywizmem przedstawiła, w inaugurującym pracę ATDS wykładzie nt. „Konstruktywizm w edukacji zdalnej”, wicedyrektor ŁCDNiKP Anna Koludo.

Kierownik Ośrodka Zarządzania w Edukacji w wystąpieniu nt. „Zarządzanie vs (nie) pewność, motywacja, entuzjazm pedagogiczny w czasach pandemii” zwróciła uwagę na wyzwania stojące przed dyrektorami szkół w związku z edukacją zdalną, na rolę takich kompetencji, jak zwinność, elastyczność, ciekawość, nastawienie na uczenie się, innowacyjność i umiejętność dialogowania. Podkreślono, że nie ma już odwrotu od przywództwa cyfrowego. Podczas dyskusji zwracano uwagę na problem

osamotnienia lidera, potrzebę kontaktów społecznych i umiejętne zarządzanie zmianą.

Omówiono serie wydawnicze przygotowywane w Wydawnictwie ŁCDNiKP. Grażyna Adamiec zaprezentowała m.in. Poradniki metodyczne Pracowni Edukacji Zawodowej, Katalog dobrych praktyk w edukacji, Prezentacje dorobku nauczycieli, Mistrzowie czyli Nauczycielski Zespół Postępu Pedagogicznego. Zaproszono dyrektorów do dzielenia się wiedzą i doświadczeniem nauczycieli, które jest kluczowym sposobem pracy z dorosłymi. Zachęcono do zapoznania się z zawartością nowego numeru czasopisma „Dobre Praktyki. Innowacje w Edukacji” numer 30/2020, który w wersji papierowej jest do odbioru w siedzibie Centrum.

Dyrektor Janusz Moos ponowił zaproszenie do współpracy przy tworzeniu zeszytów prezentujących dorobek nauczycieli, nauczycieli mistrzów w zawodzie, innowatorów.

Organizatorem spotkania była Mariola Zajdlic. Realizatorami: Janusz Moos, Anna Koludo, Mariola Zajdlic, Grażyna Adamiec

Linki do stron z publikacjami, w wersji pdf:

Czasopismo:

https://www.wckp.lodz.pl/sites/default/files/gazeta_30.pdf..

Katalog:

<https://www.wckp.lodz.pl/content/dobre-praktyki-katalog>

Prezentacje dorobku nauczycieli:

<https://www.wckp.lodz.pl/content/prezentacje-dorobku-nauczycieli>

„Branża przemysłu mody”, zeszyt metodyczny, zatytułowany „Jak kształcić zdalnie w obszarze przemysłu mody?”

Częściową przynajmniej odpowiedź na to pytanie podsuwa 62-stronicowy, bogato ilustrowany zeszyt metodyczny, zatytułowany „Branża przemysłu mody”, wydany właśnie przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Publikację opracował zespół autorów reprezentujących cztery placówki edukacyjne: Maja Michalak - ŁCDNiKP, Anna Borowik - Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych nr 2 w Łodzi, Barbara Jasińska - Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łodzi, Tomasz Frasoński - Zespół Szkół Przemysłu Mody w Łodzi. „Nasz zespół metodyczny - piszą we wstępie autorzy - podjął działania w celu rozpoznania możliwości wykorzystania dostępnych aplikacji i platform do opracowania materiałów dydaktycznych przydatnych do edukacji zdalnej dla obszaru branży przemysłu mody. Naszym celem było opracowanie materiałów dydaktycznych, które wykorzystamy na prowadzonych zajęciach oraz podzielenie się nimi z nauczycielami kształcenia zawodowego w branży przemysłu mody. Skoncentrowaliśmy się między innymi na rozpoznaniu zasobów rekomendowanego przez Związek Przedsiębiorców Przemysłu Mody Lewiatan portalu ViBiNeT i możliwości ich wykorzystania. ”Publikacja obejmuje opisy narzędzi informatycznych, wykorzystanych przez autorów do opracowania zamieszczonych w niej materiałów dydaktycznych (ViBiNeT, Forms, Padlet, LearningApps, Quizizz) oraz same materiały dydaktyczne,

mające zastosowanie w kształceniu zdalnym w branży przemysłu mody. Scenariusz zajęć edukacyjnych na temat: „Projektowanie spodni damskich dla figur nietypowych” prezentuje Anna Borowik, prezentację „Wstęp do tekstyliów” - Tomasz Frasoński, prezentację „Włókna naturalne: mikrofotografie różnych włókien” - Barbara Jasińska, a opracowany w aplikacji Forms test, który obejmuje zagadnienia z zakresu technologii włókienniczej, a pozwala uczniom sprawdzić wiedzę i umiejętności przed egzaminem zawodowym - Maja Michalak. Publikacja zawiera linki do materiałów dostępnych online, natomiast o udostępnienie prezentacji zainteresowani mogą poprosić kontaktując się mailowo m.michalak@lcdnikp.elodz.edu.pl z zespołem autorów zeszytu.

Rekomendacja: Tomasz Misiak

„Kształcenie zawodowe zdalne (nie) takie straszne. Poradnik”

Pracownia Edukacji Zawodowej działająca w Ośrodku Kształcenia Zawodowego Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego *rekomenduje* cykl poradników metodycznych dla nauczycieli kształcenia zawodowego z zakresu *Organizacja procesu uczenia się*. Wszystkie pozycje cyklu są ściśle powiązane z kierunkami pracy Pracowni Edukacji Zawodowej. Oczekujemy, iż będą inspirować do poszukiwania nowych sposobów uczenia się, które pomogą uczącym przygotować się do uczenia się przez całe życie, przyczynią się do przeniesienia odpowiedzialności za efekty uczenia się z nauczyciela na uczącego się.

W przygotowanym poradniku autorka dzieli się doświadczeniem zdobytym w trakcie organizacji, przygotowywania i prowadzenia zajęć online. Koncepcja edukacji zdalnej wpisuje się w nurt konstruktywizmu, zgodnie z którym człowiek sam z siebie może zdobyć, przetworzyć i zinterpretować informacje i zbudować w oparciu o to konstrukty poznawcze.

Istotą konstruktywizmu i edukacji zdalnej jest samodzielność. Filarem zaś zaprezentowane metody, które służą budowaniu samodzielności ucznia.

Intencją autora publikacji było zaprezentowanie potencjału nowych narzędzi (udostępnionych szkołom w pakiecie Office365) w organizacji i prowadzeniu zajęć edukacyjnych online. Poradnik umożliwia zainteresowanym zapoznanie się, między innymi, z metodą lapbooka online oraz metodą lekcji odwróconej online.

Rekomendacja: Grażyna Adamiec

Kształcenie zawodowe na odległość, czyli jak to zrobić

Donata Andrzejczak

O kształceniu na odległość (KNO) mówi się od kilkunastu lat. Podkreśla się innowacyjność takiego sposobu kształcenia, jego zalety, a niekiedy wskazuje także wady. Wielu nauczycieli uczestniczyło w różnych formach doskonalenia, które miały ich przygotować do stosowania KNO. W praktyce jednak takie kształcenie było traktowane jako ciekawostka lub uatrakcyjnienie tradycyjnych zajęć.

Od 14 marca 2020 r. do odwołania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został ogłoszony stan zagrożenia epidemicznego związany z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. W Związku z powyższym podjęto podobnie jak w innych krajach decyzję o zamknięciu czasowym szkół. Początkowo miał to być okres dwutygodniowy, a obecnie ustalono, że brak jest możliwości określenia do jakiego momentu konieczne będzie utrzymanie ograniczeń w funkcjonowaniu szkół i placówek.

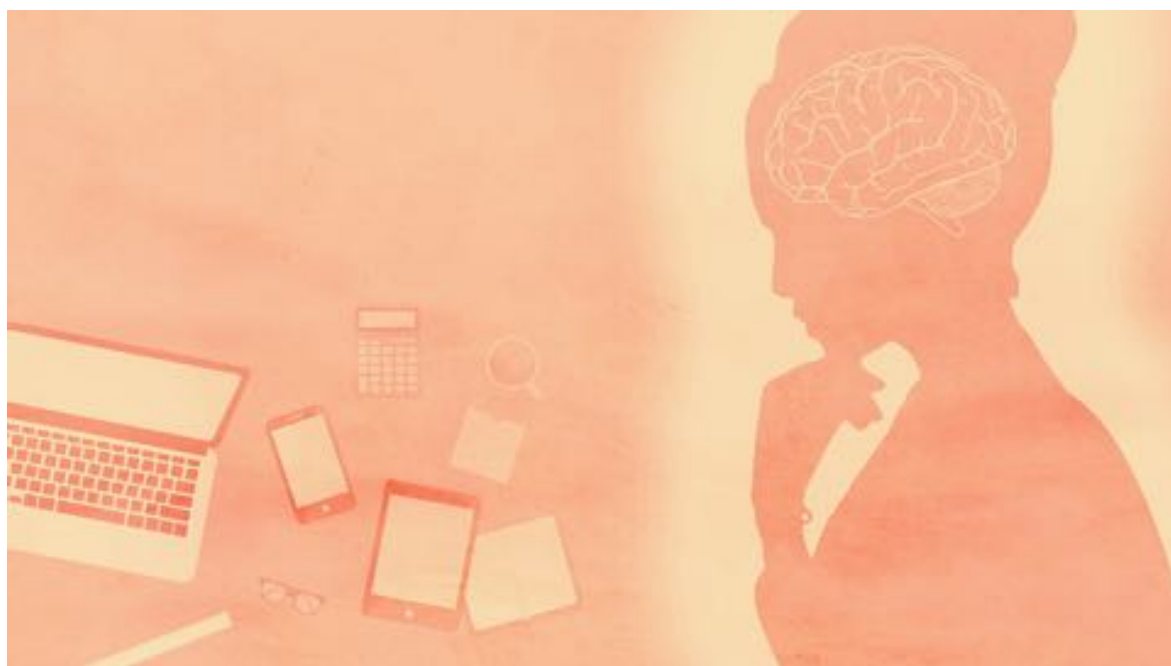
Dlatego po pierwszych dwóch tygodniach, kiedy MEN zalecało wprowadzanie KNO, od 25 marca 2020 roku zobowiązało nauczycieli do realizowania podstaw programowych poprzez nauczanie zdalne.

I tu pojawiły się trudności. Zarówno nauczyciele jak i uczniowie nie pracowali wyłącznie za pośrednictwem Internetu. Dlatego po obu stronach pojawia się zarówno obawa przed takim rodzajem pracy, a często nieumiejętność jej zorganizowania i prowadzenia.

Dotychczas nauczyciele niejednokrotnie na zajęciach przejmowali na siebie cały ciężar uczenia-nauczania, czyli wytłumaczenia „o co chodzi”. Rzadziej organizowali proces uczenia się uczniów, czyli pozostawiali uczniom możliwość „odkrywania prawd”. Dlatego czują niepokój związany z tym, że uczniowie bez nich nie będą umieli się nauczyć. I jest w wielu wypadkach to niepokój uzasadniony, bo uczniowie nie byli nauczeni uczenia się.

Uczniowie natomiast przychodząc do szkoły oczekiwali, że nauczyciel im wszystko powie, wytłumaczy i wystarczy tylko posłuchać, nauczyć się notatki z lekcji lub fragmentu z podręcznika, odrobić zadanie, które jest podobne do tych na lekcji i to wystarczy. Roszczeniowa postawa wobec nauczycieli była i jest dość powszechna. Dlatego uczniowie zgłaszają obecnie problemy związane z organizowaniem pracy oraz nieumiejętnością samodzielnego uczenia się.

Kolejna strona zdalnej nauki – rodzice. Rodzice dla swoich dzieci zrobią wszystko, niepokoją się ich niepowodzeniami w szkole. Są rodzice, którzy mają wysokie oczekiwania wobec dzieci i którzy nie wierzą w to, że ich dziecko może się samo nauczyć. Są też rodzice wspierający, którzy pozwalają dzieciom na popełnianie błędów i samodzielną naukę, którzy wiedzą, że życie polega na tym, że trzeba mierzyć się z problemami i je rozwiązywać. Rodzice powinni (w miarę swoich możliwości czasowych oraz umiejętności cyfrowych) wspierać dziecko w jego zdalnej nauce, poprzez organizowanie czasu pracy, pomoc w obsłudze aplikacji oraz w poszukiwaniu, analizowaniu i weryfikowaniu informacji. Nie mogą jednak wykonywać prac za dzieci.

I jeszcze jedna sprawa związana z kształceniem na odległość ograniczenia techniczne. Należy pamiętać o tym, że zarówno nauczyciele jak i uczniowie mają ograniczone możliwości techniczne związane z uczeniem na odległość. W wielu domach jest jeden komputer, z którego korzysta wiele osób. Łącze internetowe nie zawsze daje możliwości sprawnego przesyłania dokumentów, a tym bardziej prowadzenia spotkań online (webinaria). Są domy, w których w ogóle nie ma komputerów. W takiej sytuacji dobrze, jeżeli uczeń może korzystać z telefonu z dostępem do Internetu.

Na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej znajduje się wpis:

W czasie ograniczenia funkcjonowania szkół i placówek oświatowych związanego z zagrożeniem epidemiologicznym nauka jest realizowana na odległość.

W sytuacji, gdy wystąpią trudności w organizacji zajęć, dyrektor szkoły w uzgodnieniu z organem prowadzącym, powinien określić inny sposób ich realizowania. O wybranym sposobie musi także poinformować kuratora oświaty.

Za organizację kształcenia na odległość odpowiada dyrektor szkoły. Jest on zobowiązany do tego, aby powiadomić rodziców, w jaki sposób będzie zorganizowana nauka. Nauczyciele mają możliwość weryfikacji dotychczas stosowanego programu nauczania tak, by dostosować go do wybranej metody kształcenia na odległość.¹

Zajęcia w ramach kształcenia zawodowego będą prowadzone przede wszystkim w zakresie teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz w ograniczonym stopniu również w zakresie zajęć praktycznych wyłącznie wtedy, gdy z programu nauczania danego zawodu wynika taka możliwość.

---

¹ <https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-na-odleglosc--nowe-regulacje-prawne>

W rozporządzeniu dotyczącym kształcenia na odległość wprowadzono zapis, które pozwalają na modyfikację programu nauczania zawodu, w taki sposób, aby część niemożliwa do zrealizowania podczas nauki zdalnej, mogła być realizowana w kolejnych latach nauki, a część zajęć przewidzianych do realizacji na kolejne lata była zrealizowana zdalnie w tym roku szkolnym.

Uczniowie technikum i szkoły policealnej będą mieli możliwość realizacji praktyk zawodowych do końca roku szkolnego 2019/2020.

Młodociani pracownicy z branżowych szkół I stopnia będą mogli, w uzgodnieniu z pracodawcą, zrealizować zajęcia praktyczne do końca bieżącego roku szkolnego albo w następnych latach szkolnych. Pracodawcy nie utracą dofinansowania kosztów kształcenia.

Wszystkie formy kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, w tym również zajęcia realizowane dotychczas w formie turnusu doksztalcania teoretycznego młodocianych klasyfikacyjnego, egzaminu pracowników, mogą być realizowane na odległość. Natomiast kształcenie praktyczne na kursach niemożliwe do zrealizowania w takiej formie, będzie można uzupełnić, gdy ustaną utrudnienia.

Praca nauczycieli

W okresie czasowego zawieszenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych ograniczony jest obowiązek świadczenia pracy przez nauczycieli na terenie szkoły, z wyłączeniem przypadków, gdy jest to niezbędne do realizowania zajęć z uczniami zdalnie lub w inny sposób, lub gdy jest to niezbędne dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania szkoły.

Nauczyciele realizują zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu kształcenia w ramach obowiązującego ich dotychczas tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami albo na ich rzecz. Po przekroczeniu tego wymiaru zajęcia te będą mogły być realizowane w ramach godzin ponadwymiarowych.

Zadaniem dyrektora szkoły będzie określenie zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu kształcenia.

Nauczyciele realizujący zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu kształcenia, otrzymują wynagrodzenie za pracę w składnikach i wysokości wynikających z ich uprawnień. Za zajęcia zrealizowane powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczyciel otrzymuje również wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe.

Jeżeli natomiast z przyczyny leżącej po stronie pracodawcy w określonym czasie niektórzy nauczyciele nie będą świadczyli pracy, zastosowanie ma art. 81 § 1 Kodeksu pracy, który stanowi, że pracownikowi za czas niewykonywania pracy, jeżeli był gotów do jej

wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy, przysługuje wynagrodzenie wynikające z jego osobistego zaszeregowania.

Zatem w okresie, w którym nauczyciele nie będą świadczyli pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, lecz będą pozostawali w gotowości do pracy, zachowują prawo do wynagrodzenia zasadniczego w wysokości wynikającej z ich osobistego zaszeregowania oraz dodatku funkcyjnego.

Jak to zrobić?

Na początek taka informacja

Nie ma jednej uniwersalnej metody organizowania kształcenia zawodowego niezależnie czy to kształcenie stacjonarne czy kształcenie na odległość. To jak będzie przebiegało kształcenie zależy od prowadzącego, uczestników, ich kompetencji oraz warunków, w których proces kształcenia jest prowadzony.

Każdy sposób, który pozwala osiągnąć zamierzone cele dydaktyczne i wychowawcze jest dobry. W kształceniu na odległość należy wybrać taki sposób, który pozwala nawiązać i utrzymać kontakt za pośrednictwem różnych komunikatorów, platform i przestrzeni wirtualnych. Niemal każdy sposób organizowania zajęć na odległość jest wart rozpatrzenia i stosowania w miarę możliwości i umiejętności uczestników wirtualnych spotkań, konwersacji i pracy nad dokumentami.

Najpierw, dlaczego w ogóle kształcenie na odległość powinno być stosowane nie tylko w okresie pandemii, ale także w normalnym funkcjonowaniu szkoły.

Ten rodzaj kształcenia:

- a) rozwija kompetencje cyfrowe, które są jedną z ośmiu kompetencji kluczowych, jakie powinien posiadać człowiek,
- b) pozwala pracować, kiedy chcemy lub kiedy możemy (z wyjątkiem spotkań online), to szczególnie ważne, gdy ktoś lubi uczyć się np. w nocy,
- c) umożliwia korzystanie z zasobów dostępnych zarówno w Internecie jak i podręcznikach, ponadto możemy konsultować się z innymi osobami,
- d) daje czas na przemyślenia,
- e) pozwala pracować dłużej lub krócej niż 45 minut – we własnym tempie,
- f) uczy:
  - podejmowania decyzji, które informacje są potrzebne,
  - samodzielności w pracy,
  - ponoszenia odpowiedzialności za efekty pracy,
  - wykorzystania techniki i technologii w pracy.
- g) nie daje możliwości
  - a. kontroli nad tym, kto jest ostatecznie autorem pracy,
  - b. bezpośredniego kontaktu międzyludzkiego, który rozwija społecznie,
- h) może być utrudniony, gdy uczestnicy spotkań online nie mogą w danym momencie np. zalogować się ze względu na trudności techniczne, usiąść do komputera, bo korzysta ktoś inny, itd.,

- i) może być utrudniony przez brak dyscypliny pracy powodujący odkładanie pracy, przeciąganie pracy,
- j) nie daje możliwości bieżącej korekty prac (z wyjątkiem pracy w chmurze, testów i kontaktu online).

Zasady pracy/kształcenia na odległość

Praca online w czasie rzeczywistym powinna być zaplanowana z wyprzedzeniem, aby każdy uczestnik takiego spotkania mógł się do niego przygotować. Warto opracować grafik takich spotkań, aby nauczyciele w tym samym czasie nie zaplanowali lekcji z różnych przedmiotów (można wykorzystać plan lekcji i zgodnie z nim ustalać spotkania). Warto także uzyskać potwierdzenie u uczniów, że w tym samym czasie ich rodzeństwo nie będzie pracowało także online na wspólnym komputerze.

Konieczne jest zachowywanie umiaru we wprowadzaniu nowinek technologicznych, nowych aplikacji i narzędzi. Uczniowie co prawda dość szybko uczą się nowinek, ale warto na początku pracy wykorzystać narzędzia znane zarówno nauczycielowi jak i uczniom, a stopniowo wprowadzać nowe rozwiązania. Należy pamiętać o tym, że samodzielna nauka wielu uczniom zajmie więcej czasu niż byłoby to na lekcji. Dlatego na początek warto nie obciążać ich dodatkową nauką obsługi nowych narzędzi. Jeśli narzędzie jest na tyle użyteczne, że pozwoli podnieść efektywność kształcenia to jego wprowadzenie musi być poprzedzone instrukcją obsługi i czasem na zapoznanie się.

Należy pamiętać o tym, żeby nie ciąć programów a tym bardziej podstawy programowej zbyt drastycznie (choć prawo daje teraz takie możliwości). Konieczna jest analiza treści podstawy i możliwości przesunięć w czasie realizacji poszczególnych efektów. Minimalna liczba godzin na osiągnięcie efektów podstawy programowej kształcenia

w zawodach (zwykle od 1200 do 1400 godzin) daje duże możliwości rozłożenia w czasie pracy związanej z ukształtowaniem poszczególnych umiejętności i wiadomości, ponieważ liczba godzin przeznaczona na kształcenie zawodowe wynosi 1680. W szkolnych planach nauczania przyjmuje się, że rok szkolny liczy 38 tygodni, po 19 w każdym semestrze. Programy nauczania zwykle pisane są tak, że planuje się naukę na 30 tygodni w roku szkolnym. Różnica jaka z tego wynika przeznaczona jest na różne nieprzewidziane okoliczności (np. najczęściej chorobą nauczyciela, przerwą w zajęciach spowodowaną np. wyjątkowo ostrą zimą lub nieprzewidzianą w kalendarzu szkolnym inną sytuacją) ewentualnie na realizację dodatkowych zajęć poszerzających wiadomości i umiejętności uczniów (powtórzenia, projekty, itd.). Dlatego zwykle bez większego problemu nauczyciel, który nie choruje zbyt dużo może zrealizować program nauczania w każdym roku szkolnym. I dlatego bez obawy o końcowe efekty kształcenia można dokonać korekty programów nauczania, tak aby skupić się wyłącznie na efektach opisanych w podstawach programowych rezygnując (czasowo lub trwale) z rozszerzeń.

Pamiętając o tym, że uczniom samodzielna nauka może zajmować więcej czasu, należy zoptymalizować liczbę i stopień trudności zadań. Nie powinno być tak, że uczniowie w kształceniu na odległość znacznie dłużej pracują niż gdyby chodzili do szkoły. Należy pamiętać o tym, że młody organizm potrzebuje odpoczynku. I tu ważna uwaga dotycząca tego, żeby uczulić rodziców na sposób spędzania czasu wolnego przez uczniów. Młody człowiek, który ucząc się spędził 6-8 godzin przed komputerem powinien odpocząć w miarę możliwości aktywnie.

Netykieta

Planując i organizując pracę zdalną należy pamiętać o netykecie. Uczniowie powinni zostać zapoznani z zasadami pracy online. Ważne jest bezwzględne przestrzeganie ustalonych zasad, bo odstępstwa powodują rozprężenie i niekiedy eskalację niewłaściwych zachowań.

Netykieta jest to zbiór zasad określających formy zachowania się w społeczności internetowej. Najczęściej wymieniane zasady zamieszczone zostały poniżej, ale na potrzeby pracy grupy oraz jej specyfiki można ten katalog rozszerzyć.

Podstawowe zasady netykiety:

- bezwzględny zakaz stosowania wulgaryzmów,
- wypowiedzi w przestrzeni wspólnej muszą być merytoryczne i nie mogą odnosić się do poszczególnych uczestników dyskusji,
- konieczne jest szanowanie prywatności innych,
- niedozwolone jest ingerowanie w treść dokumentów bez zezwolenia autora,
- zabronione jest kopiowanie, screenowanie, rozpowszechnianie bez zgody autora,
- w korespondencji należy pamiętać o tym, że
  - wysyłane wiadomości powinny mieć sprecyzowany temat.
  - adresaci maili o ile nie wyrazili zgody na upowszechnianie maili powinni być ukryci,
  - należy używać zwrotów grzecznościowych oraz oficjalnych powitań i pożegnań,
  - niedopuszczalne są błędy ortograficzne, należy dbać o prawidłową stylistykę, gramatykę i używać narzędzi sprawdzających pisownię,

- załączone dokumenty powinny być poprawne zarówno
- nie powinno się pisać całego tekstu dużymi literami - pod względem merytorycznym jak i redakcyjnym, jest to nieczytelne i źle odbierane,
- szacunek do drugiej osoby wyraża się nie tylko w treści, ale także w formie przekazywanego komunikatu, dlatego ważna jest dbałość o estetykę, układ treści, itd.
- należy używać programu antywirusowego na swoim komputerze, aby minimalizować ryzyko przesłania wirusów innym osobom - na przykład w przesłanym załączniku lub podczas pracy w chmurze.

Bhp kształcenia na odległość

Bezpieczeństwo i higiena pracy/nauki na odległość wiąże się z takim dobrem narzędzi, sposobu i czasu pracy, które pozwolą uwzględnić aktualne zalecenia medyczne dotyczące pracy przy komputerze zarówno nauczyciela jak i uczniów z uwzględnieniem ich etapu rozwojowego i sytuacji rodzinnej.

Przepisy BHP dość jasno określają, jakie są wymagania dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy przy komputerze. Praca przy komputerze i długie godziny przed monitorem mogą negatywnie wpłynąć na zdrowie pracownika, szczególnie pogorszyć jego wzrok oraz powodować zmęczenie psychiczne i fizyczne (wymuszona pozycja siedząca).² Po każdej godzinie pracy przed ekranem powinna nastąpić 15 minutowa przerwa, podczas której powinien zrelaksować się wzrok. Nie zaleca się pracy dłużej niż 4-5 godzin dziennie. Tylko przestrzeganie zasad higieny pracy na stanowisku komputerowym pozwoli zachować

---

² Zobacz więcej: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-praca-przy-komputerze-wymagania-bhp0>

zdrowie i dobry wzrok.

Dzienny rozkład zajęć uczniów oraz dobór narzędzi pracy zdalnej powinny uwzględniać możliwości psychofizyczne ucznia, jego wiek i etap edukacyjny oraz zalecenia medyczne odnoszące się do czasu korzystania z urządzeń umożliwiających pracę zdalną. W szczególności uwzględnić należy:

- 1) równomierne obciążenie uczniów w poszczególnych dniach tygodnia, dlatego ważne jest trzymanie się planów nauczania tych, które dotychczas obowiązywały lub opracowanych na potrzeby kształcenia zdalnego,
- 2) zróżnicowanie zajęć w każdym dniu, które wiąże się zarówno z planem nauczania jak i właściwą organizacją pracy,
- 3) możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia,
- 4) łączenie przemienne kształcenia z użyciem monitorów ekranowych i bez ich użycia, czyli polecenie wykonania np. plakatów, mapy myśli, prac technicznych, które następnie będą sfotografowane i przesłane do nauczyciela,
- 5) ograniczenia wynikające ze specyfiki zajęć.

Z badań przeprowadzonych przez Instytut Matki i Dziecka na zlecenie Ministerstwa Sportu wynika, że ponad 55 proc. polskich piątoklasistów spędzało dotychczas ponad dwie godziny dziennie na oglądaniu filmów, a ponad 60 proc. poświęca kolejne 2 godziny na gry komputerowe i tyle samo na inne aktywności przy komputerze lub smartfonie, co daje przynajmniej 6 godzin dziennie przed ekranem urządzenia elektronicznego.³

Obserwacje opiekunów wskazują, że średnio czasu spędza dziecko

---

³ <https://mamopracuj.pl/ile-czasu-dzieci-moga-spedzac-przed-monitorem-komputera/>

przed monitorem komputera lub smartfonu:

14 godzin tygodniowo – dzieci w wieku 6–12 lat,

21 godzin tygodniowo – dzieci w wieku 13–15 lat,

28 godzin tygodniowo – młodzież w wieku 16–19 lat,

18 godzin tygodniowo – dzieci i młodzież w wieku 6–19 lat.

Pediatra dr Anna Dudek w rozmowie z Polskim Radiem stwierdziła, że dzieci poniżej 3 roku życia w ogóle nie powinny oglądać telewizji i korzystać z komputera. W grupie wiekowej od 3 do 7 lat dozwolone jest maksymalnie 30 minut dziennie, czyli 3,5 godziny tygodniowo. Z kolei dzieci w wieku od 7 do 12 lat mogą maksymalnie spędzać dziennie przed monitorem lub telewizorem około 60 minut.⁴

Jak kształcenie zdalne ma się do powyższych zaleceń?

Należy zatem pamiętać, aby kształcenie zdalne było pracą nie tylko przed komputerem!

Od czego zacząć?

Ponieważ niemal wszyscy już zaczęli prowadzić zajęcia zdalne, to teraz jest czas, aby przyrzeć się uważnie programowi nauczania i porównać go z podstawą programową, a następnie odpowiedzieć na pytania: co jest absolutną koniecznością a co rozwinięciem kompetencji. Pierwsze doświadczenia związane z organizowaniem kształcenia na odległość dają już możliwość realnego zaplanowania kolejnych zajęć.

Nowy plan i program zajęć bazując na pierwszych doświadczeniach powinien być na tyle uproszczony, żeby można go było zrealizować

---

⁴ J.w.

w oparciu o posiadane i rozwijane kompetencje cyfrowe, posiadany sprzęt i możliwości uczniów.

Ważne! Przygotowując nowy program należy zaznaczyć treści, które zostały wykreślone lub przesunięte, aby w przyszłości do nich wrócić, gdy będzie taka konieczność lub możliwość.

Opracowując program należy skupić się na tym co ma być efektem kształcenia i w jaki sposób uczeń będzie potwierdzał osiągnięcie założonych celów. W kształceniu na odległość niezwykle ważne jest precyzyjne określenie celów zajęć i kryteriów ich weryfikacji.

Podczas opracowania nowego planu i programu zajęć powinno się myśleć jak będzie wyglądać praca z uczniami w zakresie dobranych treści. Warto zapisywać pomysły, które następnie zostaną wykorzystane w praktyce.

Należy pamiętać, że praca uczniów to nie mogą być tylko referaty na podstawie przeczytanych treści. Powinni mieć możliwość opracowania prezentacji, wspólnych dokumentów, krzyżówek, makiet, testów, itd.

Dobrym pomysłem jest utworzenie swojego konta ucznia, które pozwala sprawdzać jak polecenia i zadania wyglądają z poziomu ucznia oraz jakie ma on możliwości w zakresie działania w wirtualnej przestrzeni.

Opracowane i przyjęte przez zespół zasady netykiety oraz zasady dotyczące terminowego wykonywania prac, sposobu ich przesyłania, itd. powinny zostać umieszczone w przestrzeni wspólnej, aby łatwo do nich sięgać i odwoływać się w miarę potrzeby. Warto uwzględnić sytuację, w której uczeń nie wywiąże się z pracy z powodu niestabilnego łącza lub braku zasięgu, ewentualnie braku możliwości wykonania pracy z powodu braku komputera.

I kolejna ważna sprawa wiąże się z motywacją do pracy zarówno

nauczyciela jak i ucznia. Należy pamiętać o tym, że każdy z nich pracuje samodzielnie i łatwo o zniechęcenie, gdy w grę zaczynają wchodzić braki kompetencji cyfrowych, wzajemne niezrozumienie wynikające z komunikacji pośredniej (brak komunikatów niewerbalnych i bezpośredniej interakcji) oraz zwiększony czas pracy. Nauczyciele mogą utworzyć wzajemne grupy wsparcia, które będą pomagały rozwiązywać problemy, podeślą informacje lub materiały dydaktyczne, które można wykorzystać w praktyce. Uczniowie powinni być motywowani zarówno przez nauczycieli, jak i rodziców. Informacje zwrotne powinny zawierać zachętę do dalszej pracy i rozwoju. Niech to będą chociaż ikonki uśmiechniętych buziek w informacji zwrotnej.

Przygotowując ćwiczenia koniecznie należy rozwiązać je fizycznie (nie tylko w swojej głowie). To pozwoli określić czas jaki uczniowie potrzebują na rozwiązanie. Obliczając czas na wykonanie zadania należy: zmierzyć czas jaki zajmuje odczytanie zadania (najlepiej na głos), rozwiązanie zadania i przesłanie odpowiedzi (tu przyda się wirtualny uczeń), a następnie należy wydłużyć ten czas odpowiednio dla uczniów. Takie przygotowanie pozwoli urealnić czas pracy uczniów i liczbę zadań.

Kilka zasad KNO dla nauczycieli

I jeszcze kilka rad jakie udzielił nauczyciel, ekspert kształcenia na odległość pan Tomasz Klekot na FB

- 1) Szanuj Internet swój i bliźniego swego, bo nie każdy ma nielimitowany dostęp do niego.
- 2) Nie kopiuj z Internetu danych, żeby później przesłać je uczniom – wystarczy podać link do źródeł.
- 3) Unikaj przesyłania dużych plików. Pamiętaj są takie cuda jak zip i pdf!
- 4) Nie wymagaj drukowania przesyłanych materiałów – przecież uczniowie mają je widoczne na ekranie!
- 5) Nie rób ciągle lekcji wideo! Nie podnosi to poziomu zajęć, marnuje łącze a poza tym, może nie każdy chce Ciebie oglądać!
- 6) Stosuj prace projektowe – to najlepszy czas na kształtowanie umiejętności miękkich i kreatywności.
- 7) Szanuj czas ucznia swego to on uszanuje Twój! Nie obciążaj go bardziej niż na tradycyjnej lekcji!
- 8) Szanuj sam siebie! Pamiętaj, nikt Ci nie zapłaci za dodatkowo poświęcony czas ani za nowe okulary!

Konferencje branżowe w ŁCDNiKP

ŁCDNiKP (30.10.2020). Ośrodek Edukacji Zawodowej w ŁCDNiKP zorganizował **konferencję online dla nauczycieli przedsiębiorczości oraz nauczycieli branży ekonomicznej i logistycznej *Kształcić efektywniej.***

Konferencja odbyła się online, w aplikacji Teams. Celem konferencji było zaprezentowanie możliwości wdrożenia do kształcenia w zakresie przedsiębiorczości i kształcenia zawodowego nowoczesnych narzędzi i metod oraz zaproszenie do współpracy i doskonalenia kompetencji związanych z organizowaniem kształcenia. Podczas konferencji zaproszeni prelegenci mówili o nowych wyzwaniach i możliwościach dla nauczycieli edukacji zawodowej, edukacji zdalnej.

Nauczyciele organizujący zdalnie kształcenie zawodowe poszukują narzędzi i metod, które pozwolą zwiększyć atrakcyjność i efektywność tego kształcenia. Konferencja miała dać wsparcie polegające na zaprezentowaniu konkretnych metod i narzędzi, które w stosunkowo łatwy sposób można wdrożyć do praktyki. Główny nacisk położono na to, aby pokazać sposób aktywizacji uczniów podczas zajęć online. Aktywizacja ta polega między innymi na tym, że uczniowie w grupach zadaniowych realizują projekty o tematyce zawodowej. Kształtują umiejętność analizowania danych, podejmowania decyzji, reagowania na zmieniające się w procesie uwarunkowania oraz prezentowania wyników prowadzonych działań. Takie umiejętności są podstawą sprawnego funkcjonowania na rynku pracy i w społeczeństwie. Rozwijanie powyższych umiejętności musi stanowić podstawę nowoczesnego kształcenia zawodowego, które nie tylko przygotowuje do wykonywania zadań zawodowych, ale przede wszystkim kształtuje

kompetencje, które są podstawą rozwoju osobistego i zawodowego.

Prelegenci zaproszeni na konferencję to specjaliści z zakresu e-learningu oraz nowoczesnym metod kształcenia. O Branżowych Symulacjach Biznesowych - grach edukacyjnych, dzięki którym uczestnicy zajęć lekcyjnych mogą zakładać i prowadzić wirtualne firmy mówił prezes firmy Revas Wojciech Pitura.

Firmy symulacyjne są odzwierciedleniem firm działających w rzeczywistych warunkach rynkowych. Prowadzenie takich firm daje możliwość integrowania kształcenia praktycznego i teoretycznego, czyli weryfikowania teorii w praktyce. Uczniowie muszą pozyskać niezbędne informacje, aby podejmować właściwe decyzje dotyczące prowadzenia firmy, która powinna osiągnąć sukces rynkowy. Muszą zatem poznać zagadnienia zarówno z zakresu gospodarowania, rachunkowości, prawa, finansów, marketingu i inne, które są potrzebne do tego, żeby sprawnie prowadzić działalność gospodarczą. Zajęcia prowadzone przy wykorzystaniu Symulacji Biznesowych pozwalają rozwijać umiejętności poszukiwania i analizowania informacji koniecznych do wykonania zadania, podejmowania decyzji oraz ponoszenia odpowiedzialności za nie. Ponadto uczniowie pracując w zespołach zadaniowych kształtują kompetencje personalne i społeczne. Prowadzenie firm symulacyjnych odzwierciedla sposób pracy uczących się w kształceniu modułowym.

W kształceniu zdalnym niebagatelną rolę odgrywają dobrze przygotowane pod względem merytorycznym i metodycznym e-materiały, które zarówno nauczyciele jak i uczniowie wykorzystują w procesie uczenia. Dlatego podczas konferencji zaprezentowane zostały rozwiązania interaktywne dla każdej szkoły: e-podręczniki dostępne on-line i off-line, portal do tworzenia multimedialnych zasobów, darmowa platforma e-learningowa z szeroką ofertą

wielu wydawców. Materiały te oraz ich możliwości przedstawił Lech Wikaryjczyk Dyrektor Marketingu firmy Learnetic SA.

Niezależnie od tego w jaki sposób organizowane jest kształcenie (stacjonarnie czy online), jego celem jest przygotowanie uczących się do funkcjonowania na rynku pracy i w społeczeństwie. Aby porównywać kompetencje na rynku pracy ukształtowane zarówno podczas edukacji formalnej, pozaformalnej jak i nieformalnej wdrożono system, który pozwala ocenić na jakim poziomie rozwoju w danej dziedzinie znajduje się absolwent. System ten to Zintegrowany System Kwalifikacji, w którym zbierane są opisy kwalifikacji i wymagania dotyczące ich potwierdzenia. Ujednoczenie wymagań pozwala ocenić poziom wiedzy, umiejętności i postaw osób potwierdzających kwalifikacje w procesie walidacji. W procesie kształcenia nie należy zapominać o tym, że uczniowie powinni rozwijać się zawodowo zgodnie z poziomem ZSK. O nowych możliwościach związanych z wdrażaniem do edukacji kwalifikacji rynkowych podczas konferencji mówiła pani Martyna Kruszyńska-Ostrowska z Instytutu Badań Edukacyjnych Regionalny Lider ds. Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Zarekomendowała ona możliwość wdrażania kształcenia w zakresie kwalifikacji rynkowych podczas kształcenia w zawodach szkolnych oraz zachęcała do opisywania kwalifikacji rynkowych zapotrzebowanych przez rynek pracy. Zaprezentowała także korzyści płynące z rozszerzenia zakresu kształcenia o kwalifikacje rynkowe zarówno dla szkół jak i uczących się.

Następnie Małgorzata Bartosiak-Sikorzyńska konsultant ds. przedsiębiorczości przedstawiła zmiany jakie nastąpiły w kształceniu przedsiębiorczości oraz zaprosiła do udziału w konkursach zawodowych i interdyscyplinarnych organizowanych przez ŁCDNiKP.

Kierownik Pracowni Edukacji Zawodowej Donata Andrzejczak przedstawiła ofertę współpracy oraz konkursy organizowane przez Ośrodek Edukacji Zawodowej oraz zaprosiła do współpracy na rzecz podniesienia efektywności kształcenia zawodowego.

Uczestnicy konferencji mogli zapoznać się z nowoczesnymi rozwiązaniami technologicznymi pozwalającymi organizować kształcenie zdalne z wykorzystaniem ciekawych materiałów i gier dydaktycznych przygotowanych do kształcenia w zakresie przedsiębiorczości oraz ekonomiki i logistyki. Ponadto uczestnicy konferencji mogli zapoznać się z dedykowaną im ofertą oraz możliwościami doskonalenia kompetencji zawodowych jakie daje współpraca z ŁCDNiKP.

Konferencję zorganizowała i poprowadziła Donata Andrzejczak, kierownik Pracowni Edukacji Zawodowej i Przedzawodowej.

ŁCDNiKP (12.11.2020). Zorganizowano konferencję online dla nauczycieli kształcenia zawodowego branży budowlano-instalacyjnej i geodezyjnej pt. *Organizacja procesu kształcenia w branży budowlano-instalacyjnej w czasie pandemii*. Jej celem było omówienie wyzwań stojących przed szkołami w związku z organizacją egzaminów zawodowych oraz wskazanie możliwości wykorzystania pakietu Office365 w pracy zdalnej szkół.

Barbara Kapruziak przypomniała podstawy prawne kształcenia na odległość oraz omówiła priorytety w nauczaniu zdalnym, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji przestrzeni edukacyjnej, treści edukacyjnych i ich form, relacji oraz korzystania z otwartych zasobów. Przedstawiła również różne metody pracy online (synchroniczną, asynchroniczną, mieszaną, konsultacje) oraz

scharakteryzowała techniki i narzędzia wykorzystywane w kształceniu zdalnym. W dalszej części zaprezentowała propozycje prowadzenia zajęć na odległość przez nauczycieli zajęć praktycznych w branży budowlanej oraz zasady i sposób oceniania w kształceniu zdalnym.

Omawiając funkcjonalność pakietu Office365 zwróciła uwagę na fakt, że same narzędzia dają wiele możliwości, ale nie są wystarczające, by kształcenie zdalne zostało przeprowadzone efektywnie - praca online z uczniem w porównaniu z kształceniem stacjonarnym wymaga zupełnie innej metodyki, planowania pracy, innych typów zadań i aktywności oraz przyjęcia przez nauczyciela roli tutora.

Uczestnikom konferencji zostały również przedstawione: lista narzędzi do wykorzystania podczas pracy zdalnej, przykładowe materiały do wykorzystania w kształceniu zawodowym online, linki przydatne w kształceniu zdalnym (m.in. platforma ORE, MEN, ZPE, KO, poradniki kształcenia online, filmy instruktażowe) oraz wykaz rekomendowanej literatury nt. kształcenia zdalnego (w tym publikacja pod red. J. Pyżalskiego *Edukacja w czasach pandemii wirusa COVID-19*).

Marek Szymański - Dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, w swoim wystąpieniu mówił o planowaniu sesji 211 (styczeń-luty 2021) egzaminu zawodowego według PP 2012 i PP 2017 oraz PP 2019 (PP-podstawa programowa kształcenia w zawodzie). Zwrócił uwagę na ewentualne problemy, z jakimi mogą spotkać się organizatorzy egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, zwłaszcza według PP 2019, i wskazał sposoby ich rozwiązywania.

Z jakimi problemami borykają się nauczyciele kształcenia zawodowego wykorzystujący w kształceniu zdalnym aplikację Teams przedstawił w swojej prezentacji konsultant Pracowni Edukacji Zawodowej - Jarosław Koludo.

Krótko zaprezentował pasek narzędzi wideospotkania, proces udostępniania materiałów podczas wideozajęć, prezentacji, zakładania zespołów, zarządzania zespołem, zakładania kanałów. Porównał funkcjonalności kanałów z kanałem ogólnym, omówił *Wpisy, Pliki, Notesy zajęć, Zadania, Oceny*, dodatkowe zakładki; zwrócił uwagę na *Bibliotekę zasobów, Obszar współpracy, Notes nauczyciela i Notesy uczniów*. Wskazał, jak zorganizować spotkanie na Teamsach, przedstawił *Opcje spotkania*. Na prośbę uczestników konferencji skupił się dłużej na *omówieniu* funkcjonalności zakładki *Zadania* oraz na pracy z aplikacją *Tablica / Whiteboard*.

Na zakończenie konferencji podzielono się z uczestnikami ciekawymi propozycjami dla kształcenia zawodowego w ramach Programu Edukacja. Beata Kwiatkowska z ŁCDNiKP, zaprezentowała projekty finansowane w ramach Funduszy Norweskich, ze szczególnym uwzględnieniem wizyt przygotowawczych, mających na celu profesjonalny rozwój kadry i współpracę instytucjonalną na rzecz poprawy jakości i dopasowania kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) oraz kształcenia ustawicznego - kształcenie zawodowe (VET).

Konferencję, w której uczestniczyło 29 osób, **zorganizowała i prowadziła Barbara Kapruziak, kierownik Ośrodka Edukacji Zawodowej.**

ŁCDNiKP (16.11.2020). W ramach EVSW (Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych) przygotowano **konferencję online dla nauczycieli kształcenia zawodowego branży mechatroniczno-elektronicznej i elektroenergetycznej**. Jej celem była wymiana doświadczeń oraz wsparcie nauczycieli w organizacji własnego

warsztatu pracy uwzględniającego wyzwania związane z rozwojem nowych technologii, takich jak cyfryzacja, sztuczna inteligencja, systemy „smart”, biotechnologia, robotyka itp.

Konferencję rozpoczęło szkolenie na temat „Elektrycznego bezpieczeństwa urządzeń elektrycznych” prowadzone przez Artura Szczęsnego (Politechnika Łódzka, Oddział Łódzki Stowarzyszenia Elektryków Polskich). Uczestnicy konferencji poszerzyli swoją wiedzę na temat aktualnych przepisów, norm i wymagań dotyczących okresowych badań urządzeń elektrycznych oraz na temat badań, oględzin i pomiarów elektronarzędzi. Omówiono przepisy zawarte w Kodeksie Pracy, ustawie o ochronie przeciwpożarowej, ustawie Prawo Energetyczne. Zapoznano słuchaczy z rodzajami prób i badań urządzeń elektrycznych oraz miernikami do ich przeprowadzania. Przedstawiono klasyfikację elektronarzędzi ze względu na kategorie użytkowania (sposób eksploatacji) oraz zalecaną częstotliwość wykonywania badań bieżących i okresowych w oparciu o Polską Normę.

Następna część konferencji dotyczyła treści i formy egzaminu zawodowego w najbliższych sesjach egzaminacyjnych. Ryszard Zankowski, konsultant w Pracowni Edukacji Zawodowej i Przedzawodowej omówił tematykę, rodzaje zadań oraz zasady ich oceniania w zakresie kwalifikacji EE.21.Eksploatacja i programowanie urządzeń i systemów mechatronicznych oraz EE.22.Eksploatacja urządzeń elektronicznych. Podczas wystąpienia wskazano jakie nowe efekty kształcenia (rezultaty) będą sprawdzane w ramach tych kwalifikacji oraz jak skutecznie przygotować uczniów do tych nowych wyzwań. Podkreślono znaczenie metody tekstu przewodniego i metody projektu w kształceniu uczniów w branży mechatroniczno-elektronicznej i elektroenergetycznej, zwłaszcza w edukacji zdalnej.

Wskazano w jaki sposób należy zmodyfikować treści poprzednich zadań egzaminacyjnych, aby dopasować je do aktualnych wymagań oraz podano przykłady takich modyfikacji. Na koniec zaproszono zainteresowanych nauczycieli, w ramach konsultacji lub warsztatów, do współpracy w zakresie analizy i modyfikacji zadań oraz ich wykorzystania w procesie kształcenia mechatronicznego i elektronicznego.

W sesji pytań i odpowiedzi, głos zabrał pan Ryszard Mirys, nauczyciel przedmiotów zawodowych w Zespole Szkół Politechnicznych w Łodzi. Wyraził on zaniepokojenie związane z dużymi zmianami w podstawie programowej kształcenia w zawodzie technika energetyka wprowadzone w 2019 roku, które spowodowały dezorientację nauczycieli co do kształtu egzaminu praktycznego w zakresie kwalifikacji ELE.06 i ELE.07. Zaapelował o zorganizowanie spotkania dla nauczycieli przedmiotów zawodowych kształcących w zawodzie technika energetyka. W odpowiedzi Maria Stompel zobowiązała się do podjęcia kroków w celu wyjaśnienia wątpliwości zgłoszonych przez nauczyciela.

W kolejnym wystąpieniu Maria Stompel przedstawiła zasady kształcenia na odległość oparte o dydaktykę konstruktywistyczną. Przeprowadzono ankietę online dotyczącą narzędzi cyfrowych wykorzystywanych przez uczestników konferencji w zdalnej pracy z uczniami. Wyniki ankiety potwierdziły, że nauczyciele szeroko rozumianej branży elektrycznej powszechnie korzystają z różnorodnych narzędzi oferowanych przez technologie informacyjno-komunikacyjne. Zwrócono uwagę słuchaczy na fakt, że narzędzia te sprzyjają organizowaniu edukacji opartej na twórczej, poznawczej aktywności uczniów, a współczesne technologie

informacyjne są ważnymi instrumentami inspirowania konstruktywistycznego podejścia do kształcenia.

Na zakończenie konferencji zaprezentowano materiały metodyczne dla nauczycieli kształcenia zawodowego opracowane w Pracowni Edukacji Zawodowej. Grażyna Adamiec przedstawiła kolejne opracowania z serii *Poradniki metodyczne Pracowni Edukacji Zawodowej*: „Kształcenie zawodowe zdalne (nie) takie straszne. Poradnik” Donaty Andrzejczak oraz pracę autorstwa nauczycieli konsultantów Pracowni Edukacji Zawodowej i Przedzawodowej „Scenariusze zajęć. Materiały dydaktyczne dla kształcenia zawodowego i przedzawodowego”. Pokazano nowe zeszyty z serii *Katalog dobrych praktyk w edukacji. Z serii Prezentacje dorobku edukacyjnego nauczycieli*, omówiono m.in. zeszyty prezentujące dorobek zawodowy nauczycieli Zespołu Szkół Politechnicznych w Łodzi oraz Zespołu Szkół Edukacji Technicznej w Łodzi, które powstały z inicjatywy Grażyny Adamiec i których jest ona współautorką.

Konferencję zorganizowała i poprowadziła Maria Stompel, nauczyciel konsultant Pracowni Edukacji Zawodowej ŁCDNiKP, osobami wspierającymi byli - Grażyna Adamiec i Ryszard Zankowski.

ŁCDNiKP (24.11.2020). Pracownia Edukacji Zawodowej zorganizowała **konferencję online dla nauczycieli kształcenia zawodowego branży informatycznej**. Wzięło w niej udział 38 nauczycieli.

Tematyka spotkania obejmowała następujące zagadnienia:

- Strategie konstruktywistyczne w kształceniu zdalnym.
- Kształcenie hybrydowe w praktyce.

- Dodatkowe umiejętności zawodowe w zawodzie technika informatyka.
- Internet rzeczy w edukacji.

Konferencję rozpoczął wykład pt. „Strategie konstruktywistyczne w kształceniu zdalnym”, który przedstawiła Anna Koludo wicedyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Wykład poruszał zagadnienia dotyczące podejścia konstruktywistycznego do procesu kształcenia, ponadto został zaprezentowany model kształcenia wyprzedzającego, metody projektowe na przykładzie WebQuest oraz efekty wzbogacania lekcji o koncepcje konstruktywistyczne.

W następnej części konferencji przedstawiciel firmy VISION DISTRIBUTION Filip Wolny zaprezentował „Kształcenie hybrydowe w praktyce”.

Wyjaśnił na czym polega kształcenie hybrydowe, mieszane i jakie elementy są niezbędne do jego przeprowadzenia.

Przedstawił możliwości i technologie kształcenia

hybrydowego w odniesieniu do obszaru informatycznego na przykładzie monitora interaktywnego, Sense Discu - rejestratora

wielokanałowego, robota do nauki programowania oraz wizualizera wspierającego pracę nauczyciela, pozwalającego przedstawić (zwizualizować) dowolne treści, dokumenty czy obiekty 3D.

Temat kolejnego wystąpienia „Dodatkowe umiejętności zawodowe w zawodzie technika informatyka” przedstawił Tomasz Klekot, autor programów nauczania

i podręczników branży informatycznej jednocześnie nauczyciel w Zespole Szkół Elektroniczno-Informatycznych w Łodzi. Przedstawił możliwości dotyczące wprowadzenia specjalizacji, czyli dodatkowych umiejętności zawodowych (DUZ) w kształceniu branżowym zgodnie z podstawą programową z 2019 r. w odniesieniu do branży teleinformatycznej.

Jarosław Koludo nauczyciel konsultant w ŁCDNiKP zaprezentował „Internet rzeczy w edukacji” jako drogę do sztucznej inteligencji. Zaproponował utworzenie zespołu innowacyjnych

nauczycieli zainteresowanych wdrażaniem do praktyki edukacyjnej tej tematyki. Wyjaśnił, że Internet rzeczy (Internet przedmiotów) to połączony za pośrednictwem sieci Internet system różnych obiektów fizycznych. Jest to system sieciowy, w którym do udostępniania danych lub informacji wykorzystywane są urządzenia komunikacyjne.

Wymienił obszary wykorzystania Internetu rzeczy m.in. nowy kierunek rozwoju aplikacji mobilnych BEACONY. Beacon, czyli przypisywanie cyfrowych informacji, fizycznym przedmiotom. W swoim wystąpieniu wizualizował sposoby prezentacji zagadnień związanych Internetem rzeczy.

Ponadto, zaprezentowano materiały metodyczne dla nauczycieli kształcenia zawodowego opracowane w Pracowni Edukacji Zawodowej: poradniki metodyczne, scenariusze zajęć, katalog dobrych praktyk edukacyjnych, prezentacje dorobku edukacyjnego nauczycieli. Informację o nich przygotowała Grażyna Adamiec. Uczestników konferencji zaproszono, w ramach konsultacji, warsztatów lub innych form doskonalenia, do współpracy z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Konferencję zorganizowała i poprowadziła Danuta Urbaniak, nauczyciel konsultant w Pracowni Edukacji Zawodowej.

ŁCDNiKP (26.11.2020). Zorganizowano i przeprowadzono **konferencję online dla nauczycieli kształcenia zawodowego branży przemysłu mody pt. Edukacja zdalna – przydatne narzędzia do tworzenia materiałów dydaktycznych.**

Tematyka konferencji obejmowała następujące zagadnienia: *Organizowanie pracy zdalnej: O czym warto pamiętać?, Platforma Vibiniet i co tam znajdę? Jak przygotować zadania dla uczniów w aplikacji LearningAPPS.org.? Prezentacja zeszytu metodycznego dla Branży Przemysłu Mody, Pracowania tekstoniki w ŁCDNiKP.*

W swojej prezentacji Maria Michalak zwróciła uwagę na ważne aspekty pracy zdalnej, takie jak: organizowanie przestrzeni edukacyjnej, dostosowanie zamierzeń dydaktycznych do możliwości poznawczych uczniów, zadbanie o relacje między uczniami, oraz dobór metod dydaktycznych umożliwiających pracę w grupach. W dalszej części podkreśliła, że warto w organizowaniu zajęć dydaktycznych korzystać z otwartych zasobów edukacyjnych, np.: epodreczniki.pl, a jako przykład zasobu dedykowanego dla branży przemysłu mody zaprezentowała Portal ViBiNeT. Portal jest dostępny dzięki współpracy Związku Przedsiębiorców Przemysłu Mody Lewiatan ze swoim odpowiednikiem w Niemczech Suedwesttextil e.V. w Stuttgarcie.

Dla uczestników konferencji opracowano materiały prezentujące sposób logowania się na portalu i poruszania się po jego zasobach. W kolejnej części konferencji zaprezentowano wybrane aplikacje: LearningAPP.org i coggle.it. oraz ich możliwości w tworzeniu materiałów dydaktycznych przydatnych w edukacji zdalnej i stacjonarnej.

Zaprezentowano także opracowany przez zespół nauczycieli **Zeszyt metodyczny Branża Przemysłu Mody**, w którym znajdują się między innymi: quizy, testy, scenariusz zajęć, prezentacje multimedialne do wykorzystania na zajęciach dydaktycznych w edukacji zdalnej i stacjonarnej.

Przedstawiono uczestnikom konferencji informacje o utworzonej w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego - Pracowni tekstroniki. Zlokalizowane w pracowni stanowiska dydaktyczne wyposażone w sprzęt i aparaturę oraz tekstroniczne materiały tekstylne umożliwią przeprowadzanie badań pomiarów tekstylnych materiałów elektroprzewodzących oraz programowanie mikrokontrolerów i czujników tekstronicznych, są rozwiązaniem unikatowym w dla uczniów kształcących się w obszarach mechatroniki, elektroniki i włókiennictwa.

Na zakończenie konferencji nauczyciele dzielili się refleksjami na temat doświadczeń z edukacji zdalnej, w tym również czego nowego się dowiedzieli się o sobie lub o swoich uczniach.

Konferencję zorganizowała i prowadziła Maria Michalak konsultant Pracowni Edukacji Zawodowej.

ŁCDNiKP (27.11.2020). Zorganizowano **konferencję online dla nauczycieli kształcenia zawodowego branży mechanicznej i motoryzacyjnej**. Jej celem było zaprezentowanie nowych wyzwań stojących przed pracodawcami i szkołami kształcącymi w zawodach tych branż. W konferencji wzięli udział przedstawiciele 12 szkół zawodowych i dwóch Centrów Kształcenia Praktycznego województwa łódzkiego.

W prezentacji wprowadzającej Joanna Orda odniosła się do wyzwań dla edukacji zawodowej o których mówiono podczas:

- *XXVI Konferencji Diagnostyki Edukacyjnej* (19–20.11.2020.) zorganizowanej przez Towarzystwo Diagnostyki Edukacyjnej,
- III Ogólnopolskiej Konferencji „*Nowe kompetencje na nowe czasy*” (24.11.2020) upowszechniającej działania Sektorowej Rady ds. Kompetencji - Motoryzacja i Elektromobilność, zorganizowanej przez Związek Pracodawców Motoryzacji przy Konfederacji Lewiatan.

W konkluzji wskazała konieczność kształtowania u uczniów kompetencji kluczowych określonych w Zaleceniach Parlamentu Europejskiego i Rady Europy UE (2006). Rekomendowała konkursy umiejętności zawodowych dla uczniów i absolwentów w szczególności pierwszą edycję **SkillsPoland** 2021, konkursu przygotowującego do udziału w prestiżowych zawodach europejskich **EuroSkills** i światowych **WorldSkills**. Zachęcała nauczycieli do skorzystania z oferty doskonalenia Pracowni Edukacji Zawodowej ŁCDNiKP dedykowanej nauczycielom kształcenia zawodowego, a w szczególności kursów: *Kompetencje kluczowe w szkole zawodowej* (organizator – J. Orda) oraz kursu *Ocenianie kształtujące* (organizator M. Stempel).

Egzaminy zawodowe – organizacja i przygotowanie szkół do ich przeprowadzania. Zagadnienie, będące w centrum zainteresowania uczestników konferencji, przybliżył Marek Szymański - dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi.

Podzielono się dobrymi praktykami z zakresu organizacji współpracy z pracodawcami. Prezentacja dotyczyła laureatów VII edycji Ogólnopolskiego Konkursu „Szkola dla pracodawców - pracodawcy dla szkoły”. Dobre praktyki Zespołu Szkół Samochodowych w Łodzi zaprezentował Pan Dariusz Adamczewski - wicedyrektor, a Zespołu

Szkół Edukacji Technicznej w Łodzi Pan Włodzimierz Drewnowski – kierownik warsztatów. Pani Dorota Stefaniak - Dyrektor ZSET w Łodzi podzieliła się doświadczeniami dotyczącymi pozyskiwania pracodawców do współpracy ze szkołą.

Podczas konferencji rekomendowano publikacje metodyczne dla nauczycieli kształcenia zawodowego i przedzawodowego, opracowane w Pracowni Edukacji Zawodowej. Z poradnika autorstwa Donaty Andrzejczak „Kształcenie zawodowe zdalne (nie) takie straszne. Poradnik” rekomendowano w szczególności artykuły: *Metoda lapbooka tylko online* oraz *Sway – pomysł na ciekawą lekcję i/lub blog*. Podkreślono praktyczny charakter publikacji. W swoim wystąpieniu Grażyna Adamiec zwróciła się do nauczycieli „Jesteś kimś wyjątkowym” zachęcając do prezentacji swojego dorobku zawodowego w zeszytach serii „Prezentacje dorobku edukacyjnego nauczycieli”.

Nowości Office365 - narzędzia powszechnie wykorzystywane w edukacji zdalnej - przedstawił Jarosław Koludo. W swojej wypowiedzi podzielił się doświadczeniem dotyczącym wyposażenia sprzętowego stanowiska pracy nauczyciela na potrzeby pracy zdalnej oraz zaprezentował ofertę kursów doskonalących dla nauczycieli branży mechanicznej i motoryzacyjnej.

W dyskusji, na zakończenie konferencji, dyrektorzy i nauczyciele mieli szansę uzupełnić listę wyzwań dla edukacji zawodowej. Jako pierwszy zabrał głos Dariusz Kowalczyk – dyrektor Zespołu Szkół nr 2 w Wieluniu wskazując barierę wieku w uzyskiwaniu dodatkowych kwalifikacji tj. prawa jazdy kategorii C dla uczniów szkół branżowych, gdyż warunkiem uzyskania uprawnienia do kierowania pojazdami ciężarowymi jest ukończenie 21 roku życia. Kolejne wyzwanie dla szkół

zawodowych w okresie pandemii, zdaniem Doroty Świt – doradcy zawodowego ŁCDNiKP, dotyczyło utrudnień w realizacji sprawdzonych form promocji szkół zawodowych w szkołach podstawowych. Grażyna Adamiec podzieliła się swoimi wrażeniami z konferencji „*Nowe kompetencje na nowe czasy*” przytaczając wypowiedz prof. Jerzego Hausnera o kompetencji przyszłości „Analfabetami XXI wieku nie będą ci, którzy nie znają Excela lub nie potrafią programować, ale ci, którzy nie potrafią się uczyć nowych rzeczy, a oduczać starych (Alvin Toffler, Trzecia fala)”.

Konferencję zorganizowała i prowadziła Joanna Orda konsultant Pracowni Edukacji Zawodowej.

Warsztaty twórcze pt. „Ozdoby na święta Bożego Narodzenia – giełda pomysłów i inspiracji”

ŁCDNiKP (23.11.2020). Pracownia Edukacji Przedzawodowej opracowała materiały, które krok po kroku zawierały instrukcje i zdjęcia z etapów pracy przy wykonaniu konkretnych przedmiotów dekoracyjnych. Propozycje prac dostosowano do warunków pracy zdalnej. Zaprezentowano je podczas **warsztatów twórczych pt. „Ozdoby na święta Bożego Narodzenia – giełda pomysłów i inspiracji”** prowadzonych dla nauczycieli techniki i innych zainteresowanych nauczycieli. Ważnym elementem zajęć było stworzenie warunków do pokazania prac przygotowanych przez uczestników spotkania. Warsztaty stały się miejscem prezentacji dorobku zawodowego nauczycieli techniki. Pokazane prace mogą inspirować do poszukiwania własnych rozwiązań przydatnych w pracy z dziećmi na każdym etapie kształcenia począwszy od przedszkola, poprzez szkołę podstawową i dalej.

Organizatorami warsztatów były: Barbara Preczyńska i Bożena Piekarska z Pracowni Edukacji Przedzawodowej. Zadbaly one o świąteczny nastrój poprzez aranżację miejsca, z którego prowadzono spotkanie czy dobór muzyki. Wartością dodaną było pokazanie uczestnikom warsztatu pracy sprzyjającego realizacji celów edukacyjnych i wpływającego na budowanie relacji w trakcie pracy zdalnej.

Zachęcamy do lektury „Informatora o usługach edukacyjnych” Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Link do informatora szkoleń

<https://www.wckp.lodz.pl/content/informatory-szkolen>

Aby uczestniczyć w wydarzeniu najlepiej dokonać rejestracji elektronicznej poprzez stronę

<https://ecentrum.wckp.lodz.pl/zgloszenia/listWydarzenia/>

Pomysł do upowszechnienia

Nauka jest przywilejem. Kształcenie jest inwestycją.

Strategie uczenia się przydatne podczas nauki w klasie

Grażyna Adamiec

Jak poprawić efektywność uczenia się? Pytanie często zadawane przez osoby poszukujące skutecznych form edukacyjnych i metod pracy. W tym artykule chcemy dostarczyć faktów do przemyśleń prezentując praktyczne realizacje i pomysły.

Uczymy innych, ale także uczymy się sami. Poszukujemy takich rozwiązań, które pozwolą nam wzbogacić wiedzę, ukształtować umiejętności, budować dobre relacje i skutecznie komunikować się z innymi. Kiedy jedne sposoby zawodzą szukamy innych, lepszych dla nas, dostosowanych do naszych preferencji. Porzucamy jedno działania na rzecz innych. Zmieniamy strategie, zmieniamy metody i techniki pracy. Oto niektóre z tych strategii uczenia się, które okazały się przydatne podczas nauki w klasie.

Strategia, która pomaga zapamiętać fakty, terminy, słownictwo – **mnemotechniczna**.

Co sprzyja uczeniu się tą techniką?

- Podwójne kodowanie (niewerbalne/werbalne czyli kody, obrazy/słowa);
- Organizacja informacji czyli sposób ich umieszczenia;
- Skojarzenia czyli silne powiązanie informacji ze sobą.

Strategia, która pomaga organizować treści w struktury – **strukturalna**.

Co sprzyja uczeniu się tą techniką?

- Wybór najważniejszych treści (z tekstu, prezentacji, wypowiedzi);
- Organizacja treści w małe, powiązane struktury (mapy myśli, wykresy, rysunki, ...);
- Skojarzenia między strukturami.

Strategia, która pomaga włączyć nowe informacje, ułatwia łączenie idei, pogłębia ich zrozumienie – **generatywna**.

Co sprzyja uczeniu się tą techniką?

- Robienie notatek;
- Zadawanie pytań/udzielanie odpowiedzi;
- Powtarzanie na głos.

„Metoda stacji” czyli „Podróż z przygodami” jest uczeniem się przez doświadczenie

---

Grażyna Adamiec

Dotychczas w czasopiśmie *Dobre Praktyki. Innowacje w Edukacji* w rubryce *Pomysł do upowszechnienia* zaprezentowaliśmy trzy metody i techniki sprzyjające rozwijaniu postawy twórczej. Dotyczyły one: *Gier dydaktycznych motywujących uczniów* (DP.lwE nr 25/2019 s.13); *Rozwijania twórczego myślenia poprzez sesje HOT WORK* (DP.lwE nr 28/2019 s.22); *Word Cafe jako techniki kreatywności* (DP.lwE nr 29/2020 s.22).

Katalog metod i technik sprzyjających kształtowaniu aktywnych postaw uczniów jest bardzo bogaty. Metoda, którą zaprezentujemy, z grupy aktywizujących do pracy w grupie, wykorzystuje wiedzę o tym, iż najlepiej, bo aż w 90% zapamiętujemy to co sami robimy lub czego doświadczamy. Taką aktywność ucznia osiągniemy zobowiązując go do prowadzenia poszukiwania i gromadzenia zasobów informacji, przetwarzania ich, wyjaśnienia/rozwiązania postawionego problemu, zaprezentowania efektów swojej pracy i samodzielnej ich ewaluacji. *Metoda stacji uczenia się (stacji zadaniowych/ stolików zadaniowych)* może być wykorzystana do poznawania nowych treści i kształtowania umiejętności, lub utrwalania i porządkowania wiadomości. Jej celem jest rozwój samodzielności uczniów w procesie uczenia się poprzez działanie.

Kilka praktycznych wskazówek jak przygotować zajęcia:

1. Jedna ławka to jedna stacja, oznaczamy ją numerem, np. Stacja nr 1, Stacja nr 2, ...
2. Na lekcji poprzedzającej pracę tą metodą, komunikujemy uczniom na czym ona polega i wyjaśniamy wątpliwości.
3. Przy każdej stacji umieszczamy instrukcję wykonania zadania.
4. Stacje nie powinny ograniczać uczniom możliwości wyboru formy pracy; mogą oni pracować indywidualnie, w parach lub małych grupach. Każdy uczeń/ para/ mały zespół otrzymuje kartę pracy do zapisywania na niej odpowiedzi.
5. Stacje powinny zawierać zadania o różnym stopniu trudności, uwzględniać różnorodne formy aktywności. Ćwiczenia z jednego zestawu dotyczyć powinny jednego tematu, działu, czasem tekstu lub zagadnienia.
6. Liczbę stacji z zadaniami ustala nauczyciel. Dobrze, by była większa co najmniej o 1 od liczby grup. Uczniowie "odwiedzają" stacje w dowolnej kolejności.
7. Zmiana stacji następuje po wykonaniu poprzedniego zadania lub po upływie przeznaczonego na to czasu. Aby uczniowie sobie wzajemnie nie przeszkadzali, możemy każdej grupie w polu „START NA STACJI numer” podać inną stację początkową.
8. Chcąc zróżnicować pracę uczniów możemy podzielić stacje na stacje obowiązkowe i stacje fakultatywne. Oferta zadań powinna zawierać zadania zróżnicowane pod względem stopnia trudności, a tym samym stwarzać uczniom szansę na wykazanie się swoimi umiejętnościami; motywując ich zarazem do pokonywania coraz to nowych trudności.
9. Można przygotować tzw. stację kontrolną, przy której uczniowie mogą sprawdzić swoje zadania.

10. Przygotowując zadania warto określić, ile czasu uczniowie będą potrzebować na wykonanie poszczególnych poleceń. Polecenia powinny być krótkie i jednoznaczne.
11. Nauczyciel jest strażnikiem czasu i czuwa nad sprawnym przebiegiem lekcji. W razie potrzeby służy pomocą. Nauczyciel powinien monitorować błędy popełniane przez uczniów i wykorzystywać to do planowania dalszej pracy.

Metoda stacji zadaniowych ma wszechstronne zastosowanie. Polecam stosowanie tej metody nie tylko na zajęciach języka polskiego, języków obcych, matematyki, geografii, fizyki, biologii, ale również na przedmiotach zawodowych.

Gry dydaktyczne motywujące uczniów

Grażyna Adamiec

Uczenie się przez całe życie dotyczy wszystkich ludzi. Uczą się dzieci, młodzież i osoby dorosłe. Uczą się nauczyciele. Większość z nas chciałaby mieć taką wiedzę i umiejętności, by skutecznie rozwijać potencjał naszych uczniów. Wielu nauczycieli robi to z pasją i codziennie. Wyzwalają i podtrzymują ciekawość poznawania nowej wiedzy i umiejętności. Ich kreatywność wyraża się zdolnością tworzenia wartościowych sytuacji dydaktycznych, które pozwalają uczniom odkrywać i badać nieznane im dotychczas obszary nauki, zdobywać dodatkowe kompetencje.

Twórczy nauczyciele nieustannie poszukują odpowiedzi na pytanie: jak zaciekawiać i zachęcać uczniów do aktywności? Pragną wiedzieć, co robić, by stworzyć uczniowi warunki sprzyjające indywidualnej i refleksyjnej pracy.

Zgodnie z piramidą uczenia się, najlepsze wyniki daje uczenie się przez działanie. Bardzo efektywne jest też uczenie się oparte na grach i symulacjach. Polecam te sposoby uczenia się, a także wiele ciekawych inspiracji, które odnajdziecie Państwo uczestnicząc w zajęciach pod hasłem „Gry dydaktyczne motywujące uczniów do uczenia się”, które angażują, bawią i uczą. Prowadzi je Andrzej Melson, doradca metodyczny w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Moja ulubiona gra nosi nazwę „Zajmij stanowisko”. Jest to metoda pozwalająca kształtować umiejętności podejmowania decyzji oraz uczenia się uzasadniania/argumentowania dokonanych wyborów. Można ją stosować na każdym etapie lekcji – wprowadzając nowe treści czy w ramach podsumowania zajęć edukacyjnych. Metoda ta polega na przygotowaniu kilku stanowisk (dotyczących wybranej idei/poruszonego tematu czy problemu), zapisaniu ich na oddzielnych arkuszach i udostępnieniu ich uczniom poprzez np. wywieszenie. Uczniowie „zajmują stanowisko”, tzn. zapoznają się z zaprezentowanymi stanami rzeczy i wybierają to, z którym się zgadzają, uzasadniając swój wybór.

Posłużmy się przykładem. Zadaniem dla uczniów jest zajęcie stanowiska w kwestii postawy nauczyciela, tego, jaki powinien być. Mają do wyboru pięć możliwości - stwierdzeń, że nauczyciel powinien przede wszystkim...

- 1) Posiadać dużą wiedzę i autorytatywnie przekazywać ją uczniom.
- 2) Motywować do uczenia się oraz przekazywać i wyjaśniać struktury, schematy.
- 3) Wyrabiać aktywny stosunek do poznawanych wiadomości.
- 4) Kształcić umiejętności i stwarzać sytuacje ukazujące ich przydatność.
- 5) Rozwijać ciekawość poznawczą i umożliwiać osobiste poszukiwania.

Jakie stanowisko zajmiesz? Jakie argumenty twoim zdaniem przemawiają za tym stanowiskiem? Jak to uzasadnisz?

Rozwijanie kreatywnego myślenia poprzez sesje HOT WORK

Grażyna Adamiec

Tradycyjne metody pracy z uczącymi się, nie stwarzają tak szerokich możliwości kształtowania pożądanych umiejętności, jak metody aktywizujące. Jednak te metody również ulegają zmianie. Do edukacji coraz częściej przenikają metody z obszaru zarządzania biznesem. Sesje plakatowe czy sesje Hot Work doskonale sprawdzają się w przekazywaniu uczącym się odpowiedzialności za efekty uczenia się, niosą ze sobą możliwości prezentowania własnej twórczości, w tym technicznej, a także inspirują do dzielenia się wiedzą i wspólnego,

równoprawnego tworzenia nowych rozwiązań poprzez budowanie na cudzym, z poszanowaniem praw autorskich.

W tym miejscu chcemy podzielić się doświadczeniem zdobytym w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. W 2016 roku, w trakcie III etapu Konkursu Twórczości Technicznej Uczniów - Mistrz Techniki To Ja po raz pierwszy wykorzystaliśmy sesję HOT WORK. Naszym celem stało się podjęcie kreatywnych wyzwań przez uczniów pracujących w drużynach stworzonych „na żywo”. Celem sesji HOT WORK było wypracowanie nowych rozwiązań/zastosowań technicznych dla prac zgłoszonych do Konkursu. Podczas Sesji HOT WORK finaliści pracowali w trzyosobowych losowo dobranych grupach zadaniowych. W każdej grupie znajdował się autor innej pracy. Efektem pracy grupy zadaniowej miało być nowe zastosowanie dla trzech połączonych i zaprezentowanych w eliminacjach konkursowych prac (np. znaleźć wspólne zastosowanie techniczne dla makiety salonu fryzjerskiego, konstrukcji konewki i drona). Komisja Konkursowa oceniała kreatywność i użyteczność nowych rozwiązań technicznych. Na pierwszym miejscu postawiono potrzebę eksponowania różnorodności i odwagi w generowaniu niezwykłych rozwiązań pod presją czasu. Nacisk położono również na umiejętność oryginalnej prezentacji własnych pomysłów. Wytwory, jakie powstały w związku z tym działaniem miały wybitnie twórczy charakter. Wytworzone pomysły były świeże i zaskakujące, a ich autorzy z łatwością łączyli to czego wcześniej nie znali prezentując oryginalne i niezależne myślenie.

Autorami takiego podejścia byli Grażyna Adamiec, Donata Andrzejczak, Anna Gnatkowska, Maria Stempel, Janusz Moos

Word Cafe techniką kreatywności

Grażyna Adamiec

Word Cafe to prosta, efektywna i elastyczna technika prowadzenia dialogu w dużych grupach. Istotne jest w niej zadbanie o odpowiednią oprawę dla zastosowania w praktyce. Uzyskujemy to poprzez: odtworzenie atmosfery kawiarni, co stymuluje swobodną i otwartą dyskusję, określenie celów i zapewnienie kreatywnego środowiska. Pracę rozpoczynamy od podzielenia grupy (klasy, zespołu) na podgrupy. Organizujemy następnie małe rundy grupowe, np. 3 rundy po 20 minut. Każdy stolik posiada swojego gospodarza (moderatora), który w trakcie dyskusji robi notatki i zadaje otwarte pytania wspierające pracę podgrupy. Gdy runda kończy się, gospodarz pozostaje, a pozostali członkowie podgrupy przenoszą się do innego stolika. Gospodarz w nowej podgrupie podsumowuje poprzednią rozmowę, a następnie rozpoczyna się kolejna runda. Proces powtarza się aż do ostatniej rundy. Wówczas podgrupy łączą się w dużą grupę, a uzyskane wyniki zostają udostępnione: przez rozmowę, prezentację graficzną czy plakaty. Word Cafe opiera się na zbiorze siedmiu zasad, które pozwalają zaprojektować pracę grupy. Są to:

- (1) ustalenie celu i kontekstu,
- (2) stworzenie bezpiecznej przestrzeni sprzyjającej prowadzeniu dyskusji,
- (3) przygotowanie pytań kluczowych (otwartych) pozwalających zgłębić diskutowany temat bez obawy pojawienia się niepożądanych dygresji,
- (4) zachęcenie wszystkich uczestników do aktywnego zgłaszania pomysłów,
- (5) zapewnienie możliwości swobodnego przemieszczania się między

stolikami celem wymiany poglądów na zgłębiane tematy,
(6) moderowanie pracy zespołów z uwzględnieniem poruszanych wątków, spostrzeżeń i obserwacji,
(7) udostępnienie i omówienie najważniejszych grupowych wniosków płynących z dyskusji.

Zalety techniki Word Cafe to m.in. transparentność (otwartość), różnorodność grupy, osobiste zaangażowanie jej członków, wsparcie w poszukiwaniu konsensusu, uwzględnianie różnych kontekstów.

Utrudnieniem w jej stosowaniu jest m.in. konieczność wcześniejszego zaplanowania i przygotowania. Metoda Word Cafe efektywnie służy wypracowywaniu wizji i strategii, budowaniu zespołu, uczeniu się organizacji, generowaniu i projektowaniu pomysłów, rozpoznawaniu przyczyn i oczekiwań, zawieraniu sojuszy.

Warto nią pracować z uczniami na lekcjach języka polskiego, historii i na innych zajęciach edukacyjnych. Pracując metodą Word Cafe umożliwiamy uczestnikom uczenie się od innych. Świetnie sprawdza się ona również w międzyszkolnych sieciach współpracy i samokształcenia.

W Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego nauczyciele, dyrektorzy szkół i placówek oświatowych, a także inne **osoby** dorosłe spotykają się z metodą Word Cafe w trakcie warsztatów, kursów i spotkań edukacyjnych.

Uczenie się z przerwami

Grażyna Adamiec

To strategia, która wspiera proces uczenia się, w tym zapamiętywania. Można ją stosować w pracy w domu jak i w szkole. Polega na wielokrotnym przyswajaniu wiedzy z przerwami pomiędzy sesjami uczenia się. Informacje zapamiętane tym sposobem zostają w pamięci dłużej, niż gdybyśmy uczyli się bez przerwy. Optymalne zastosowanie tej strategii, wiąże się z ustaleniem idealnej długości sesji uczenia się i przerw między nimi.

W strategii wykorzystano wiedzę o koncentracji uwagi.

Sesja uczenia się powinna trwać 25-30 minut, gdyż po upływie tego czasu koncentracja uwagi spada na tyle, że należy robić przerwy, aby odbudować, a potem utrzymać przez długi okres czasu wysoką koncentrację i zaangażowanie. Gdy umysł jest zmęczony, nie przyswaja tyle ile mógłby gdyby był wypoczęty.

Przerwa powinna być na tyle długa, by dała możliwość regeneracji, ale i na tyle krótka, by po jej zakończeniu można było nadal pozostać w wysokim stanie skupienia. Jest ona potrzebna na przetwarzanie przyswojonych informacji, porządkowanie ich na poziomie nieświadomym.

Optymalna długość przerwy to 5–10 minut. Przerwę przeznaczamy na rzeczy całkowicie odmienne od tego co działo się w czasie sesji uczenia się.

Uzasadnieniem dla uczenia się z przerwami jest to, że mózg najlepiej zapamiętuje początek materiału oraz jego koniec. Najlepiej uczymy się podczas pierwszych i ostatnich 20 minut nauki. Tak więc w sytuacji długotrwałej nauki, dobrze zapamiętalibyśmy tylko pierwsze i ostatnie

20 minut. Przerwy sprawiają, że skuteczność uczenia się ulega znaczącej poprawie.

System 30-5-30... pozwala na naukę dużych porcji materiału.

Metoda lapbooka tylko online

Donata Andrzejczak, nauczyciel konsultant w ŁCDNiKP

Zaangażowanie uczniów podczas zajęć lekcyjnych jest kluczowe dla podniesienia efektywności kształcenia oraz kształtowania kompetencji kluczowych i personalnych u uczących się. Uczeń, który doświadcza, przeżywa i stosuje wiadomości poznawane w procesie kształcenia zapamiętuje je na dłużej oraz znajduje dla nich praktyczne zastosowanie. Stosowanie metod uczenia i uczenia się, które wymagają zaplanowania i zorganizowania obu tych działań zarówno przez nauczyciela jak i ucznia daje możliwość podzielenia odpowiedzialności za proces i jego. Daje także możliwość innego spojrzenia nauczyciela na ucznia i ucznia na nauczyciela. Stają się bowiem w tym procesie partnerami, przy czym nauczyciel pokazuje sposób uczenia się, prowadzi ucznia i udziela wskazówek (pełni rolę tutora) a uczeń odkrywa nowe zagadnienia i stosuje w praktyce zgodnie z własnym pomysłem (skonsultowanym z nauczycielem) poznawane wiadomości. Przejście do takiego sposobu organizowania kształcenia wymaga od obu stron wysiłku, ale daje możliwość rozwijania kompetencji poznawczych, analitycznych, decyzyjnych i społecznych, w tym umiejętności skutecznego komunikowania się. Warto podjąć ten wysiłek niezależnie od tego czy proces kształcenia organizowany jest zdalnie czy stacjonarnie, aby organizować kształcenie na miarę XXI wieku.

Poniżej zaprezentowano metodę kształcenia, która pozwala nie tylko angażować uczniów w proces uczenia, ale także w pracę grupową. Opis metody zilustrowano przykładem zastosowania w kształceniu zawodowym dla zawodu technik logistyk.

Temat zajęć: Funkcjonowanie rynku usług transportowych.

Opis metody

Metoda lapbooka polega na gromadzeniu informacji w tematycznych miejscach, którymi mogą być opisane pudełka, teczki papierowe, koperty lub foldery. W kształceniu zawodowym proponuje się wykorzystanie do gromadzenia i przetwarzania informacji smartfonów i komputerów oraz możliwości jakie do wspólnej nauki i tworzenia zasobów daje praca w chmurze. Umieszczenie zasobów w chmurze daje do nich dostęp w każdym niemal momencie i w każdym miejscu. Uczący się mogą korzystać ze zgromadzonych zasobów na lekcji, w domu, a także w razie potrzeby podczas pobytu w innych miejscach. Ponadto utworzone zasoby będą dostępne dla uczniów, którzy z różnych powodów są nieobecni na zajęciach.

Zaprezentowany fragment pochodzi z poradnika metodycznego „Kształcenie zawodowe zdalne (nie) takie straszne” autorstwa D. Andrzejczak, wydane przez ŁCDNiKP, Łódź 2020, s. 38–39.

Odwrócona lekcja online

Donata Andrzejczak, nauczyciel konsultant w ŁCDNiKP

Idea lekcji odwróconej polega na tym, że uczniowie uczą się w domu samodzielnie, a podczas spotkania z nauczycielem prezentują i weryfikują rezultaty swojej nauki.

Lekcja odwrócona – wymaga umiejętności planowania, przewidywania rezultatów, monitorowania i oceny efektów oraz umiejętności negocjowania i moderowania. Wymaga wyobraźni i odwagi. Ale nagrodą jest zwykle znacznie lepszy efekt, zaangażowanie uczniów i satysfakcja z pracy.

Lekcja odwrócona musi być dobrze zaplanowana. Bardzo ważne jest odpowiedzenie sobie na pytanie jakie cele/efekty mają być osiągnięte. Po czym będzie można poznać, że te cele są osiągnięte. W jaki sposób będą sprawdzane nowa wiedza i umiejętności a także kompetencje społeczne i personalne. Dlatego przystępując do opracowania zadania należy mieć jasno sprecyzowane cele i kryteria ich weryfikacji. Koniecznie trzeba wyobrazić sobie jak będzie pracował uczeń, z czego będzie korzystał (chodzi o zasoby sprzętowe, sieciowe, dostępność do publikacji, itp.), na czyją pomoc może liczyć, ile czasu może poświęcić na wykonanie zadania. Takie przemyślenia pozwolą urealnić wymagania związane z wykonaniem zadania.

Planując lekcję odwróconą z pewnym wyprzedzeniem (najpóźniej na koniec poprzedzających zajęć) nauczyciel musi:

- 1) zapoznać uczniów z tym sposobem pracy/nauki,
- 2) przedstawić tematykę kolejnych zajęć,

- 3) jasno sprecyzować cele zajęć i kryteria sukcesu, aby uczniowie wiedzieli co i po co mają coś robić i po czym poznają, że robią dobrze,
- 4) pokazać związek nowych zagadnień z tym co uczniowie już wiedzą,
- 5) pokazać przydatność nowych wiadomości i umiejętności w praktyce (np. dzięki temu będziecie mogli ...) to pozwoli zmotywować uczniów do działania,
- 6) jasno określić sposób oraz czas/termin komunikowania się, przesyłania lub prezentacji wyników pracy,
- 7) przygotować instrukcję dla uczniów,
- 8) podkreślić w sposób motywujący odpowiedzialność uczniów za proces uczenia się, samodzielnego dochodzenia do rozwiązań oraz odpowiedzialność za efekty pracy grupowej (o ile taka praca będzie wykonywana)
- 9) przygotować parę słów zachęty.

Zaprezentowany fragment pochodzi z poradnika metodycznego „Kształcenie zawodowe zdalne (nie) takie straszne” autorstwa D. Andrzejczak, wydane przez ŁCDNiKP, Łódź 2020, s. 49–50